

**МИНИСТАРСТВО
ЗА КАПИТАЛНЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ**

**ЗАКОН О БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ПУТЕВИМА
НАЦРТ**

**БЕОГРАД
9. мај 2005. год.**

САДРЖАЈ

1	ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ	1
1.1	ОСНОВНА НАЧЕЛА	1
1.2	СУБЈЕКТИ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА	2
1.3	ОСНОВНЕ ДЕФИНИЦИЈЕ	2
2	ОСНОВИ УПРАВЉАЊА БЕЗБЕДНОШЋУ САОБРАЋАЈА	6
2.1	НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ	6
2.2	АГЕНЦИЈА ЗА БЕЗБЕДНОСТ САОБРАЋАЈА	7
2.3	САВЕТИ ЗА БЕЗБЕДНОСТ САОБРАЋАЈА	8
2.4	ПРАЋЕЊЕ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА	9
2.5	ФИНАНСИРАЊЕ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА	10
3	ПРАВИЛА САОБРАЋАЈА	11
3.1	ЗАЈЕДНИЧКЕ ОДРЕДБЕ	11
3.2	РАДЊЕ ВОЗИЛОМ У САОБРАЋАЈУ	15
3.3	УКЉУЧИВАЊЕ ВОЗИЛА У САОБРАЋАЈ	16
3.4	КРЕТАЊЕ ВОЗИЛА ПО САОБРАЋАЈНИМ ПОВРШИНАМА	17
3.5	НАСИЛНИЧКА ВОЖЊА	19
3.6	БРЗИНА	20
3.7	ПРЕТИЦАЊЕ	22
3.8	ОБИЛАЖЕЊЕ	24
3.9	МИМОИЛАЖЕЊЕ	25
3.10	ПРВЕНСТВО ПРОЛАЗА	26
3.11	ПРИБЛИЖАВАЊЕ, ПРЕСТРОЈАВАЊЕ И САОБРАЋАЈ НА РАСКРСНИЦИ	27
3.12	САОБРАЋАЈ У РАСКРСНИЦИ СА КРУЖНИМ ТОКОМ	28
3.13	ПОЛУКРУЖНО ОКРЕТАЊЕ	28
3.14	СКРЕТАЊЕ	28
3.15	ЗВУЧНИ И СВЕТОСНИ ЗНАЦИ УПОЗОРЕЊА	29
3.16	ПРЕЛАЗАК ПУТА ПРЕКО ЖЕЛЕЗНИЧКЕ ПРУГЕ У ИСТОМ НИВОУ	29
3.17	ЗАУСТАВЉАЊЕ И ПАРКИРАЊЕ	30
3.18	НАДЗОР НАД МОТОРНИМ ВОЗИЛОМ	32
3.19	ОТВАРАЊЕ ВРАТА ВОЗИЛА	32
3.20	ЗОНА ВРЕМЕНСКИ ОГРАНИЧЕНОГ ПАРКИРАЊА	32
3.21	ОЗНАЧАВАЊЕ ПРИНУДНО ЗАУСТАВЉЕНОГ ВОЗИЛА	33
3.22	ЗАУСТАВЉАЊЕ ТЕРЕТНОГ ВОЗИЛА И ВОЗИЛА КОЈЕ ПРЕВОЗИ ОПАСНЕ МАТЕРИЈЕ	33
3.23	ЗАУСТАВЉЕНО ВОЗИЛО НА ШИНАМА	34
3.24	ОБАВЕЗЕ ВОЗАЧА ПРЕМА ПЕШАЦИМА	34
3.25	ПРЕСЕЦАЊЕ КОЛОНЕ ПЕШАКА	35
3.26	КРЕТАЊЕ ПЕШАКА	36
3.27	ВОЂЕЊЕ ИЛИ ГОЂЕЊЕ ЖИВОТИЊА	38
3.28	ВУЧЕЊЕ ВОЗИЛА	40
3.29	ВУЧА НЕИСПРАВНИХ ВОЗИЛА ЗАЈЕДНО СА ПРИКЉУЧНИМ ВОЗИЛОМ	42
3.30	ВУЧА ПРИКЉУЧНИХ ВОЗИЛА	42
3.31	УПОТРЕБА СВЕТАЛА У САОБРАЋАЈУ	43
3.32	ОДСТОЈАЊЕ ИЗМЕЂУ ВОЗИЛА	46
3.33	САОБРАЋАЈ ТРАМВАЈА И ДРУГИХ ВОЗИЛА НА ШИНАМА	46
3.34	САОБРАЋАЈ ТРАКТОРА КОЈИ ВУКУ ЗАПРЕЖНА ВОЗИЛА	47
3.35	САОБРАЋАЈ РАДНИХ МАШИНА И МОТОКУЛТИВАТОРА СА ПРИКЉУЧЦИМА	48
3.36	ТУРИСТИЧКИ ВОЗ	49
3.37	САОБРАЋАЈ БИЦИКАЛА И МОТОЦИКАЛА	50

3.38	САОБРАЋАЈ ЗАПРЕЖНИХ ВОЗИЛА	52
3.39	САОБРАЋАЈ ПОСЕБНИХ ПРЕВОЗНИХ СРЕДСТВА	53
3.40	САОБРАЋАЈ НА АУТОПУТУ И ПУТУ РЕЗЕРВИСАНОМ ЗА САОБРАЋАЈ МОТОРНИХ ВОЗИЛА	54
3.41	САОБРАЋАЈ У ТУНЕЛУ	57
3.42	ПРЕВОЗ ЛИЦА ВОЗИЛИМА	58
3.43	ТЕРЕТ НА ВОЗИЛУ	60
3.44	ТРАЈАЊЕ УПРАВЉАЊА ВОЗИЛОМ	63
3.45	ВОЗИЛО ПОД ПРАТЊОМ	66
3.46	ВОЗИЛА СА ПРАВОМ ПРВЕНСТВА ПРОЛАЗА	67
3.47	УПОТРЕБА ЖУТОГ РОТАЦИОНОГ ИЛИ ТРЕПЋУЋЕГ СВЕТЛА	68
3.48	ВАНРЕДНИ ПРЕВОЗ	69
3.49	ПРОБНА ВОЖЊА	69
3.50	ПРЕВОЗ ОПАСНИХ МАТЕРИЈА	70
3.51	СПОРТСКЕ И ДРУГЕ ПРИРЕДБЕ ИЛИ АКТИВНОСТИ НА ПУТУ	70
4	ПОСЕБНЕ МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ	74
4.1	ПОСЕБНЕ МЕРЕ ЗАШТИТЕ ДЕЦЕ	74
4.2	САОБРАЋАЈНЕ ПАТРОЛЕ, ПАТРОЛЕ ГРАЂАНА И ШКОЛСКЕ САОБРАЋАЈНЕ ПАТРОЛЕ	75
4.3	ПЕШАЧКА ЗОНА	76
4.4	ЗОНА УСПОРЕНОГ САОБРАЋАЈА	76
4.5	ЗОНА «30»	76
4.6	ЗОНА ШКОЛЕ	77
4.7	ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	77
4.8	НАДЛЕЖНОСТ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ	78
4.9	КАЗНЕНИ ПОЕНИ	79
4.10	БРИСАЊЕ ПОЕНА ИЗ ЕВИДЕНЦИЈЕ	80
4.11	ОРГАНИЗАЦИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У ПРЕДУЗЕЋУ, ДРУГОМ ПРАВНОМ ЛИЦУ И ОРГАНУ	81
5	УЧЕСНИЦИ У САОБРАЋАЈУ	82
5.1	КАТЕГОРИЈЕ ВОЗАЧКИХ ДОЗВОЛА	82
5.2	УСЛОВИ ЗА УПРАВЉАЊЕ ВОЗИЛИМА	83
5.3	ЗДРАВСТВЕНИ ПРЕГЛЕДИ ВОЗАЧА И КАНДИДАТА ЗА ВОЗАЧЕ	87
5.4	СТИЦАЊЕ ПРИВИЛЕГИЈЕ ЗА УПРАВЉАЊЕ ВОЗИЛОМ	89
5.5	ПРОБНА ВОЗАЧКА ДОЗВОЛА	90
5.6	ВОЗАЧКА ДОЗВОЛА	90
5.7	ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ ВОЗАЧА	94
5.8	АУТО-ШКОЛА	94
5.9	ПРОГРАМ ОСПОСОБЉАВАЊА КАНДИДАТА ЗА ВОЗАЧЕ	96
5.10	НАСТАВНИ ЧАС ОБУКЕ	98
5.11	ПРЕДАВАЧ ТЕОРИЈСКЕ НАСТАВЕ	99
5.12	ИНСТРУКТОР ВОЖЊЕ	100
5.13	ВОЗИЛА ЗА ОБУКУ КАНДИДАТА ЗА ВОЗАЧЕ	101
5.14	ВОЗАЧКИ ИСПИТ	102
5.15	ВОЗИЛА НА КОЈИМА СЕ РЕАЛИЗУЈЕ ПРАКТИЧНИ ДЕО ВОЗАЧКОГ ИСПИТА	104
6	ВОЗИЛА	106
6.1	ТЕХНИЧКИ ПРЕГЛЕД ВОЗИЛА	113
6.2	РЕДОВНИ ТЕХНИЧКИ ПРЕГЛЕД ВОЗИЛА	113
6.3	ВАНРЕДНИ ТЕХНИЧКИ ПРЕГЛЕД ВОЗИЛА	114
7	ПУТЕВИ	117

8	<u>САОБРАЋАЈНА СИГНАЛИЗАЦИЈА</u>	121
8.1	ЗАЈЕДНИЧКЕ ОДРЕДБЕ	121
8.2	САОБРАЋАЈНИ ЗНАКОВИ	123
8.3	ОЗНАКЕ НА КОЛОВОЗУ	124
8.4	ЗНАКОВИ СА ИЗМЕНЉИВИМ САДРЖАЈЕМ	124
8.5	СВЕТЛОСНИ САОБРАЋАЈНИ ЗНАКОВИ - СЕМАФОРИ И СВЕТЛОСНЕ ОЗНАКЕ	125
8.6	СВЕТЛОСНЕ ОЗНАКЕ НА ПУТУ	128
8.7	ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ПРЕЛАЗА ПУТА ПРЕКО ЖЕЛЕЗНИЧКЕ ПРУТЕ У ИСТОМ НИВОУ	129
8.8	ТЕХНИЧКО РЕГУЛИСАЊЕ САОБРАЋАЈА	129
8.9	ТЕХНИЧКА СРЕДСТВА ЗА УСПОРАВАЊЕ САОБРАЋАЈА	130
8.10	ПРЕПРЕКЕ И РАДОВИ НА ПУТУ	131
8.11	ЗНАЦИ И НАРЕДБЕ КОЈЕ ДАЈЕ ОВЛАШЋЕНО ЛИЦЕ	132
9	<u>САОБРАЋАЈНО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ</u>	132
10	<u>ДУЖНОСТИ У СЛУЧАЈУ САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ</u>	135
11	<u>ЕВИДЕНЦИЈЕ И БАЗЕ ПОДАТАКА</u>	139
12	<u>НАДЗОР</u>	140
13	<u>ПОСЕБНА ОВЛАШЋЕЊА</u>	146
13.1	ПРИВРЕМЕНА ИСКЉУЧЕЊЕ ВОЗАЧА ИЗ САОБРАЋАЈА И ПРИВРЕМЕНО ОДУЗИМАЊЕ ВОЗАЧКЕ ДОЗВОЛЕ	147
13.2	УТВРЂИВАЊЕ ПРИСУСТВА АЛКОХОЛА, ОПОЈНИХ ДРОГА И ЗАБРАЊЕНИХ ЛЕКОВА КОД УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ,	148
13.3	ПРИВРЕМЕНО ОДУЗИМАЊЕ ВОЗИЛА	149
13.4	ЗАДРЖАВАЊЕ ВОЗАЧА	149
13.5	ОДУЗИМАЊЕ ВОЗАЧКЕ ДОЗВОЛЕ	150
13.6	СНИМАЊЕ САОБРАЋАЈА И УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ КОРИШЋЕЊЕМ ОДГОВАРАЈУЋИХ СРЕДСТАВА	150
13.7	ИСКЉУЧЕЊЕ ВОЗИЛА ИЗ САОБРАЋАЈА	150
13.8	ПРЕГЛЕД ТЕХНИЧКИЧКЕ ИСПРАВНОСТИ ВОЗИЛА	152
13.9	ПРЕМЕШТАЊЕ И УКЛАЊАЊЕ ВОЗИЛА	152
13.10	ПОСЕБНА ОГРАНИЧЕЊА	153
13.11	ПРИВРЕМЕНО ОДУЗИМАЊЕ ПРЕДМЕТА ПРЕКРШАЈА	153
13.12	САОБРАЋАЈНО ВАСПИТАЊЕ	154
14	<u>КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ</u>	154
14.1	КРИВИЧНА ДЕЛА	154
14.2	КАЗНЕ ЗА ПРИВРЕДНЕ ПРЕСТУПЕ	154
14.3	ПРЕКРШАЈНЕ КАЗНЕ ЗА ПРАВНО ЛИЦЕ И ПРЕДУЗЕТНИКА	154
14.4	ПРЕКРШАЈНЕ КАЗНЕ ЗА ФИЗИЧКО ЛИЦЕ	155
14.5	ПРЕКРШАЈИ ПРОТИВ БЕЗБЕДНОСТИ ДЕЦЕ У САОБРАЋАЈУ	156
14.6	ПРЕКРШАЈИ БЕЗОБЗИРНЕ ВОЖЊЕ	156
14.7	НАЧИН ИЗВРШЕЊА КАЗНЕ	156
15	<u>ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ</u>	159

1 ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

1.1 Основна начела

Члан 1.

Овим законом уређују се правила саобраћаја на путевима, основни услови за путеве и возила, систем саобраћајне сигнализације и организације безбедности саобраћаја.

Члан 2.

Учесник у саобраћају дужан је да се понаша на начин којим неће ометати, угрозити или повредити другог учесника, као и да предузме све што је у могућности ради избегавања опасне ситуације настале понашањем другог учесника у саобраћају.

Члан 3.

Учесник у саобраћају има право да очекује да ће сви учесници у саобраћају и они који се старају о путевима, поштовати прописе о безбедности саобраћаја и прописе који се односе на путеве и возила.

Члан 4.

Лицу које није способно или је ограничено способно за безбедно учешће у саобраћају, односно лицу које се налази у ситуацији у којој му је потребна туђа помоћ, учесник у саобраћају дужан је да пружи помоћ, осим ако себе доводи у опасност.

Члан 5.

Приоритете у планирању, пројектовању и организовању саобраћаја опредељује безбедност:

- 1) деце, немоћних лица, старих лица и пешака;
- 2) пешака који возе ролере, сличуге, скејт-борд, тротинет и сл;
- 3) бициклиста;
- 4) јавног превоза путника;
- 5) превоза путника за сопствене потребе;
- 6) превоза ствари.

Члан 6.

Лице које пројектује, конструише, производи, ставља у промет, поправља, преправља, одржава возила, путеве односно уређаје, резервне делове и опрему за возила, дужно је да то чини према прописаним условима односно условима неопходним за безбедно учествовање у саобраћају.

Делатности из става 1. овог члана, за које је предвиђена лиценца, обавља лице које мора имати потребну лиценцу.

Ближе прописе о условима и начину за стицање лиценце доноси министар надлежан за послове саобраћаја.

Члан 7.

Путеви се одржавају у складу са прописима о путевима.

Надзор над испуњеношћу услова за безбедно и несметано одвијање саобраћаја врши надлежни орган за послове саобраћаја, а по потреби и орган надлежан за унутрашње послове у складу са овим законом.

Члан 8.

Саобраћај на јавном путу ограничиће се или забранити када је то неопходно ради спречавања или отклањања опасности за учеснике у саобраћају, спречавања оштећења јавног пута или извођења радова на јавном путу, односно када то захтевају други разлози безбедности.

1.2 Субјекти безбедности саобраћаја

Члан 9.

Субјекти безбедности у саобраћају на путевима су: органи Републике, територијалне аутономије и локалне самоуправе, средства јавног информисања, предузећа и друга правна лица која се баве саобраћајем, привредне коморе, стручне и научне институције, невладине организације, учесници у саобраћају, грађани, предузећа и други партнери који треба да спроводе односно подржавају мере и активности унапређивања безбедности саобраћаја.

Субјекти из става 1. овог члана, у складу са начелима хуманости и солидарности и утврђеним правима и обавезама, разматрају, предлажу и предузимају мере и активности за унапређење безбедности саобраћаја, тако што:

- 1) оптимизирају изложеност саобраћају;
- 2) смањују ризик настанка саобраћајних незгода у саобраћају;
- 3) смањују тежину саобраћајних незгода;
- 4) смањују патње, последице повреда и друге штетне последице саобраћаја, саобраћајних незгода;
- 5) смањују загађивање животне средине.

1.3 Основне дефиниције

Члан 10.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следећа значење:

пут јесте изграђена, односно утврђена површина коју као саобраћајну површину могу да користе сви или одређени учесници у саобраћају, под условима одређеним законом и другим прописима;

јавни пут јесте пут који испуњава прописане критеријуме за категоризацију од стране надлежног органа;

улица је јавни пут у насељу који саобраћајно повезује делове насеља;

насеље јесте изграђени функционално обједињен простор на коме су обезбеђени услови за живот и рад и за задовољавање заједничких потреба становника, чије се границе утврђују просторним, односно урбанистичким планом општине, односно града и означавају прописаним саобраћајним знаком на јавном путу;

некатегорисани пут јесте саобраћајна површина која је доступна већем броју разних корисника, коју надлежни орган прогласи некатегорисаним путем и која је уписана у катастар непокретности као некатегорисани пут;

аутопут је државни пут који је намењен искључиво за саобраћај моторних возила, са физички раздвојеним коловозима по смеровима, денивелисаним раскрсницама, потпуном контролом приступа, који има најмање две саобраћајне и једну зауставну траку за сваки смер и као такав обележен прописаним саобраћајним знаком;

пут резервисан за саобраћај моторних возила је јавни пут означен прописаним саобраћајним знаком, по коме могу саобраћати само моторна возила;

међународни пут је јавни пут који је ратификованим међународним актом сврстан у мрежу међународних путева;

коловоз је изграђена површина јавног пута по којој се одвија саобраћај и чине га саобраћајне траке (возне, додатне, ивичне, зауставне и сл.) за саобраћај возила;

тротоар је посебно уређена саобраћајна површина дуж пута намењена за саобраћај пешака;

обележени пешачки прелаз је део површине коловоза намењен за прелажење пешака преко коловоза, обележен ознакама на коловозу односно одговарајућим саобраћајним знаком;

бициклистичка стаза је саобраћајна површина обележена прописаним саобраћајним знаком, намењена за саобраћај бицикала и мопеда;

бициклистичка трака је део коловоза обележен уздужном неискривљеном линијом и прописаним саобраћајним знаком, намењена за саобраћај бицикала и мопеда.

коловозна трака је уздужни део коловоза намењен за саобраћај возила у једном смеру;

саобраћајна трака је обележен уздужни део коловоза чија је ширина довољна за саобраћај једне колоне возила;

саобраћајна трака за спора возила је уздужни део коловоза намењен за возила која спором вожњом могу ометати или угрожавати саобраћај.

саобраћајна трака за принудно заустављање возила је обележени уздужни део коловоза намењен за принудно заустављање возила због непредвидивих разлога.

саобраћајна трака за укључивање је део коловоза прописно означен и намењен за укључивање возила у саобраћај са споредног пута, других прилазних путева или са објекта поред пута (бензинске пумпе, паркиралишта, мотела и сл.);

саобраћајна трака за искључивање је део коловоза прописно означен и намењен за искључивање возила у саобраћај на споредни пут, друге прилазне путеве или на објекат поред пута (бензинске пумпе, паркиралишта, мотела и сл.);

саобраћајна трака за возила јавног превоза путника је обележени део коловоза намењен за кретање возила јавног превоза путника;

пешачко острво је уздигнута или обележена површина на коловозу која је одређена за привремено задржавање пешака који прелазе преко коловоза, улазе или излазе из возила за јавни превоз путника;

раскрсница је површина на којој се укрштају или спајају путеви;

возило је средство које је по конструкцији, уређајима, склоповима и опреми намењено и оспособљено за кретање по путевима;

бицикл је возило које се погони снагом возача односно путника, која се преноси на точак односно точкове;

моторно возило је возило које се покреће снагом сопственог мотора и које је по конструкцији, уређајима, склоповима и опреми намењено и оспособљено за превоз лица, односно ствари, односно за обављање радова, односно за вучу прикључног возила, осим возило на шинама;

мотоцикл је моторно возило са два точка, са или без бочне приколице, чија је радна запремина мотора већа од 50 cm^3 односно чија највећа конструкциона брзина прелази 45 km/h .

мопед је моторно возило са два точка, чија је радна запремина мотора није већа од 50 cm^3 односно чија највећа конструкциона брзина не прелази 45 km/h .

трицикл (четвороцикл) је моторно возило са три (четири) точка, чија је радна запремина мотора већа од 50 cm^3 односно чија је маса празног возила до 400 kg ако је намењено за превоз путника, односно до 550 kg ако је намењено за превоз ствари. Маса батерија се не рачуна у масу празног возила ако се трицикл (четвороцикл) покреће на електрични погон,.

возило за превоз путника (категиорија „М“) је моторно возило које је по конструкцији, уређајима, склоповима и опреми намењено и оспособљено за превоз путника;

путничко возило је возило за превоз путника чија је маса празног возила већа од 400 kg и које има највише девет седишта, укључујући и седиште возача;

аутобус је моторно возило за превоз путника које има више од девет седишта, укључујући и седиште возача.

тролејбус је аутобус који се преко трола напаја електричном енергијом.;

возило за превоз ствари (категиорија „N“) је моторно возило које је по конструкцији, уређајима, склоповима и опреми намењено и оспособљено за превоз ствари, које може да буде опремљено за вучу прикључног возила за превоз ствари;

теретно возило је возило за превоз ствари које може да буде опремљено за вучу приколице за превоз ствари;

тегљач је моторно возило, опремљено за вучу полуприколице;

комбиновано возило је моторно возило које је према конструкцији, уређајима, склоповима и опреми намењено и омогућује истовремени безбедан превоз лица и ствари, код кога укупан број седишта распоређених у најмање два реда није већи од девет укључујући и седиште возача, и чија највећа дозвољена маса није већа од $3\,500 \text{ kg}$, а носивост простора за смештај ствари није мања од 500 kg , при чему се седишта могу vadити или преклапати ради стварања додатног простора за смештај ствари;

специјално возило је моторно или прикључно возило за специјалне намене, које спада у једну од категорија моторних или прикључних возила;

радно возило је моторно или прикључно возило које је по конструкцији, уређајима, склоповима и опреми намењено и оспособљено за извођење радова и чија највећа конструкцијска брзина је већа од 40 km/h , и спада у једну од категорија моторних возила или прикључних возила;

радна машина је моторно возило које је по конструкцији, уређајима, склоповима и опреми превасходно намењено и омогућује безбедно извођење радова и чија највећа конструкцијска брзина није већа од 40 km/h (као што су комбајн, ваљак, грејдер, косилица, булдожер, виљушкар, ровокопач и сл.);

трактор је моторно возило које је према конструкцији, уређајима, склоповима и опреми намењено и омогућује безбедно, вучење, гурање, ношење или погон изменљивих прикључака за извођење првенствено пољопривредних радова, односно за вучу прикључних возила;

мотокултиватор је моторно возило које се састоји из погонско-управљачког и товарног дела, који су конструктивно раздвојиви, а у саобраћају на путу учествују искључиво као целина, чији погонски део према конструкцији, уређајима, склоповима и опреми је намењен и оспособљен за гурање, вучење, ношење или погон изменљивих прикључака за извођење пољопривредних радова, чија највећа конструкцијска брзина није већа од 30 km/h и чија снага мотора није већа од 12 kW ;

прикључно возило (категиорија „O“) је возило које је по конструкцији, системима, уређајима и опреми намењено и оспособљено да буде вучено од другог возила, а служи за превоз путника, односно ствари, односно за обављање радова и може бити лака приколица

ако њена највећа дозвољена маса није већа од 750 kg, односно приколица или полуприколица ако је њена највећа дозвољена маса већа од 750 kg;

запрежно возило је возило које је намењено и омогућује да га безбедно вуче упрегнута животиња;

скуп возила је састав моторног и прикључног, односно прикључних возила, који у саобраћају на путу учествује као једна целина;

трамвај је возило намењено за превоз путника, које се креће по шинама које се може у попречном профилу пута укрштати са другим возилима и које је ради напајања електричном енергијом везано за електрични вод;

регистровано возило је возило које је уписано у јединствени регистар возила и за које је издата важећа саобраћајна дозвола;

носивост је маса којом се возило сме оптеретити, утврђена декларацијом произвођача;

маса возила је маса празног возила са пуним резервоаром горива, прописаном опремом и припадајућим прибором;

укупна маса је маса возила или скупа возила заједно са лицима и стварима;

највећа дозвољена маса је збир масе возила и носивости возила;

осовинско оптерећење је део укупне масе возила у хоризонталном положају којим његова осовина оптерећује коловоз у стању мировања возила;

учесник у саобраћају је лице које на било који начин учествује у саобраћају;

пешак је лице које учествује у саобраћају и који не управља возилом, нити се превози у возилу или на возилу, лице које сопственом снагом вуче или гура ручна колица, запрежно возило или моторно возило, деце превозно средство, бицикл, мопед или колица за немоћна лица, лице у колицима за немоћна лица коју покреће сопственом снагом или снагом мотора, као и лице које клизи клизаљкама, скијама, санкама или се вози на котуралкама, скејтборду и сл;

заустављање возила је сваки прекид кретања возила на путу у трајању до 3 минута, осим прекида ради поступања по знаку или правилу којим се регулише саобраћај;

паркирање возила је прекид кретања возила у трајању дужем од 3 минута, осим прекида ради поступања по знаку или правилу којим се регулише саобраћај;

мимонлажење је пролажење учесника у саобраћају поред другог учесника у саобраћају који долази из супротног смера;

претицање је пролажење учесника у саобраћају поред другог учесника у саобраћају који се креће у истом смеру; Брже кретање једне колоне возила од друге, на путу са најмање две саобраћајне траке намењене за кретање возила у једном смеру, не сматра се претицањем;

обилажење је пролажење учесника у саобраћају поред другог учесника у саобраћају које се не помера, објекта или препреке на коловозу;

пропуштање је радња коју учесник у саобраћају врши како би омогућио кретање другог учесника у саобраћају који има првенство пролаза, услед чијег невршења би дошло до промене дотадашњег начина кретања учесника који има првенство пролаза односно до контакта.

колона возила је низ од најмање три возила која су заустављена или се крећу једно иза другог истом саобраћајном траком у истом смеру, чији је начин кретања међусобно условљен и између којих не може без ометања ући друго возило;

видљивост је одстојање на коме учесник у саобраћају, с обзиром на атмосферске услове, може јасно уочити неосветљену препреку;

прегледност је одстојање на коме учесник у саобраћају, с обзиром на физичке препреке, може јасно уочити другу препреку односно учесника у саобраћају;

услови смањене видљивости су услови у којима је видљивост мања од 200 m на путу изван насеља, односно 100 m на путу у насељу;

саобраћајна незгода је догађај на путу или је започет на путу, у којем је учествовало најмање једно возило у покрету и у којем је најмање једно лице погинуло, односно повређено, односно настала је материјална штета;

инструктор вожње је лице овлашћено да обучава кандидата за возача управљању возилом у саобраћају;

одстојање је најкраћа уздужна удаљеност између најистуренијих тачака возила, лица, односно објеката;

растојање је најкраћа бочна удаљеност између најистуренијих тачака возила, лица, односно објеката;

олдтајмер је моторно возило произведено до 31.12.1970. године

напуштено возило је возило на путу односно на другој саобраћајној површини, које није регистровано и о коме се нико не стара;

2 ОСНОВИ УПРАВЉАЊА БЕЗБЕДНОШЋУ САОБРАЋАЈА

2.1 Национална стратегија безбедности

Члан 11.

Република Србија доноси националну стратегију безбедности саобраћаја на путевима (у даљем тексту: Национална стратегија).

Национална стратегија садржи најзначајнија обележја постојећег стања, дугорочне и краткорочне циљеве, смернице, кључне области рада и рокове за доношење националног плана.

Националну стратегију, на предлог Владе Републике Србије, усваја Народна Скупштина за период од најмање пет година најкасније до краја јуна у последњој години важења усвојене стратегије.

Члан 12.

На основу Националне стратегије, на предлог Агенције, Влада Републике Србије, доноси Национални план безбедности саобраћаја на путевима (у даљем тексту Национални план), за период од најмање једне године.

Национални план садржи нарочито: задатке, мере по приоритетима, одговорне субјекте, рокове и финансијска средства у кључним областима рада.

Члан 13.

Скупштине територијалне аутономије и скупштине локалне самоуправе доносе стратегију и годишњи план безбедности саобраћаја на путевима, у складу са националном стратегијом и планом.

Члан 14.

Влада Републике Србије подноси Народној Скупштини извештај о стању безбедности саобраћаја на путевима најмање једанпут годишње.

Надлежни орган територијалне аутономије односно локалне самоуправе подноси скупштини извештај о стању безбедности саобраћаја на подручју територијалне аутономије, односно локалне самоуправе најмање једанпут годишње.

Извештаји из става 1. и 2. овог члана доступни су јавности.

2.2 Агенција за безбедност саобраћаја

Члан 15.

За стање безбедности саобраћаја на путевима одговорна је Влада Републике Србије.

У циљу стварања оптималних услова за праћење и унапређивање безбедности саобраћаја на путевима, Република Србија оснива Агенцију за безбедност саобраћаја на путевима (у даљем тексту Агенција), на предлог министарства надлежног за послове саобраћаја.

Члан 16.

Задаци Агенције су:

- 1) организовање и стално усавршавање система праћења стања безбедности саобраћаја,
- 2) подстицање, подршка и координација рада свих субјеката у систему заштите, а посебно државних органа, органа територијалне аутономије и локалне самоуправе, невладиних организација, стручних организација и удружења, .
- 3) развој и унапређивање теоријских и практичних знања, ставова и понашања значајних за безбедност саобраћаја,
- 4) обезбеђење услова за рад Савета за безбедност саобраћаја,
- 5) праћење спровођења Националне стратегије и планова, анализа стања и предлагање мера,
- 6) информисање Владе Републике Србије и јавности о стању, проблемима и мерама безбедности саобраћаја,
- 7) праћење међународних тенденција у управљању безбедношћу саобраћаја и иницирање примене најбоље праксе у нашим условима,
- 8) праћење спровођења прописа у безбедности саобраћаја и предлагање мера у циљу њиховог унапређења,
- 9) унапређење безбедности возача и других субјеката у систему безбедности саобраћаја, возила и путева, утврђених овим законом и другим прописима,
- 10) праћење и унапређење система саобраћајног образовања и васпитања,
- 11) припрема предлога националне стратегије и планова безбедности саобраћаја на путевима,
- 12) спровођење превентивно-пропагандних активности, а посебно кампања у безбедности саобраћаја,
- 13) припрема предлога за подзаконске акте којим се регулише начин лиценцирања,
- 14) управљање базама података од значаја за безбедност саобраћаја (у области обуке возача, техничких прегледа возила, саобраћајних незгода, саобраћајних прекршаја, унапређења понашања возача),
- 15) остали задаци везани за унапређење безбедности саобраћаја утврђени овим законом и другим прописима,

За реализацију задатака из става 1. Агенција одговара Влади Републике Србије.

Члан 17.

Активности Агенције финансирају се из следећих извора :

- 1) буџета Републике Србије,
- 2) новчаних казни за прекршаје који су предвиђени прописима о безбедности саобраћаја,
- 3) посебних накнада које плаћају власници возила,
- 4) сопствених извора, односно накнада за обављање лиценцирања и других послова унапређења безбедности саобраћаја у надлежности Агенције,
- 5) донација односно спонзорстава осигурања, привредних и других субјеката,
- 6) поклона, прилога покровитеља Агенције и других прилога датих оснивачу или Агенцији;
- 7) осталих извора.

2.3 Савети за безбедност саобраћаја

Члан 18.

У циљу развијања и покретања превентивних и других активности у области безбедности саобраћаја на путевима и остваривања координације и сарадње на унапређењу безбедности саобраћаја на путевима, образује се Републички савет за безбедност саобраћаја на путевима (у даљем тексту: Републички савет).

За обављање активности из става 1. овог члана на нивоу територијалне аутономије и локалне самоуправе образују се локална тела за безбедност саобраћаја на путевима (комисија, савет и сл.).

Члан 19.

Републички савет:

- 1) разматра питања из области безбедности саобраћаја на путевима;
- 2) предлаже мере за унапређење безбедности саобраћаја на путевима;
- 3) даје мишљење о предлозима закона, Националној стратегији, националном плану и другим актима којима се уређује из безбедности саобраћаја;
- 4) сарађује са регионалним и локалним телима за безбедност саобраћаја;
- 5) сарађује са међународним телима за безбедност саобраћаја и телима за безбедност саобраћаја других земаља;
- 6) остварује и подстиче координацију и сарадњу државних органа и других субјеката у безбедности саобраћаја,
- 7) врши и друге послове од интереса за безбедност саобраћаја на путевима.

Члан 20.

Влада именује чланове Републичког савета.

Републички савет чине:

1. министар надлежан за послове саобраћаја;

2. министар надлежног за унутрашње послове;
3. директор агенције за безбедност саобраћаја
4. представник министарства надлежног за образовање;
5. представник министарства надлежног за здравље;
6. представник Привредне коморе Србије и
7. пет истакнутих научних радника из области безбедности саобраћаја на путевима.

Мандат чланова под редним бројем 7. траје пет година и ти чланови могу бити у Савету највише два мандата.

Члан 21.

Републички савет доноси пословник којим ближе одређује организацију и начин свог рада. Пословник се објављује у службеном гласилу Републике Србије.

Републички савет доноси годишњи план рада и подноси Влади Републике Србије годишњи извештај о свом раду.

Седиште Савета је у Београду.

Члан 22.

Рад Савета финансира се из буџета Републике Србије, односно територијалне или локалне самоуправе.

Члан 23.

Државни органи, органи територијалне аутономије, локалне самоуправе, предузећа и друга правна лица, дужни су да на захтев Савета дају потребне информације и податке.

2.4 Праћење безбедности саобраћаја

Члан 24.

У циљу непрекидног праћења стања безбедности саобраћаја на путевима, Влада Републике Србије прописује систем евидентирања и праћења најзначајнијих обележја безбедности саобраћаја на коме се заснива управљање безбедношћу саобраћаја.

Државни органи и други субјекти дужни су да Агенцији достављају податке о обележјима значајним за безбедност саобраћаја, а према захтеву и на начин како то одреди Агенција.

Агенција ће организовати периодичне анализе и публикување података о саобраћају и саобраћајним незгодама.

Члан 25.

Базе података обележја безбедности саобраћаја из члана 24. овог закона, су јавне и доступне свима под једнаким условима, осим оних чије објављивање је законом забрањено.

2.5 Финансирање безбедности саобраћаја

Члан 26.

Република, јединица територијалне аутономије и локалне самоуправе, у оквиру својих права и дужности обезбеђују средства за финансирање унапређења безбедности саобраћаја.

Извори средстава за унапређење безбедности саобраћаја су:

1. буџет Републике Србије, односно територијалне аутономије или локалне самоуправе;
2. наплаћене новчане казне за прекршаје предвиђене прописима о безбедности саобраћаја на путевима;
3. средства која уступе предузећа, осигуравајућа друштва, хуманитарне и друге организације и територијалне аутономије и локалне самоуправе;
4. поклони, прилози покровитеља дати Републици, јединици територијалне аутономије или локалне самоуправе;
5. остали приходи.

Члан 27.

Средства од новчаних казни из члана [26.](#) став 2. тачке 2., овог закона, деле се тако да 50 % припада Републици, а 50 % припада локалној самоуправи на чијој територији је прекршај учињен.

Средства из члана 26. став 2. тачка 2. овог закона, евидентирају се на посебном рачуну Трезора Републике Србије.

Влада преноси средства из става 2. овог члана на рачун Агенције односно општине које та средства користи за унапређење безбедности саобраћаја.

Члан 28.

Средства из [члана 26.](#) став 2. тачка 2., овог закона користе се за:

- 1) унапређење саобраћајног васпитања и образовања,
- 2) кампање односно акције из области безбедности саобраћаја;
- 3) научно-истраживачки рад у области безбедности саобраћаја;
- 4) рад Агенције и локалних тела за безбедност саобраћаја,
- 5) техничку опрему јединица саобраћајне полиције које контролишу и регулишу саобраћај на путевима и других органа надлежних за послове безбедности саобраћаја;

Агенција може суфинансирати програм безбедности саобраћаја локалних самоуправа у складу са критеријумима које доноси Агенција.

Средства из [члана 26.](#) користе се према програму који доноси Агенција, односно надлежни орган локалне самоуправе.

3 ПРАВИЛА САОБРАЋАЈА

А) ОПШТА ПРАВИЛА САОБРАЋАЈА

3.1 Заједничке одредбе

Члан 29.

Учесници у саобраћају дужни су да поступају у складу са важећим прописима, по следећем приоритету:

1. знаци и наредбе овлашћеног лица,
2. семафор,
3. саобраћајни знакови,
4. ознаке на коловозу,
5. правила саобраћаја.

Члан 30.

Учесници у саобраћају дужни су да поступају у складу са прописима о правилима саобраћаја, саобраћајном сигнализацијом постављеном на путу и знацима и наредбама које дају овлашћена лица.

Учесници у саобраћају дужни су да поступају у складу са саобраћајном сигнализацијом постављеном на путу и кад тиме одступају од прописа о правилима саобраћаја.

Учесници у саобраћају дужни су да поступају према саобраћајном знаку и кад се тај знак разликује од правила о првенству пролаза израженом на истом месту другим саобраћајним знаком.

Учесници у саобраћају дужни су да поступају према знацима односно наредбама која дају овлашћена лица и кад тиме одступају од прописаних правила саобраћаја или значења саобраћајне сигнализације постављене на путу.

Члан 31.

Возач је дужан да обрати пажњу на пешака који ступа, показује намеру да ће ступити или је на коловозу или је ступио на коловоз.

Ако начин кретања пешака показује да се пешак неће зауставити пре пресецања путање возила, возач је дужан да предузме радње за избегавање саобраћајне незгоде.

На делу пута на коме има објективних разлога да предвиди излазак деце на пут, возач је дужан да се креће таквом брзином при којој неће угрозити безбедност деце.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама

става 3. овог члана.

Члан 32.

Слепо лице које самостално учествује у саобраћају као пешак, дужно је да носи бели флуоросцентни штап.

Возило које је подешено да њиме управља лице чији су екстремитети битни за управљање возилом, може, на захтев тог лица, бити обележено посебним знаком који утврђује министар надлежан за послове саобраћаја.

Ознаку из става 1. овог члана издаје надлежни орган за саобраћаја локалне самоуправе.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се слепо лице које поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Члан 33.

Возач возила које обилази возило за јавни превоз путника односно аутобус којим се обавља превоз путника за сопствене потребе, заустављено на стајалишту, мора да управља возилом тако да не угрожава лице које у то возило улази или излази.

Лице из става 1 овог члана, која због уласка односно изласка у возила треба да ступи на коловоз, дужно је да то чини на начин прописан у [члану 104, 105. и 106.](#) овог закона.

Возач возила мора да се заустави иза возила из става 1. овог члана, када лица која улазе односно излазе из тог возила морају да пређу преко саобраћајне траке односно бицикличке стазе или траке којом се возило креће.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 34.

Ако се возилом организовано превозе деца, возило мора бити обележено посебним знаком који прописује министар надлежан за послове саобраћаја.

Возач возила који за кретање користи саобраћајну траку непосредно до саобраћајне траке на којој се зауставило возило за организовани превоз деце, дужан је да се заустави за време уласка односно изласка деце из возила

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 1. казниће се лице које поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

Члан 35.

Возач возила за јавни превоз путника дужан је да благовремено покаже намеру укључивања у саобраћај укључивањем показивача правца, при чему је дужан да укључивање возила у саобраћај учини на начин којим не угрожава учеснике у саобраћају.

У насељу, возач возила дужан је да омогући укључивање у саобраћај, возилу из става 1. овог члана, осим када се то возило укључује са споредног пута.

Због уласка односно изласка путника, возач возила јавног превоза, организованог превоза деце, односно аутобуса којим се обавља превоз за сопствене потребе, дужан је да возило заустави на посебно обележеном стајалишту.

За возила из става 3. овог члана начин обележавања стајалишта прописује министар надлежан за послове саобраћаја.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3 казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 36.

Лице које се превози возилом не сме да омета возача у управљању возилом.

На предњем седишту моторног возила забрањено је превозити лице које је под очигледним утицајем опојних средстава односно лице које се агресивно понаша.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се лице који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

Члан 37.

Возач за време вожње не сме употребљавати мобилни телефон, као ни друге уређаје за интерактивну комуникацију.

Изузетно од става 1. овог члана, возач сме за време вожње да разговара мобилним телефоном уз употребу посебне опреме која омогућава да се телефон може употребљавати без држања у руци, на начин предвиђен декларацијом произвођача телефона.

Став 1. овог члана, осим мобилних телефона, не односи се на возаче возила којима је комуникација током вожње неопходна за обављање послова или делатности која је у вези са вожњом. Министар надлежан за послове саобраћаја одредиће услове под коима се могу употребљавати уређаји за интерактивну комуникацију, у смислу овог става.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 38.

У насељеном месту возач не сме да из неоправданог разлога ствара буку возилом. (као нпр. шкрипа гума, нагло повећање броја обртаја мотора и сл.)

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана, ако ствара буку у зони болнице која је обележена прописаним саобраћајним знаком.

Члан 39.

Возач не сме током вожње у возилу да укључи аудио уређај тако гласно да не може да чује звучне сигнале осталих учесника у саобраћају, нити сме да употребљава слушалице за слушање аудио уређаја на оба ува.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 40.

Лице које се превози у возилу на месту на којем су уграђени или је предвиђено да буду уграђени сигурносни појасеви, дужно је да буде везано сигурносним појасом за време вожње, на начин предвиђен декларацијом произвођача возила.

Возач је дужан да путника који није везан обавести о обавези употребе сигурносног појаса.

Ако није омогућен посебан начин везивања сигурносним појасем за лице ниже од 150 cm, то лице се не сме превозити на предњем седишту.

Начин и услове превоза особа нижих од 150 cm прописује министар надлежан за послове саобраћаја

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се лице које поступи супротно одредбама става 1, 2. или 3. овог члана.

Члан 41.

На предњем седишту моторног возила забрањено је превозити дете млађе од 12 година, изузев у случајевима предвиђеним овим законом.

Ако се у возилу осим возача налази особа која је задужена да брине о детету тада дете и та особа морају бити на задњем седишту.

Када се дете до дванаест година старости високо до 150 cm превози у путничком возилу, оно мора бити у хомологованој дечијој безбедносној корпи или хомологованом седишту за безбедан превоз деце, подешеним за тај узраст детета.

Када се у путничком возилу превози дете старије од 4 године, тада између предњих седишта мора бити хомологована заштитна препрека која спречава пролазак детета између седишта у предњи део путничког возила.

У случају из става 3. овог члана дозвољен је превоз детета на предњем седишту, само ако испред тог седишта не постоји ваздушни јастук или ако је постојећи ваздушни јастук искључен на начин предвиђен декларацијом произвођача возила.

Дете које се превози у колевци мора бити обезбеђено тако што је колевка причвршћена за седиште и дете обезбеђено да не испадне из колевке.

Седиште за безбедан превоз деце мора бити причвршћено за унутрашње делове возила у складу са посебним мерама безбедности за превоз деце.

Начин у услове превоза деце млађе од 12 година прописује министар надлежан за послове саобраћаја

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који превози дете супротно одредбама овог члана.

Члан 42.

Возач и путник мотоцикла или mopеда, морају за време вожње носити на глави хомологовану заштитну kacигу, на начин прописан декларацијом произвођача kacиге.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се лице које поступи супротно одредбама става овог члана.

Члан 43.

Возило не сме да има уређај који може према напред емитовати светлост црвене или других боја које нису хомологоване односно прописане.

Возило не сме да има уређај који може према назад емитовати светлост беле или других боја које нису хомологоване односно прописане.

Забрана из става 1. и 2. овог члана, се не односи за возило са првенством пролаза и возило под пратњом.

Одредба става 2 овог члана у погледу светла беле боје не односи се на светло за осветљавање пута при вожњи уназад, покретно светло за истраживање (рефлектор), светло за осветљавање регистарске таблице и регистарску таблицу превучену белом рефлектујућом бојом.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који управља возилом које има уређаје из става 1. односно 2. овог члана.

3.2 Радње возилом у саобраћају

Члан 44.

Возач не сме нагло мењати начин вожње, осим у случају избегавања непосредне опасности.

Возач који намерава да изврши неку радњу возилом: укључивање односно искључивања из саобраћаја, померање возила удесно или улево, мењање саобраћајне траке, претицање, обилажење, кочење, скретање удесно или улево, полукружно окретање, вожња уназад, и сл. сме да отпочне такву радњу само ако се претходно, као и непосредно пре отпочињања радње, уверио да ту радњу може учинити на безбедан начин.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 45.

Пре отпочињања радње возилом из [члана 44.](#) овог закона, а пошто се уверио да радњу може учинити на безбедан начин, возач је дужан да остале учеснике у саобраћају јасно, благовремено и на прописан начин обавести о својој намери.

Возач који показивачем правца даје знак из става 1 овог члана, мора давати знак за све време вршења радње возилом, а по извршеној радњи мора престати са давањем тог знака.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3 казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

3.3 Укључивање возила у саобраћај

Члан 46.

Ако се возило укључује у саобраћај на месту на коме је смањена прегледност, возач је дужан да уз помоћ другог лица изврши безбедно укључивање у саобраћај.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Члан 47.

Пре укључивања у саобраћај са земљаног пута односно површине на којој се не обавља саобраћај, возач је дужан да скине блато, снег и сл. са точкова и осталих делова возила.

Возач је дужан да, без одлагања, уклони блато, снег и сл. са коловоза које је нанело возилом којим управља.

Лице које обавља радове због којих возила на коловоз наносе материју која може угрозити безбедност саобраћаја, обавезно је да пре изласка очисти точкове тих возила.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 1. казниће се лице које поступи супротно одредбама става 3. овог члана

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. и 2. овог члана.

3.4 Кретање возила по саобраћајним површинама

Члан 48.

За кретање возила возач мора да користи површину намењену за саобраћај оне врсте возила којим управља, осим у случајевима предвиђеним овим законом.

Возач возила који се креће површином која није намењена за саобраћај те врсте возила, ако је овим законом то дозвољено, обавезан је да управља возилом са нарочитом пажњом.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 49.

Возач је дужан да вози десном коловозном траком, у смеру кретања, ако постоји више од једне коловозне траке.

Возач је дужан да се возилом креће саобраћајном траком тако да не угрожава друге учеснике у саобраћају и не излаже себе опасности.

На путу у насељу на коме за саобраћај возила у истом смеру постоје најмање две обележене саобраћајне траке, возач може за кретање возила да користи и саобраћајну траку која се не налази уз десну ивицу коловоза ако тиме не омета возила која се крећу иза његовог возила.

Одредба става 3. овог члана не односи се на возача возила које на равном путу не може развити брзину кретања већу од 40 km/h и на возача возила које није моторно возило, осим на делу коловоза (пута) испред раскрснице или другог места на коме возило скреће улево.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Члан 50.

Ако за вожњу бицикла односно јахање животиња не постоји посебно изграђена стаза, тада се за јахање односно вожњу сме користити коловоз у ширини од највише један метар од десне ивице коловоза.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се учесник у саобраћају који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 51.

На путу са коловозом за саобраћај возила у оба смера на коме постоје по две саобраћајне траке за саобраћај у једном смеру, возач не сме возилом да прелази на саобраћајну траку намењену за саобраћај возила из супротног смера.

На путу са коловозом за саобраћај возила у оба смера на коме постоје три саобраћајне траке, возач не сме возилом да се креће саобраћајном траком која се налази уз леву ивицу пута у правцу кретања возила.

На путу на коме су коловозне траке физички раздвојене, возач не сме возилом да пређе на коловозну траку намењену за саобраћај возила из супротног смера.

На путу са коловозом за саобраћај возила у једном смеру, возач не сме возилом да се креће у забрањеном смеру.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. или 2. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 3. овог члана, и изрећиће му се мера забране управљања моторним возилом од 6 до 12 месеци.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 4. овог члана.

Члан 52.

Ако коловозна трака има три саобраћајне траке, дозвољено је кретање по два десним саобраћајним тракама, а лева је намењена за претицање.

На путу са више саобраћајних трака у насељу, изузев на аутопуту и путу резервисаном за саобраћај моторних возила, возач моторног возила сме да се креће по саобраћајној траци која није уз десну ивицу коловоза ако може безбедно да се укључи у саобраћајни ток.

Ако је на путу са више саобраћајних трака за исти смер, онемогућено несметано одвијање саобраћаја на једној од саобраћајних трака или се трака завршава, возач који се креће у истом смеру у саобраћајној траци поред, дужан је да омогући укључивање возила са закрчене траке у траку којом се он креће, и то на начин да вози на таквом одстојању од возила испред себе, да се на безбедан начин у ту траку испред њега може укључити једно возило са закрчене траке. (систем закрчења).

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 53.

Возач не сме да се креће возилом уназад.

Изузетно од става 1. овог члана дозвољено је кретање возилом уназад само на кратком делу пута (због извршења маневра за паркирање, окретање и сл.), ако се тиме не угрожавају и не ометају други учесници у саобраћају.

За кретање у назад возач је дужан да се креће возилом оном страном коловоза која је намењена за кретање у напред.

Кретање уназад није дозвољено ако би такво кретање угрозило друге учеснике у саобраћају, нарочито на непрегледним деловима пута, при смањеној видљивости, у тунелима, на деловима путева где је забрањено заустављање и на прелазима пута преко железничке пруге, и сл.

На возилу које се креће уназад морају бити укључени сви показивачи правца.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1, 3. или 5. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2 казниће се возач који поступи супротно одредбама става 4. овог члана.

Члан 54.

Возач не сме нагло да успори возило осим у случају избегавања непосредне опасности.

Возач који знатно смањује брзину кретања возила дужан је да то учини на начин којим неће угрозити односно ометати друге возаче који се крећу иза њега, као и да те возаче о својој намери благовремено упозори укључивањем стоп светала, односно свих показивача правца или за возила која конструкционо немају стоп светла односно показиваче правца давањем оговарајућег знака руком.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 55.

Трамвајском баштицом односно саобраћајном траком намењеном за кретање возила за јавни превоз путника дозвољен је саобраћај само за возила јавног превоза путника, као и возила са првенством пролаза и возила под пратњом, осим ако саобраћајном сигнализацијом није другачије одређено.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

3.5 Насилничка возња

Члан 56.

Насилничка возња јесте понашање возача моторног возила које је у грубој супротности са правилима саобраћаја, односно приликом кога возач не показује обзир према безбедности осталих учесника у саобраћају, а нарочито када:

1. се возилом у насељу креће брзином која је за више од 50 km/h већа од дозвољене;
2. се возилом ван насеља креће брзином која је за више од 70 km/h већа од дозвољене;
3. возилом прође кроз раскрсницу када му је то забрањено семафором, два или више пута узастопно;

3.6 Брзина

Члан 57.

Возач је дужан да брзину кретања возила прилагоди особинама и стању пута, видљивости, прегледности, атмосферским приликама, стању возила и терета, густини саобраћаја и другим саобраћајним условима, тако да возило може благовремено зауставити пред сваком препреком коју под датим околностима може да види или има разлога да предвиди.

Возач не сме без оправданог разлога да се креће возилом тако споро да омета друге учеснике у саобраћају.

Када се иза возила, које се креће брзином која је спорија од дозвољене брзине, створи дужа колона возила и није могуће то возило безбедно претећи, возач мора да на првом одговарајућем месту омогући да га колона безбедно претекне, обиђе или прође тако што ће успорити, померити се удесно или се искључити из саобраћаја.

Када се моторно возило због техничке неисправности креће брзином која је двоструко мања од дозвољене брзине на путу или спорије, возач таквог возила мора укључити све показиваче правца односно жуто ротационо светло.

Када је видљивост мања од 50 m (због магле, снежних падавина, кише и сл.), односно коловоз клизав или из других разлога је смањена стабилност и управљивост возила, возач возила које превози опасне материје или обавља ванредни превоз, мора да се заустави на најближем погодном месту и побрине се за безбедност возила и терета. До места искључења из саобраћаја возач је дужан да предузме додатне мере безбедности (да успори, укључи све показиваче правце односно жуто ротационо светло и сл.).

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2 казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1., 2. и 3. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1 казниће се возач који поступи супротно одредбама става 4. и 5. овог члана.

Члан 58.

На путу у насељу возило не сме да се креће брзином већом од 50 km/h, односно од брзине дозвољене саобраћајним знаком, односно:

- 1) 30 km/h – у зони «30»;
- 2) 25 km/h – на бициклическој траци и стази;
- 3) 7 km/h – у зони успореног саобраћаја, пешачкој зони или тротоару.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, на путу у насељу чији саобраћајно-технички елементи то омогућавају, може се саобраћајним знаком дозволити кретање возила и брзином већом од 50 km/h.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који се возилом у насељу креће брзином која је за више од 50 km/h већа од дозвољене, и изрећи ће му се мера забране управљања моторним возилом од шест месеци.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који се возилом у насељу креће брзином која је од 30 до 50 km/h већа од дозвољене, и изрећи ће му се мера забране управљања моторним возилом од 3 до 6 месеци.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који се возилом у насељу креће брзином која је од 10 до 30 km/h већа од дозвољене, и изрећи ће му се мера забране управљања моторним возилом од 1 до 3 месеца.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који се возилом у насељу креће брзином која је до 10 km/h већа од дозвољене.

Члан 59.

На путу ван насеља возило не сме да се креће брзином већом од брзине дозвољене саобраћајним знаком, а највише:

- 1) 120 km/h на ауто-путу;
- 2) 100 km/h на путу резервисаном за саобраћај моторних возила; и
- 3) 80 km/h на осталим путевима;

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који се возилом ван насеља креће брзином која је за више од 50 km/h већа од дозвољене, и изрећи ће му се мера забране управљања моторним возилом од 6 до 12 месеци.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који се возилом ван насеља креће брзином која је од 30 до 50 km/h већа од дозвољене, и изрећи ће му се мера забране управљања моторним возилом од 1 до 6 месеци.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који се возилом ван насеља креће брзином која је од 10 до 30 km/h већа од дозвољене.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који се возилом ван насеља креће брзином која је до 10 km/h већа од дозвољене.

Члан 60.

Брзина кретања возила на путевима ограничава се на:

- 1) 80 km/h за:
 - путничко возило са прикључним возилом;
 - теретно возило највеће дозвољене масе до 7,5 t;
 - аутобус и аутобус са прикључним возилом за пртљаг;
 - путничко возило за становање.
- 2) 70 km/h за:
 - аутобус када се њиме организовано превозе деца,
 - моторно возило највеће дозвољене масе преко 7,5 t,
 - теретно возило са прикључним возилом;
 - зглобни аутобусе у коме није предвиђено да путници стоје током вожње.
- 3) 60 km/h за:
 - аутобус у коме је предвиђено да путници стоје током вожње;
 - возило које превози опасне материје.
- 4) 50 km/h за:

- сва возила када је видљивост мања од 50 m,
 - возило које вуче неисправно возило,
 - аутобус градског саобраћаја, тролејбус и трамвај,
 - теретно возила којим се у простору који је намењен за превоз терета превозе путници
 - возило које користи ланце за снег;
- 5) 40 km/h за трактор,
- 6) 20 km/h за:
- радно возило на којем се возе лица;
 - за туристички воз.

Возило из претходног става, регистровано у Републици Србији, мора имати на видном месту на задњој левој страни прописану ознаку највеће дозвољене брзине, прописане за ту врсту возила.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који до 10 km/h прекорачи брзину која је ограничена за возило којим управља, ако није прекорачио брзину која је дозвољена на том делу пута.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који више од 10 km/h прекорачи брзину која је ограничена за возило којим управља, ако није прекорачио брзину која је дозвољена на том делу пута.

Члан 61.

Брзина кретања моторних возила на путу не сме да се ограничи саобраћајним знаком на мање од 40 km/h, осим под условима прописаним овим законом.

Члан 62.

Забрањена је употреба уређаја и средстава за откривање односно ометање уређаја којим се мери брзина кретања возила у контроли саобраћаја.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који употребљава уређај из става 1. овог члана и изрећи ће му се мера одузимања предмета.

3.7 Претицање

Члан 63.

Возило се претиче са леве стране, осим ако је овим законом другачије прописано.

Изузетно од става 1. са десне стране дозвољено је претицање:

- 1) возила које скреће улево, ако је возач тог возила дао прописани знак и заузео такав положај на коловозу да се може поуздано закључити да ће скренути улево и да је на његовој десној страни има довољно простора за претицање,
- 2) возила које се креће у насељу коловозном траком са две или више саобраћајних трака по саобраћајној траци која није крајња десна;
- 3) шинског возила, када су шине постављене на средини коловоза, ако је између шинског возила и десне ивице коловоза саобраћајна трака.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама

става 1. овог члана.

Члан 64.

Возач сме започети претицање ако претицање може извршити на безбедан начин. Пре започињања претицања возач мора утврдити да безбедно може завршити претицање односно одустати од претицања.

По извршеном претицању возило се мора вратити на саобраћајну траку по којој се кретало пре претицања, чим буде могуће да то уради безбедно и без ометања других учесника у саобраћају.

На коловозној траци са најмање две саобраћајне траке, када је претекао возило и жели претећи и друго возило, возач сме остати на саобраћајној траци по којој је претицао предходно возило, ако тиме не омета бржа возила која га сустижу.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 65.

Возач који уочи знак да возач другог возила има намеру да га претекне са леве стране, дужан је да држи своје возило ближе десној ивици коловоза.

Возач претицаног возила не сме да повећава брзину свог возила док га друго возило претиче.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 2. овог члана, и изрећи ће му се мера забране управљања моторним возилом у трајању од 6 до 12 месеци.

Члан 66.

Возач не сме да започне претицање или претиче:

- 1) ако је возач возила који се креће иза њега већ започео претицање;
- 2) ако је на возилу које се креће испред њега у истој саобраћајној траци већ дат знак да намерава да претиче;
- 3) ако је на возилу које се креће испред њега у истој саобраћајној траци већ дат знак да намерава да скрене у лево, осим у случају из члана 67. ст. 2. тач. 3;
- 4) у условима смањене видљивости односно прегледности (на почетку превоја, на превоју, испред и у кривини и сл.), осим на коловозној траци са најмање две саобраћајне траке за кретање возила у истом смеру;
- 5) у тунелу, осим у тунелу са најмање две саобраћајне траке за кретање возила у истом смеру,
- 6) саобраћајном траком намењеној за принудно заустављање возила;
- 7) ако по завршеном претицању не би имао могућности да се безбедно врати на саобраћајну траку, по којој се кретао пре претицања;

- 8) ако саобраћајна трака за кретање возила из супротног смера није слободна у дужини која је потребна за безбедно претицање;
- 9) саобраћајном траком за спора возила;
- 10) возило које смањује брзину односно се зауставља испред пешачког прелаза;
- 11) на прелазу пута преко железничке или трамвајске пруге у истом нивоу, осим бицикла, mopеда и мотоцикла без бочне приколице.
- 12) колону возила под пратњом,

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. тачка 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10. или 11. овог члана, и изрећиће му се мера забране управљања моторним возилом од 9 до 12 месеци.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. тачка 9. овог члана, и изрећиће му се мера забране управљања моторним возилом од 3 до 6 месеци.

Члан 67.

Возач не сме да започне или претиче возило непосредно испред или у раскрсници.

Изузетно од одредбе става 1 овог члана, у раскрсници је дозвољено претикати возило које:

- 1) скреће улево у складу са [чланом 63.](#);
- 2) скреће удесно, при чему није дозвољено прећи на део коловоза који је намењен за саобраћај возила из супротног смера;
- 3) се креће по путу који има првенство пролаза, а претиче га са леве стране;
- 4) се креће кроз раскрсницу на којој је саобраћај уређен семафором или знацима које даје полицајац.
- 5) је бицикл, mopед или мотоцикл

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. овог члана, и изрећиће му се мера забране управљања моторним возилом од 3 до 6 месеци.

3.8 Обилажење

Члан 68.

Обилажење се врши са леве стране, осим ако је овим законом другачије прописано.

Возач који обилази мора пропустити учесника у саобраћају који долази из супротног смера.

Ако је возач своју намеру скретања улево очигледно наговестио и поставио возило у такав положај из кога се може поуздано закључити да ће скренути улево, дозвољено је да га друго возило обиђе искључиво са десне стране.

Ако се на средини коловоза налази површина која није намењена за кретање ове врсте возила или неки други објект, возило мора да га обиђе са десне стране.

Површине или објекти из става 4. овог члана који се налазе на средини коловоза за једносмерни саобраћај могу се обићи са леве или десне стране, осим ако саобраћајним знаком није другачије одређено.

Обилажење заустављене колоне на путу је забрањено ако се возач након обилажења не би могао де се безбедно укључи на саобраћајну траку намењену кретању возила у смеру у коме се он креће.

Возач бицикла, mopеда и мотоцикла без бочне приколице, сме да обиђе са десне стране заустављено возило или колону возила, ако обилажење може да изврши на безбедан начин, осим ако су возила заустављена испред раскрснице или суженог пута.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2 казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1, 2, 3, 4. или 6. овог члана, и изрећиће му се мера забране управљања моторним возилом од 3 до 6 месеци.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 7. овог члана.

3.9 Мимоилажење

Члан 69.

При мимоилажењу возач је дужан да са своје леве стране држи безбедно растојање између свог возила и возила са којим се мимоилази, а по потреби и да своје возило помери ка десној ивици коловоза.

При мимоилажењу возач је дужан да држи безбедно растојање између свог возила и пешака са којим се мимоилази или поред којег пролази.

Ако због неке препреке на путу или због других учесника у саобраћају возач не може да поступи према одредби става 1. овог члана, дужан је да успори кретање свог возила и да га по потреби заустави да би пропустио возило из супротног смера.

Ако на раскрсници возила долазе из супротних смерова и скрећу улево, возачи се мимоилазе тако да су десни бокови возила ближи.

Ако је због околности или препреке онемогућено безбедно мимоилажење, возач коме је то с обзиром на особине пута и околности саобраћаја лакше да изведе, дужан је да се први заустави и да по потреби кретањем уназад или на други начин помери своје возило и заузме на путу положај који омогућава мимоилажење.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1, 3. или 4. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4 казниће се возач који поступи супротно одредбама става 5. овог члана.

Члан 70.

На делу пута са великим уздужним нагибом (планински и др.) на коме је мимоилажење возила немогуће или је веома отежано, возач возила које се креће низ нагиб дужан је да заустави своје возило на погодном месту ако примети да му друго возило иде у сусрет уз нагиб.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, возач возила које се креће уз нагиб, дужан је да заустави своје возило ако испред себе има pogodно место за заустављање које омогућава безбедно мимоилажење, ако би, у случају да тако не поступи, мимоилажење захтевало кретање уназад једног од возила.

На путу из става 1. овог члана, кад једно од возила која се мимоилазе мора да се креће уназад, кретаће се уназад: свако возило које се сусрело са возилом које вуче прикључно возило; теретно моторно возило које се сусрело са аутобусом.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

3.10 Првенство пролаза

Члан 71.

У раскрсници возач је дужан да пропусти возило које наилази са десне стране његовог возила.

Возач возила који на раскрсници скреће лево дужан је да пропусти возило које долазећи из супротног смера на раскрсници задржава правац свог кретања или скреће десно, осим ако постављеним саобраћајним знаком није другачије одређено.

Изузетно од одредби ст. 1. и 2. овог члана, трамвај има првенство пролаза на раскрсници или у сусрету са другим возилом, без обзира на то са које му стране возило наилази, осим ако постављеним саобраћајним знаком није другачије одређено.

Возач који улази возилом на пут са првенством пролаза дужан је да пропусти сва возила која се крећу тим путем.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана, и изрећиће му се мера забране управљања моторним возилом у трајању од 6 до 12 месеци.

Члан 72.

Возач је дужан да пропусти возило које се креће путем на који се укључује и када тај пут није саобраћајним знаком означен као пут са првенством пролаза, ако се возилом укључује са пута са несавременим коловозним застором (земља или макадам) на пут са савременим коловозним застором (асфалт, бетон, коцка) или ако се на пут укључује са површине која није пут.

Возач који при скретању возила прелази преко бицикличке стазе или траке дужан је да пропусти возило које се креће по бицикличкој стази или траци.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1 казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана, и изрећиће му се мера забране управљања моторним возилом у трајању од 6 до 12 месеци.

3.11 Приближавање, престројавање и саобраћај на раскрсници

Члан 73.

Возач возила који се приближава раскрсници, дужан је да вози брзином при којој може да се заустави и пропусти возила која у раскрсници имају првенство пролаза.

Возач возила које се приближава раскрсници а има намеру да скрене мора да се благовремено престроји испред раскрснице, и то:

1. као што је одређено саобраћајним знаковима,
2. на саобраћајну траку за скретање улево или што ближе левој ивици коловозне траке, ако скреће лево;
3. на саобраћајну траку за скретање удесно или што ближе десној ивици коловозне траке, ако скреће десно;
4. на саобраћајну траку за право, ако иде право

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. овог члана, и изрећиће му се мера забране управљања моторним возилом од 1 до 3 месеца.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

Члан 74.

Возач који је возилом ушао у раскрсницу на којој је саобраћај регулисан семафором, сме да напусти раскрсницу не чекајући зелено светло на семафору, али тек пошто пропусти све учеснике у саобраћају којима је семафором дозвољен пролаз.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 75.

Возач не сме возилом да уђе у раскрсницу иако има првенство пролаза или му је семафором то дозвољено, ако је густина саобраћаја таква да ће се зауставити на раскрсници или обележеном пешачком прелазу.

Возач који иако има првенство пролаза или му је семафором дозвољен улазак у раскрсницу, мора омогућити напуштање раскрснице возачу који је остао у раскрсници.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

3.12 Саобраћај у раскрсници са кружним током

Члан 76.

На раскрсници са кружним током, саобраћај се регулише саобраћајном сигнализацијом, односно на други начин у складу са овим законом.

По правилу, првенство пролаза има возило које се налази у кружном току.

Пре напуштања раскрснице са кружним током возач се возилом мора престројити тако да може безбедно да напусти раскрсницу.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 2. или 3. овог члана.

3.13 Полукружно окретање

Члан 77.

Полукружно окретање возила је забрањено:

1. у условима смањене видљивости односно прегледности
2. на уском делу пута;
3. на аутопуту и путу резервисаном за саобраћај моторних возила;
4. на мосту, вијадукту, у тунели и другим опасним деловима пута;

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана, и изрећиће му се мера забране управљања моторним возилом од 3 до 12 месеци.

3.14 Скретање

Члан 78.

Возач возила које скреће десно дужан је да скретање изврши крећући се саобраћајном траком која се пружа уз десну ивицу коловоза, осим ако саобраћајним знаком није другачије одређено.

Возач возила које скреће лево дужан је да скретање изврши крећући се крајњом левом саобраћајном траком која се пружа уз средишњу линију и уз замишљени или обележени лук који спаја две средишне линије бочних коловоза, односно саобраћајном траком која се протеже уз леву ивицу пута са једносмерним саобраћајем, осим ако саобраћајним знаком на путу није друкчије одређено.

Возач возила који скреће десно дужан је да пропусти возило које се креће траком за возила јавног превоза путника.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

3.15 Звучни и светлосни знаци упозорења

Члан 79.

Возач сме да употреби звучни или светлосни знак упозорења само када то захтевају разлози безбедности саобраћаја.

Возач је дужан да употреби звучни односно светлосни знак упозорења:

- 1) ако се поред коловоза налази дете,
- 2) ради упозорења другом учеснику у саобраћају ако би постојала опасност од саобраћајне незгоде, ако тај знак не би био дат,
- 3) ако би постојала опасност од саобраћајне незгоде,

Возач може употребити светлосни знак, уместо звучног знака упозорења у ноћним условима и условима смањене видљивости односно прегледности.

Светлосни знак упозорења даје се узастопним укључивањем дугог светла, водећи рачуна да се тиме не заслепљују возачи који долазе из супротног смера.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. овог члана, ако употребљава звучни знак у зони болнице која је обележена прописаним саобраћајним знаком или ако употребљава звучни односно светлосни знак упозорења према учесницима у саобраћају који поступају по правилима саобраћаја.

Члан 80.

Возач возила је дужан да укључи све показиваче правца на возилу:

- 1) за време уласка или изласка деце односно инвалида у возило;
- 2) ако упозорава друге учеснике на опасност у саобраћају;
- 3) ако је последњи у колони возила, која се зауставила на путу изван насеља, осим ако је колона заустављена због поступања по саобраћајном знаку;
- 4) ако се креће уназад;
- 5) ако се заустави осим заустављања због паркирања односно због поступања по саобраћајном знаку.

Одредбе овог члана не примењују се на моторна возила на којима произвођач није конструкционо уградио уређај за истовремено укључивање свих показивача правца.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

3.16 Прелазак пута преко железничке пруге у истом нивоу

Члан 81.

Шинско возило које се креће по железничкој прузи има предност у односу на остале учеснике у саобраћају.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана, и изрећиће му се мера забране управљања моторним возилом у трајању од 6 до 12 месеци.

Члан 82.

Возач који се приближава прелазу пута преко железничке пруге дужан је да вози брзином при којој може возило безбедно зауставити пред прелазом ако се за то укаже потреба.

Учесник у саобраћају дужан је да се заустави и пропусти шинско возило пред прелазом пута преко железничке пруге ако је уређај за затварање саобраћаја спуштен, или ако је тај уређај већ почео да се спушта, или ако се дају светлосни или звучни знаци који упозоравају да ће тај уређај почети да се спушта, односно да се прелазу пута преко железничке пруге приближава воз.

На прелазу пута преко железничке пруге на коме нема уређаја за затварање саобраћаја нити уређаја за давање знакова којима се најављује приближавање воза, учесници у саобраћају могу да пређу преко железничке пруге што се увере да пругом не наилази шинско возило.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1 и 2. овог члана, и изрећиће му се мера забране управљања моторним возилом од 3 до 6 месеци.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 3. овог члана.

3.17 Заустављање и паркирање

Члан 83.

Возач не сме да заустави или паркира возило на месту на коме би оно угрожавало безбедност других учесника у саобраћају или представљало сметњу за нормално одвијање саобраћаја односно кретање пешака.

Возач не сме да заустави или паркира возило нарочито :

- 1) на обележеном пешачком прелазу односно тротоару на одстојању мањем од 5 m од пешачког прелаза;
- 2) на бициклистичкој стази, бициклистичкој траци, тротоару, пешачкој стази, или противпожарном путу;
- 3) на прелазу преко железничке пруге односно на одстојању мањем од 15 m од прелаза односно пруге;
- 4) у раскрсници и на одстојању мањем од 5 m од најближе ивице попречног коловоза;
- 5) у тунелу, подвожњаку, галерији, на мосту и на надвожњаку;
- 6) на обележеном аутобуском стајалишту и на удаљености мањој од 15 m од стајалишта;

- 7) на узаном односно непрегледном делу пута (кривини, у близини врха превоја), ако га друго возило не би могло безбедно обићи;
- 8) на делу пута, где би ширина слободног пролаза од заустављеног или паркираног возила до уздужне неиспрекидане линије на коловозу, или до супротне ивице коловоза, или до неке препреке на путу била мања од 3 m;
- 9) на траци за укључивање, искључивање, претицање возила, траци за принудно заустављање возила као и траци резервисаној за јавни превоз путника и трамвајској баштици;
- 10) на месту на коме би возило заклањало саобраћајну сигнализацију;
- 11) на коловозу пута изван насеља;
- 12) на месту на коме би возило онемогућило укључење у саобраћај већ паркираном возилу;
- 13) на путу у насељу са две или више саобраћајних трака за кретање у истом смеру;
- 14) на обележеном паркинг месту за инвалиде, осим за возило са посебном налепницом;
- 15) на површинама где је саобраћајним знаком забрањен саобраћај,

Изузетно од става 2. тачке 2. овог члана, на тротоару је дозвољено заустављање и паркирање ако је на тротоару остављена површина за кретање пешака од најмање 1,6 m ширине, с тим да остављена површина не сме бити уз ивицу коловоза, осим ако је саобраћајним знаком другачије одређено.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана и изрећиће му се мера забране управљања моторним возилом од 1 до 3 месеца, ако је онемогућио или отежао пролаз или прилаз возилу са правом првенства пролаза.

Члан 84.

Орган локалне самоуправе може, ради премештања возила, основати правно лице за обављање тих послова или те послове поверити лицу које испуњава услове које прописује министар надлежан за послове саобраћаја.

Трошкове премештања возила у случајевима из става 1. овог члана сноси возач, односно власник или корисник возила.

Министар за послове саобраћаја уређује начин премештања и обрачун трошкова премештања возила.

Члан 85.

Приликом заустављања или паркирања возач је дужан да возило паркира на начин да возилом заузме што мање простора.

Ако је паркинг место обележено, возач је дужан да своје возило паркира односно заустави на једном паркинг месту предвиђеном за ту категорију возила.

На слободном месту за паркирање, предност има возач који први до њега дође или поред њега прође да би извео маневар уласка на паркинг место вожњом у назад.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама

овог члана.

3.18 Надзор над моторним возилом

Члан 86.

Власник моторног возила је дужан да врши надзор над возилом.

Забрањено је давање на послугу возила лицу које нема право на управљање том врстом односно категоријом возила, или коме је забрањено управљање моторним возилом.

Возач, пре него што напусти возило, мора предузети све потребне мере којима се спречава да возило само крене са места на којем је заустављено односно паркирано, да не омета друге учеснике у саобраћају и да обезбеди возило од неовлашћене употребе.

Власник односно корисник је дужан да нестанак односно неовлашћену употребу возила пријави полицији одмах по сазнању за то.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се власник возила који надлежном органу не пружи податке у вези са његовим возилом, потребне ради вођења кривичног односно прекршајног поступка.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се лице које поступи супротно одредбама става 2. овог члана, и изрећи ће му се мера привременог одузимања моторног возила које је дао на послугу, у трајању од 1 до 3 месеца.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 3. овог члана.

3.19 Отварање врата возила

Члан 87.

Возач и путници не смеју отворати врата возила, ако тиме ометају или угрожавају остале учеснике у саобраћају.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

3.20 Зона временски ограниченог паркирања

Члан 88.

На путу или делу пута може се временски ограничити паркирање.

Зона временски ограниченог паркирања се означава саобраћајном сигнализацијом.

Одлуком надлежног органа локалне самоуправе у складу са Законом о прекршајима може се прописати прекршај у вези са овим чланом.

Начин обележавања Зоне временски ограниченог паркирања прописује министар надлежан за послове саобраћаја.

3.21 Означивање принудно заустављеног возила

Члан 89.

Ако се моторно возило, осим мотоцикла без бочне приколице заустави због квара, саобраћајне незгоде или другог узрока на путу при чему представља опасност за друге учеснике у саобраћају, возач мора, без одлагања укључити све показиваче правца и поставити безбедносни троугао у складу са овим законом.

Возач је дужан да безбедносни троугао постави тако да га возачи који долазе могу лако уочити, и на начин који је прописао произвођач, и на одстојању од возила, да возач који долази и вози прописаном брзином има довољно простора да безбедно заустави возило или обиђе заустављено возило, а најмање 50 m.

Ноћу и приликом смањене видљивости, ако је могуће потребно је означити заустављено возило жутим ротационим односно трепћућим светлом или бакљом, или на други примерен начин.

Возач или лице које се налази на путу, обавезно је да на себи видљиво носи прописани обележавајући прслук.

Возач је обавезан да надзире принудно заустављено возило, односно да се стара да оно буде обележено у складу са одредбама овог члана. Возач сме поверити надзор другом лицу ако је потребно да напусти возило ради предузимања мера за уклањање возила са пута.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1, 2. или 5. овог члана, а ако је прекршај извршен ноћу или у условима смањене видљивости на неосветљеном или слабоосветљеном делу пута, изрећиће ће му се и мера забране управљања моторним возилом у трајању од 6 до 12 месеци.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 3. овог члана.

3.22 Заустављање теретног возила и возила које превози опасне материје

Члан 90.

Заустављено теретно возила односно возило које превози опасне материје, мора бити обележено са два безбедносна троугла у складу са [чланом 89.](#) овог закона.

Уколико су на возилу уграђена жута ротациона или трепћућа светла, она морају бити укључена.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана, а ако је прекршај извршен ноћу или у условима смањене видљивости на неосветљеном или слабоосветљеном делу пута, изрећиће ће му се и мера забране управљања моторним возилом у трајању од 9 до 12 месеци.

3.23 Заустављено возило на шинама

Члан 91.

Ако се возило принудно заустави на шинама, возач га мора уклонити без одлагања.

Ако то није у стању да учини, мора без одлагања да обавести полицију, надлежну железничку службу или службу за помоћ на путу и благовремено упозори возача шинског возила.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

3.24 Обавезе возача према пешацима

Члан 92.

На обележеном пешачком прелазу, на коме саобраћај не регулише овлашћено службено лице или није регулисан семафором, возач и други учесници у саобраћају дужни су да пропусте пешака који се налази на прелазу, даје знак да има намеру да пређе преко прелаза или недвосмислено показује ту намеру.

При приближавању обележеном пешачком прелазу возач мора прилагодити брзину возила тако да у свакој ситуацији коју види или има разлога да предвиди, може безбедно да заустави возило.

Ако је ознака прелаза за пешаке на бициклическој стази или другој саобраћајној површини, важе правила из става 2.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. и 2. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који супротно одредбама става 1. не пропусти дете, инвалида или старо лице, и изрећиће му се мера забране управљања моторним возилом од 6 до 12 месеци.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 3. овог члана.

Члан 93.

Ако је саобраћај на обележеном пешачком прелазу регулисан семафором или знацима овлашћеног службеног лица, возач је дужан да возило заустави испред пешачког прелаза када му је датим знаком забрањен пролаз, а ако му је на таквом прелазу датим знаком дозвољен пролаз возач не сме да угрози пешака који су већ ступио на пешачки прелаз.

Ако се пешачки прелаз из става 1 овог члана налази на улазу на бочни пут, возач који скреће на тај пут дужан је да скретање изврши на безбедан начин и да пропусти пешака који је већ ступио на пешачки прелаз, или показују намеру да ће ступити на пешачки прелаз.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. овог члана, и изрећиће му се мера забране управљања моторним возилом од 3 до 6 месеци.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3 казниће се возач који поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који супротно одредбама става 2. не пропусти дете, инвалида или старо лице, и изрећиће му се мера забране управљања моторним возилом од 3 до 6 месеци.

Члан 94.

Возач који скреће на бочни пут на чијем улазу не постоји обележен пешачки прелаз не сме да угрози пешака који је већ ступио на коловоз.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 95.

Возач возила које се креће тротоаром не сме да угрожава пешака и мора да га пропусти.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

3.25 Пресецање колоне пешака

Члан 96.

Возач не сме возилом да пресече организовану организовану колону пешака која се креће по коловозу.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који супротно одредбама члана пресече организовану колону деце, и изрећиће му се мера забране управљања моторним возилом од 6 до 12 месеци.

3.26 Кретање пешака

Члан 97.

Пешак не сме да се креће и задржава на коловозу, изузев у случајевима предвиђеним овим законом, као ни да изненада ступи на коловоз.

Ако се пешак креће по коловозу, он мора да се креће што ближе ивици коловоза, и то веома пажљиво и на начин којим не омета или не спречава саобраћај возила, односно да пређе коловоз најкраћим путем и без задржавања.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се пешак који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 98.

На путу који има тротоар или другу површину одређену за кретање пешака, односно површину поред коловоза погодну за кретање пешака, пешак за кретање не сме користити коловоз, осим за прелазак преко коловоза.

На путу на коме не постоји тротоар односно друга површина погодна за кретање пешака, а постоји бициклически пут или стаза, пешак је дужан да се креће по том бициклическом путу или стази тако да не омета возаче тих возила.

На путу на коме не постоји тротоар односно друга површина погодна за кретање пешака, а постоји бициклически пут или стаза, а коју пешаци не могу да користе, пешаци смеју да се крећу по коловозу у ширини највише до једног метра од ивице коловоза.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се пешак који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 99.

Ради обилажења препреке на тротоару, пре ступања на коловоз, пешак је дужан да се увери и да обиђе препреку на безбедан начин.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се пешак који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 100.

Ако се пешаци крећу по коловозу дужни су да се крећу један иза другог, осим у случају организоване колоне.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се пешак који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 101.

Пешак који се креће по коловозу на путу ван насеља дужан је да се креће уз леву ивицу коловоза у правцу свог кретања.

Изузетно од одредбе става 1 овог члана, пешак сме да се креће уз десну ивицу коловоза у правцу свог кретања ако му услови и безбедност саобраћаја то налажу (одрон, провалија, непрегледна кривина и сл.)

Уз десну ивицу коловоза у правцу кретања дужно је да се креће:

- 1) лице које гура бицикл, мопед или мотоцикл;
- 2) лице који гура или вуче ручна колица;
- 3) лице који се креће помоћу покретних колица за немоћна лица;
- 4) организована колона пешака.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се пешак или вођа организоване колоне пешака, који поступи супротно одредбама става 1. и 3. овог члана.

Члан 102.

Колона пешака која се креће коловозом под водством (у даљем тексту: организована колона пешака) не сме онемогућавати нормално одвијање саобраћаја.

Ако се коловозом креће више организованих колоне пешака, одстојање између појединих колоне мора бити најмање 30 m.

Ноћу или дању у условима смањене видљивости, као и у другим случајевима када то захтева безбедност саобраћаја, пешаци који се крећу по коловозу у организованој колони осим погребних или одобрених поворки, војних или полицијских јединица дужни су да се крећу у колони по један.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се лице који води организовану колону пешака супротно одредбама овог члана.

Члан 103.

Пешак је дужан да пружи помоћ приликом прелажења коловоза детету, старом, немоћном или хендикепираном лицу.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се пешак који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 104.

Пре него што ступи на коловоз, пешак је дужан да се увери да то може да изврши на безбедан начин.

Пешак не сме да прелази коловоз ван обележеног пешачког прелаза, посебно изграђеног прелаза односно пролаза за пешаке.

Изузетно од става 2. овог члана пешак сме да пређе коловоз ако је место преласка удаљено више од 100 m од обележеног пешачког прелаза, посебно изграђеног прелаза односно пролаза за пешаке.

Најаву возачима да жели да пређе преко коловоза, пешак може показати предрученом руком.

Пешак је дужан да преко коловоза односно бицикличке стазе или траке прелази најкраћим путем, без заустављања, нагле промене начина кретања и на безбедан начин.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се пешак који поступи супротно одредбама става 1, 2. или 5. овог члана.

Члан 105.

На обележеном пешачком прелазу на коме је саобраћај пешака регулисан знацима које даје овлашћено службено лице или семафором, пешаци смеју да прелазе преко коловоза само док им је датим знаком дозвољен прелаз преко коловоза.

На обележеном пешачком прелазу на коме саобраћај није регулисан семафором ни знацима које даје овлашћено службено лице, пешак је дужан да се пре ступања на пешачки прелаз увери да може да пређе коловоз на безбедан начин.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3 казниће се пешак који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се пешак који поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

Члан 106.

Пешак који намерава да пређе преко коловоза не сме да ступи на коловоз ако тиме изазива интезивне радње возача возила за избегавање саобраћајне незгоде са пешаком.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се пешак који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 107.

У урбаним срединама тротоар мора бити најмање ширине две пешачке траке. Пешачка трака мора бити најмање 0,8 m.

3.27 Вођење или гоњење животиња

Члан 108.

Власник односно лице које води животињу (пса, мачку и др.) по путу, дужан је да је води и обезбеђује да животиња не угрози безбедност саобраћаја.

Забрањено је животиње водити из односно са возила.

Ако се животиња превози у моторном возилу, превоз се мора вршити на начин да се не омета возач и остали учесници у саобраћају.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се лице који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 109.

За запрежно возило које се креће на путу сме бити привезана једна животиња, и то са десне стране задњег дела возила.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 110.

Власник, гонич односно водич не сме да оставља на путу животињу без надзора.

Власник, гонич односно водич не сме на јавним путевима да храни, задржава или прикупља животиње.

Јахач, гонич, односно водич мора да води животињу која се креће по јавном путу што ближе десној ивици пута, тако да лева половина коловоза буде слободна за саобраћај.

Гонич или водич животиња мора бити способан да води животиње. Код оцене способности потребно је узимати у обзир број и врсту животиња које се гоне или воде.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4 казниће се лице које поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 111.

Забрањено је гоњење животиња на државним путевима.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, за време сезонске сеобе животиња смеју се гонити животиње у стаду или крду на државном путу, уз предходно предузимање мера за безбедно одвијање саобраћаја и уз дозволу надлежног органа унутрашњих послова.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се лице које поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Члан 112.

На државном путу један гонич сме гонити највише три повезане упрегнуте или животиње за јахање, крећући се уз десну ивицу коловоза.

Гонич је дужан да животиње гониу крду, а ако је животиња много, да их раздели у појединачне групе и између њих остави довољно простора свим учесницима у саобраћају за безбедно претицање крда.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се лице које поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 113.

Јахач мора бити физички способан за јахање и мора контролисати животињу на којој јаше. Јахач млађи од 14 година сме јажати само у пратњи пунолетне особе.

Јахач се сме кретати само путем за јахаче. Коловоз општинских путева сме да се употребљава само ако је тако одређено саобраћајним режимом на том путу.

За јахање по коловозу сходно се примењују одредбе овог закона које се употребљавају за кретање бицикла.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се лице које поступи супротно одредбама става 1. или 2. овог члана.

Члан 114.

Гоњење, вођење и одмор животиња по пешачким стазама и бициклистичким путевима је забрањено.

Животиње које су поред пута морају бити под сталним надзором гонича и обезбеђене тако да не могу изаћи на пут.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се лице које поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 115.

Преко пута на коме нема изграђених или одређених прелаза дозвољено је гонити или водити животиње само на прегледном делу пута.

Прелажење животиња у стаду или крду преко јавног пута морају обезбеђивати најмање два гонича који се налазе с обе стране прелаза.

Гонич или водич животиња мора обезбедити да стадо односно крдо ноћу или у условима слабе видљивости буде означено с предње, задње стране и бочно светлима односно катадиоптерима. Ознаке морају бити намештене тако да их учесници у саобраћају правовремено уоче.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се лице које поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 116.

Гонич животиње, јахач или друго лице које води животињу дужан је да uklони све материје које је животиња нанела на пут.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се лице које поступи супротно одредбама овог члана.

3.28 Вучење возила

Члан 117.

Вучење моторног возила је дозвољено, ако возило због квара не може самостално да се креће.

Током вучења оба возила морају имати укључене све показиваче правца ако је то могуће, на ужету мора бити ознака црвене боје, а вучено возило мора на задњој страни бити уочљиво означено безбедносним троуглом.

У вученом возилу не сме бити путника.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач вучног возила који поступи супротно одредбама става 1. или 2. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач вученог возила који поступи супротно одредбама става 2. или 3. овог члана.

Члан 118.

Забрањена је вуча бицикла, мопеда или мотоцикла.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који вуче возило супротно одредбама овог члана.

Члан 119.

Вуча неисправног возила је забрањена на аутопуту и путу резервисаном за саобраћај моторних возила.

Ако се возило покварило на аутопуту или путу резервисаном за саобраћај моторних возила, вуча возила је дозвољена само до првог искључења.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач вучног возила који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 120.

Вуча је дозвољена ноћу и у условима смањене видљивости ако вучено возило на својој задњој страни има укључена црвена светла за означавање возила и све показиваче правца или ако га вуче возило са укљученим жутим ротационим светлом.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач вучног возила који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Члан 121.

Вуча технички неисправних моторних возила није дозвољена.

Моторно возило је дозвољено вући ужетом или помоћу крутих веза:

- 1) ужетом само путничко возило које има исправне уређаје за управљање и исправну радну кочницу која делује и када мотор не ради;
- 2) крутом везом возило које има исправан уређај за управљање, а ако је теже од вучног возила онда мора имати и исправну радну кочницу која делује и када мотор не ради.

Ако услови из претходног става нису испуњени, моторно возило сме да се вуче ослоњено или обешено на вучно возило.

Код вуче ужетом раздаљина између вучног и вученог возила не сме бити мања од 3 m и већа од 5 m.

Код вуче крутом везом раздаљина између вучног и вученог возила сме бити и мања од 3 m.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач вучног возила који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Члан 122.

Вученим возилом сме управљати лице које има важећу возачку дозволу за категорију којој припада вучено возило.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се лице које поступи супротно одредбама овог члана.

3.29 Вуча неисправних возила заједно са прикључним возилом

Члан 123.

Вучење натовареног теретног возила са прикључним возилом или без прикључног возила, односно трактора са прикључним возилом, дозвољено је само до првог места погодног за претовар терета, а изузетно и до првог места на коме се може отклонити неисправност на возилу.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач вучног возила који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

3.30 Вуча прикључних возила

Члан 124.

Вучно моторно возило сме да вуче највише два прикључна возила или највише једно прикључно возило за превоз лица.

Изузетно од става 1. овог члана шинско возило у јавном градском превозу и туристички воз, сме да вуче више од два прикључна возила.

На ауто путу и путу резервисаном за саобраћај моторних возила дозвољено је вући само једно прикључно возило.

Вучење прикључних возила дозвољено је ако је на возилу уграђен хомологован вучни уређај на начин како је предвиђен од стране произвођач возила. Уграђени вучни уређај уписује се у саобраћајну дозволу.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач вучног возила који поступи супротно одредбама овог члана.

3.31 Употреба светала у саобраћају

Члан 125.

На моторном возилу за време вожње морају бити укључена оборена светла.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 126.

Светла за означавање возила морају бити укључена све време када је укључено велико односно оборено светло или светло за маглу.

Светло односно катадиоптер, током кретања возила не сме бити заклоњено ни прљава.

Казном из чл. 474. ст.1. тач. 4. казниће се возач који управља возилом на коме супротно одредбама овог члана најмање једно светло из става 1. није укључено или је заклоњено односно прљава.

Казном из чл. 474. ст.1. тач. 1. казниће се возач који ноћу или у условима смањене видљивости на неосветљеном или слабоосветљеном делу пута управља возилом на коме супротно одредбама овог члана ниједно светло из става 1. на задњој страни возила није укључено или је заклоњено односно прљава, и изрећиће му се мера забране управљања моторним возилом од 6 до 12 месеци.

Казном из чл. 474. ст.1. тач. 4. казниће се возач који супротно одредбама става 2. овог члана управља возилом на коме је најмање један катадиоптер заклоњен односно прљав.

Члан 127.

Возач моторног возила које се креће ноћу, дужан је да вози са укљученим великим светлима, осим у случајевима предвиђеним овим законом.

Возач је дужан да уместо великог светла употребљава оборено светло:

- 1) ако у сусрет долази друго возило, и то на одстојању од најмање 200 m,
- 2) ако омета возача испред,
- 3) док пролази поред организоване групе пешака,
- 4) ако је на путу осветљеном уличном расветом или у тунелу,
- 5) ако омета управљача шинског возила или пловила,
- 6) за време магле,

Возач је дужан да прилагоди брзину возила с обзиром на дужину осветљеног дела пута коју може да осматра.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Казном из чл. 474. ст.1. тач. 1. казниће се возач који ноћу или у условима смањене

видљивости управља возилом на неосветљеном или слабоосветљеном делу пута, на коме није укључено ниједно велико светло, ни оборено светло ни предње светло за маглу, и изрећиће му се мера забране управљања моторним возилом од 6 до 12 месеци.

Члан 128.

За време магле возач моторног возила мора на возилу имати укључена оборена светла односно светла за маглу.

Употреба задњег светла за маглу је дозвољена само за време магле или када је видљивост мања од 50 m.

Светла за маглу која се налазе на предњој страни возила смеју бити беле или жуте боје, а на задњој страни црвене боје.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 129.

Заустављено или паркирано возило на коловозу, ноћу и у условима смањене видљивости, мора имати укључена светла за означавање возила.

У насељу је довољно да возило има укључена светла за означавање возила на оној страни возила која је окренута према средини пута.

Означавање возила није потребно ако је улично осветљење такво да је возило довољно видљиво, ако је возило на обележеном паркинг простору односно на улицама са слабијим саобраћајем.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. или 2. овог члана.

Члан 130.

Додатно радно светло на возилу се сме укључити једино за осветљење места радова, тако да не омета безбедно одвијање саобраћаја.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 131.

Пешак који вуче или гура ручна колица или лице које се креће у колицима за непокретна лица, мора ноћу и у условима смањене видљивости опремити колица са најмање једним белим или жутиим светлом причвршћеним на левој страни, које мора бити уочљиво са предње и задње стране. Светло не сме заслепљивати друге учеснике у саобраћају.

Организована колона пешака која се креће ноћу изван насеља или у неосветљеном насељу по коловозу, мора употребљавати на челу колоне бело светло, а на крају колоне црвено светло.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се пешак који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се вођа колоне чија колона није обележена у складу са одредбама става 3. овог члана.

Члан 132.

На возилу у саобраћају на путу морају да буду укључена светла, и то:

- 1) моторном возилу, осим на мотоциклу без бочне приколице – најмање два бела светла на предњој страни и најмање два црвена светла на задњој страни, и то по једно на левој и једно на десној страни возила;
- 2) на мотоциклу без бочне приколице – најмање једно бело светло на предњој страни и најмање једно црвено светло на задњој страни;

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који нема укључено најмање једно светло из става 1. тачка 1. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који нема укључено најмање једно светло из става 1. тачка 2. овог члана.

Члан 133.

Од заласка до изласка сунца, као и дању у случају смањене видљивости, на возилу у саобраћају на путу морају да буду укључена светла, и то на:

- 1) бициклу – једно бело светло на предњој страни и једно црвено светло на задњој страни,
- 2) запрежном возилу – најмање једно бело светло на предњој страни и најмање једно црвено светло на задњој страни или само једна светиљка која је израђена тако да се са предње стране возила види бело светло, а са задње стране возила – црвено светло.

Ако се на запрежном возилу једно светло налази на предњој страни, а друго на задњој страни, та светла морају бити постављена на уздужној оси возила или на његовој левој страни, а ако се на запрежном возилу налази само једна светиљка, поставља се на левој страни возила.

У условима из става 1 овог члана, запрежно возило мора да има и два катадиоптера црвене боје, симетрично постављена на задњој страни возила, а бицикл један катадиоптер црвене боје на задњој страни, и по један катадиоптер жуте или наранџасте боје на свакој страни педале.

Када моторно возило вуче једно или два прикључна возила на задњој страни последњег прикључног возила морају да буду укључена најмање два црвена светла, а ако ширина прикључног возила износи више од 1,60 m на предњој страни првог прикључног возила морају бити укључена два бела светла.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1, 2 или 3 овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама

става 4. овог члана.

Казном из чл. 474. ст.1. тач. 1. казниће се возач који супротно одредбама става 4. овог члана ноћу или у условима смањене видљивости вуче прикључно возило на неосветљеном или слабоосветљеном делу пута, на коме на задњој страни није укључено ниједно црвено светло, и изрећиће му се мера забране управљања моторним возилом од 6 до 12 месеци.

Члан 134.

Од заласка до изласка сунца као и дању у случају смањене видљивости водичи теглећих, товарних и јахаћих животиња и гоничи животиња морају користити светла када се крећу по коловозу ван насеља и то најмање једно бело или жуто светло напред и најмање једно црвено светло позади.

Уместо светала из става 1. овог члана могу да се употребљавају светлоодбојне ознаке.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се лице које поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

3.32 Одстојање између возила

Члан 135.

Возач мора да вози возило на одстојању од возила које се креће испред њега, тако да може да успори или се заустави, ако возило испред њега успори или се заустави.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који се супротно одредбама овог члана при брзини већој од 40 km/h приближио возилу испред на одстојање мање од 5 метара, и изрећиће му се мера забране управљања моторним возилом од 3 до 6 месеци.

Члан 136.

Ако се на јавном путу ван насеља, који има само по једну саобраћајну траку намењену за саобраћај возила у једном смеру, крећу једно за другим моторна возила чија ја највећа дозвољена маса већа од 3500 kg односно чија је дужина већа од 7 m, возачи тих возила су дужни да између сваког возила држе одстојање од најмање 50 m.

Одредбе става 1 овог члана не односе се на део пута на коме је претицање забрањено.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

3.33 Саобраћај трамваја и других возила на шинама

Члан 137.

Одредбе правила саобраћаја овог закона сходно се примењују и на саобраћај трамваја и других возила која се на путу крећу по шинама, осим ако то не искључују конструкционе особине тих возила или начин њиховог кретања.

3.34 Саобраћај трактора који вуку запрежна возила

Члан 138.

У саобраћају на путу, осим на главном државном путу, трактор сме вући само једно запрежно возило које је посебно преуређено за тракторску вучу и регистровано као прикључно возило које вуче трактор, и то само ако се тим возилом превозе пољопривредни производи или обављају пољопривредни радови.

Запрежно возило које вуче трактор мора имати точкове са пнеуматичима.

Запрежно возило мора бити прикључено уз трактор тако да је одстојање између трактора и запрежног возила увек исто и да је омогућено њихово безбедно учествовање у саобраћају.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 139.

Запрежно возило које вуче трактор, поред уређаја прописаних за запрежно возило, мора у саобраћају на путу имати на задњим точковима исправне уређаје за заустављање, а на задњој страни два црвена светла за означавање возила и показиваче правца, прописана за моторна и прикључна возила.

Запрежно возило на путу које вуче трактор мора да има и прописана стоп светла која су повезана са уређајем за заустављање.

Укупна маса возила које вуче трактор у саобраћају на путу не сме бити већа од половине укупне масе трактора који га вуче.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 140.

На запрежном возилу које вуче трактор могу се превозити највише три лица која утоварају односно истоварају терет односно обављају пољопривредне радове.

Лица која се превозе на запрежном возилу које вуче трактор не смеју стајати у, односно на возилу, седети на страницама возила или на нестабилном терету, нити се налазити на руди, за време кретања возила.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који превози лица супротно става 1. одредбама овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који превози лица супротно става 2. одредбама овог члана.

3.35 Саобраћај радних машина и мотокултиватора са прикључцима

Члан 141.

Радна машина и мотокултиватор, сме у саобраћају на путу вући само прикључак намењен за прикључивање на то возило.

Радна машина и мотокултиватор у саобраћају на путу морају имати на предњој страни укључена оборена светла за осветљавање пута, а на задњој страни позициона светла и катадиоптер.

Радна машина и мотокултиватор морају имати сигнални уређај на задњој страни возила (стоп светла) која су повезана са уређајем за заустављање.

Светла за осветљавање пута, позициона светла, катадиоптери и стоп светла из ст. 2 и 3 овог члана морају одговарати прописима за моторна и прикључна возила и морају бити постављена према тим прописима.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који управља возилом које неиспуњава услове прописане одредбама овог члана.

Члан 142.

Радна машина и мотокултиватор, са прикључним возилима морају у саобраћају на путу имати исправне уређаје за управљање који одговарају прописима и нормативима за уређаје на моторним и прикључним возилима.

Радна машина и мотокултиватор, са прикључним возилима у саобраћају на путу морају имати уређаје за заустављање, у складу са прописима који доноси министар надлежан за послове саобраћаја.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који управља возилом које неиспуњава услове прописане одредбама овог члана.

Члан 143.

На радној машини или прикључку за време вожње, осим возача, сме се налазити и пратилац.

Радна машина која прекорачује границе дозвољених димензије, укупне масе или осовинског оптерећења може се кретати у саобраћају на путу уз посебну дозволу за ванредни превоз, која се издаје сагласно прописима о путевима и другим прописима.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 144.

За време вожње на мотокултиватору мора се налазити само возач.

У прикључном возилу које вуче мотокултиватор у саобраћају на путу дозвољен је превоз највише три лица која утоварају односно истоварају терет односно обављају пољопривредне радове.

Превоз лица у смислу става 2. овог члана сме се вршити само ако мотокултиватором у саобраћају на путу управља лице које има важећу дозволу најмање за возача трактора.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који превози лица супротно одредбама овог члана.

3.36 Туристички воз

Члан 145.

У парковима, хотелско туристичким и сличним насељима, на путу на коме је забрањен или се не врши саобраћај или се саобраћај врши у туристичке сврхе, моторно возило сме вући највише 5 прикључних возила уређених за превоз лица у седећем положају уз испуњавање прописаних безбедносно техничких услова (туристички воз).

Туристички воз не сме да се креће на државним путевима I и II реда.

Туристички воз сме да се креће само по траси коју је одредио надлежни орган локалне самоуправе.

Туристичким возом сме управљати само возач који има возачку дозволу најмање D1 категорије.

Ближе услове у погледу техничких карактеристика туристичког воза, прописује министар надлежан за послове саобраћаја.

Пре прве регистрације, туристички воз мора бити испитан од овлашћене организације, ако није хомологован у складу са овим законом.

Вучно возило и прикључна возила туристичког воза морају бити технички исправни и подлежу обавезном техничком прегледу, у складу са овим законом, и морају бити регистровани.

За туристички воз издаје се посебна саобраћајна дозвола и регистарске таблице које прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 1. казниће се власник односно корисник туристичког воза који учествује у саобраћају супротно одредбама става 1, 2. или 3. овог члана.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 2. казниће се власник односно корисник туристичког воза који учествује у саобраћају супротно одредбама става 7. или 8. овог члана.

3.37 Саобраћај бицикала и мотоцикала

Члан 146.

Дете млађе од 14 година не сме управљати бициклом на државним путевима.

Изузетно од става 1, дете млађе од 14 година које је саобраћајним васпитањем у школи или другој образовној установи оспособљено за вожњу бицикла и о томе му је наведена установа издала потврду, сме на општинском путу самостално управљати бициклом.

Бициклом у саобраћају на општинским путевима сме управљати и дете са навршених 11 година живота, ако га прати лице које је старије од 18 година.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се родитељ односно старалац детета које управља бициклом супротно одредбама овог члана.

Члан 147.

Возач бицикла мора да се креће бициклистичком траком, бициклистичком стазом или бициклистичким путем. Тамо где нема наведених површина, возач бицикла сме да се креће по коловозу, ако саобраћајним знаком то није другачије одређено.

Када се креће коловозом возач бицикла се мора кретати што ближе десној ивици на начин да не заузима више од 1 m од ивице коловоза.

Бициклисти који се крећу у групи морају се кретати један иза другим.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач бицикла који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 148.

Током управљања бициклом возачу је забрањено да:

- 1) испушта управљач бицикла из руку;
- 2) склања ноге са педала;
- 3) води, вуче или потискује друга возила односно животиње;
- 4) допусти да бицикл буде вучен или потискиван;
- 5) превози предмете који могу да гаометају током управљања бициклом;
- 6) превози друга лица изузев, ако овим законом није другачије предвиђено;
- 7) употребљава слушалице за слушање аудио уређаја на оба ува;

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 149.

Ако је бициклу придодато прикључно возило, мора постојати веза између бицикла и прикључног возила намештена тако да возач бицикла контролише бицикл и прикључно возило. Ширина прикључног возила не сме прелазити 1 m.

На прикључном возилу које је придодато бициклу, није дозвољено превозити лица.

Дете старости до осам година сме се превозити на бициклу, ако је на бициклу причвршћено посебно седиште за дете и ако је бицикл опремљен држачима за ноге који морају бити прилагођени величини детета.

Седиште за дете мора да одговара величини детета, да је чврсто повезано са бициклом, да је намештено тако да не омета возача, да му не смањује прегледност и покретљивост и да спречава евентуалне повреде детета у току вожње.

Возач бицикла сме превозити лице старије од 8 година, ако је бицикл посебне конструкције која омогућава безбедну вожњу. На бициклу посебне конструкције може се превозити више особа, међутим бицикл мора бити тако конструисан да омогућује безбедну вожњу више особа. Такав бицикл мора имати за сваку особу посебно седиште, држач за руке и педале.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 2, 3, 4. или 5. овог члана.

Члан 150.

Возач бицикла мора ноћу и код смањене видљивости употребљавати прописана светла.

Прописи о осветљењу не важе за бициклисте такмичаре, који тренирају ноћу или код смањене видљивости. У таквом случају, безбедност бициклиста и других учесника у друмском саобраћају мора да осигурава одговорно лице које води тренинг из прописано опремљеног пратећег возила.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. или који нема обезбеђење из става 2. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се лице које води тренинг ако не осигурава бициклисту и остале учеснике у саобраћају у складу са одредбама овог закона.

Члан 151.

Возач бицикла је дужан да када остави бицикл, учини то на начин да бицикл не може пасти и да не омета саобраћај.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 152.

Возач бицикла мора за време управљања бициклом да носи на глави заштитну kacигу.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач бицикла који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 153.

Мотоциклом је дозвољено кретање по путевима намењеним за саобраћај моторних возила.

Мотоцикл сме имати бочну приколицу или прикључно возило на два точка које вуче за собом. Прикључно возило мора бити прикључено тако да обезбеђује стабилност возила. У бочној приколици дозвољен је превоз лица у складу са декларацијом произвођача приколице.

Возач мотоцикла без приколице сме превозити лице само ако мотоцикл има седиште и држаче за ноге који су намењени за превоз лица..

На мотоциклу је дозвољено превозити само лице старије од 12 година.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 154.

Возач мотоцикла мора се кретати тако да не смањује стабилност возила и не омета друге учеснике у саобраћају. Нарочито не сме пуштати управљач, кретати се на једном точку, држати се за друго возило, превозити, вући или потискивати предмете, који би га ометали, или потискивати и вући друге учеснике у саобраћају.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 155.

За мопед се сходно примењују одредбе овог поглавља које се односе на мотоцикл.

3.38 Саобраћај запрежних возила

Члан 156.

Возач запрежног возила које се креће по путу, мора држати возило што ближе десној ивици коловоза.

Возач запрежног возила не сме оставити запрежно возило на путу без надзора.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4 казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 157.

Возач запрежног возила и пратилац морају имати најмање 14 година живота и бити способни да контролишу упрегнуте животиње.

Пратилац мора бити присутан иза запрежног возила ако је то потребно ради безбедног транспорта терета односно када је запрежном возилу додато још једно возило. Пратиоца је дужан да обезбеди возач.

Запрежно возило, терет на возилу и прикључно возило не смеју прелазити димензије које су одређене прописом о највећим димензијама возила.

Запрежно возило мора бити опремљено уређајима за кочење.

Ноћу и у условима смањене видљивости запрежно возило мора бити осветљено са предње стране са најмање једним белим светлом и са задње стране са најмање једним црвеним светлом, или једним светлом које са предње стране емитује бело светло, а са задње стране црвено светло, која морају бити причвршћена лево од уздужне осе возила.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама 1. или 2. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама 3, 4. или 5. овог члана.

Члан 158.

Возач запрежног возила не сме да упрегне животињу која није способна да вуче возило.

Возач не сме да упрегне животињу која је очигледно исцрпљена, болесна или повређена.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 159.

Запрежном возилу сме да се дода највише једно прикључно возило.

Веза између возила мора бити крута и таква да се не може сломити.

Возач мора обезбедити да упрегнуто возило, коме је додато још једно возило, вуку најмање две упрегнуте животиње.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

3.39 Саобраћај посебних превозних средства

Члан 160.

Покретне столице, дечија превозна средства и друга помагала и справе, које омогућују кретање брже од кретања пешака, као што су: дечје возило, ролшуре, ролери, скије и санке се не сматрају возилом у смислу овог закона.

За саобраћај превозних средстава из 1. става овог члана се сходно примењују одредбе о правилима саобраћаја за пешаке.

Моторним санкама забрањено је кретање по путу и пешачким стазама.

Локална самоуправа може посебном одлуком прописати површине за кретање средстава из става 1 и 3.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се лице које угрожава безбедност других учесника у саобраћају користећи за кретање средства из става 1 и 3 овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач моторних санки који поступи супротно одредбама става 3. овог члана.

3.40 Саобраћај на аутопуту и путу резервисаном за саобраћај моторних возила

Члан 161.

Аутопутем и путем резервисаним за саобраћај моторних возила сме се кретати само моторно возило са или без прикључног возила.

Аутопутем и путем резервисаним за саобраћај моторних возила не сме се кретати возило из става 1. овог члана, ако по конструкционим особинама декларисаним од произвођача, не може развити брзину већу од 50 km/h.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 162.

У саобраћај на аутопуту и путу резервисаном за саобраћај моторних возила, возач се сме укључити или искључити само на одређеном прикључку.

Возило која се креће по саобраћајној траци аутопута или пута резервисаног за саобраћај моторних возила, има предност у односу на возило које се укључује у саобраћај на саобраћајној траци аутопута или пута резервисаног за саобраћај моторних возила.

Возач који се укључује у саобраћај на аутопуту или путу резервисаном за саобраћај моторних возила, дужан је:

- 1) да користи саобраћајну траку за убрзавање, када таква трака постоји у продужењу прикључног пута, и да се у саобраћај укључи на безбедан начин сходно одредбама овог закона;
- 2) да пропусти возила која се крећу тим путем ако на месту на коме се укључује у саобраћај не постоји посебна трака за убрзавање.

Возач који се возилом искључује из саобраћаја на аутопуту или путу резервисаном за саобраћај моторних возила дужан је да својим возилом благовремено заузме положај на

крајњој десној саобраћајној траци, што пре пређе на саобраћајну траку за успоравање ако таква трака постоји на улазу у прикључни пут и да се истом креће безбедном брзином.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. и 3. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 4. овог члана.

Члан 163.

На аутопуту и путу резервисаном за саобраћај моторних возила са више саобраћајних трака намењених кретању возила у једном смеру, возач моторног возила мора се кретати крајњом десном саобраћајном траком, осим ако није заузета возилима која се крећу у колони.

На аутопуту и путу резервисаном за саобраћај моторних возила који има три или више саобраћајних трака намењених кретању возила у једном смеру, возач теретног возила чија највећа дозвољена маса прелази 3,5 t, и возач возила и групе возила дужих од 7 m, сме да се кре само по двема саобраћајним тракама које су уз десну ивицу коловоза.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 164.

На аутопуту и путу резервисаном за саобраћај моторних возила забрањено је полукружно окретање возила, кретање возилом уназад, као и кретање и прелажење возила преко дела пута који раздваја две коловозне траке.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана, и изрећи ће му се мера забране управљања моторним возилом од 6 до 12 месеци.

Члан 165.

На аутопуту и путу резервисаном за саобраћај моторних возила возач не сме да зауставља или паркира моторно возило, осим на површинама ван коловоза које су за то посебно уређене и обележене.

Возач који је због неисправности на возилу или из других разлога принуђен да заустави возило на коловозу аутопута или пута резервисаног за саобраћај моторних возила дужан је да га заустави на траци за принудно заустављање возила ако она на том месту постоји, да одмах возило обележи у складу са [чланом 89.](#) овог закона, и да одмах предузме потребне мере да возило што пре уклони са коловоза.

Возач је обавезан да предузима радње како би принудно заустављено возило сво време било обележено на начин одређен у ставу 2. овог члана, а по потреби да предузме и друге радње ради благовременог упозоравања осталих учесника у саобраћају.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који ноћу или у условима смањене видљивости поступи супротно одредбама овог члана, и изрећиће му се мера забране управљања моторним возилом од 3 до 6 месеци.

Члан 166.

На аутопут не сме да се укључи моторно возило које вуче друго моторно возило.

Ако је разлог за вучу настао за време кретања моторног возила по аутопуту, вучење је дозвољено до првог искључења са аутопута.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач вучног возила који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 167.

На делу аутопута који пролази кроз насељено место, пролажење возила саобраћајним тракама у истом смеру сматра се претицањем.

Члан 168.

На аутопуту и путу резервисаном за моторна возила са међусобно одвојеним саобраћајним трака, дозвољена брзина је:

- 1) 80 km/h – за аутобус који организовано превози децу, моторно возило са највећом дозвољеном масом изнад 7,5 t и теретно возило са прикључним возилом;
- 2) 100 km/h - за аутобус, осим оног који организовано превози децу, теретно возило без прикључних возила, ако му је то уписано у саобраћајну дозволу. Упис у саобраћајну дозволу се одобрава ако возило испуњава следеће услове:
 - да је однос између бруто снаге мотора, изражено у kW, и највеће дозвољене масе возила, изражено у t, најмање 11 kW/t;
 - да има уграђен систем за кочење, који онемогућава блокирање точкова, серво волан;
 - да има на предњим седиштима, у првом и задњем реду седишта за путнике уграђене сигурносне појасеве и наслоне за главу.

Возило мора бити на задњој страни означено и са знаком највеће дозвољене брзине на аутопуту:

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који до 10 km/h прекорачи брзину која је ограничена за возило којим управља, ако није прекорачио брзину која је дозвољена на том делу пута.

Члан 169.

Током кретања возила по ауто путу са обореним светлима, возач мора да брзину прилагоди видној раздаљини оборених светала осим ако:

- 1) су добро видљива задња светла возила које се креће испред;
- 2) је коловоз опремљен катадиоптерима;

- 3) су очекиване препреке благовремено видљиве и без употребе светала са дугим снопом светлости.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 170.

У случају застоја саобраћаја на аутопуту, возачи су дужни да оставе слободан простор између две саобраћајне траке које су најближе левој ивици коловоза тако што ће возачи у левој траци заузети леви део а возачи у десној траци десни део своје саобраћајне траке. Остављен простор између возила мора бити довољан да се по њему несметано могу кретати возила. Простор је намењен искључиво за возила под пратњом, возила са правом првенства пролаза и возила за хитне интервенције на путу.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који онемогући или успори пролаз возилу за хитне интервенције, супротно одредбама овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који се креће остављеним простором супротно одредбама овог члана, и изрећи ће му се мера забране управљања моторним возилом од 3 до 6 месеци.

Члан 171.

Пешак не сме ступити ни кретати се по коловозу аутопута или пута резервисаног за саобраћај моторних возила.

Забрана из претходног става не важи за:

1. полицајца током обављања службене дужности;
2. лице која обавља увиђај саобраћајне незгоде или учествује у увиђају;
3. радника који ради на означеном градилишту на аутопуту или путу резервисаном за саобраћај моторних возила;
4. лице које пружа хитну медицинску или прву помоћ;
5. инспектора за путеве током обављања службене дужности као и раднике управе пута.

Лица из предходног става и место на којем оно ради мора бити обележено на начин да се омогући безбедност свих учесника у саобраћају.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се пешак који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се лице из става 2. које поступи противно одредбама става 3. овог члана.

3.41 Саобраћај у тунелу

Члан 172.

Забрањено је заустављање возила у тунелу као и полукружно окретање или кретање возилом уназад.

Изузетно у случају опасности, дозвољено је заустављање возила у тунелу на посебно предвиђеним и обележеним местима.

Члан 173.

Возач возила не сме, за време кретања кроз тунел, да укључује дуга светла за осветљавање пута на возилу.

3.42 Превоз лица возилима

Члан 174.

У односно на моторном возилу и прикључном возилу возач сме да превози онолико лица колико је означено у саобраћајној дозволи.

Ако је у аутобусу, тролејбусу или трамвају, поред места за седење, произвођач предвидео и места за стајање, у то возило морају бити уграђени рукодржачи.

Ако у аутобусу, тролејбусу или трамвају путници за време вожње стоје, возач не сме интензивно да успорава, убрзава односно мења правац кретања возила, осим ради избегавања непосредне опасности.

Обавештење о броју седишта и места за стајање мора бити истакнуто на видном месту у возилу из претходног става.

Прикључно возило у коме се превозе путници сме бити придодато само аутобусима, тролејбусима и трамвајима у градском и приградском саобраћају.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. или 3. овог члана.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 2. казниће се власник односно корисник возила које не испуњава услове у складу са одредбама става 2, 4. или 5. овог члана.

Члан 175.

У аутобусима, тролејбусима и трамвајима којима се врши јавни превоз забрањено је пушење.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се лице које поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 176.

Возач не сме превозити лице у затвореном простору возила које се не може изнутра отворити.

Изузетно од одредбе претходног става, дозвољено је у полицијском, војном, или возилу правосудних органа, превозити лице лишено слободе.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 177.

За време кретања возила, не сме се ускакати у возило, искакати из возила, отварати врата, нагињати се ван возила и возити се на спољним деловима возила или на тракторским прикључцима.

Изузетно од одредбе става 1 овог члана, на спољним деловима возила и прикључног возила могу се возити лица која обављају послове свог радног места у вези с наменом возила, на возилима ватрогасне службе, електродистрибуције и комуналне делатности, ако је на тим возилима уграђена платформа за стајање и држачи.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се лице који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 2. казниће се власник односно корисник возила које је предвиђено за превоз лица из претходног става, ако возило не испуњава услове у складу са одредбама става 2. овог члана.

Члан 178.

Врата возила намењеног за јавни превоз лица није дозвољено отварати, односно држати отворена током кретања возила.

Возач не сме започети кретање аутобуса, тролејбуса или трамваја, док путници безбедно не уђу односно изађу из аутобуса, и док врата аутобуса не буду затворена.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се лице који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

Члан 179.

У теретном возилу, осим возилу војске или полиције, у простору за смештај терета, или прикључном возилу које вуче трактор, дозвољено је превозити највише 5 лица која утоварују или истоварују терет или обављају пољопривредне или друге радове.

Изузетно од става 1. овог члана, у простору за смештај терета дозвољено је да се превози више од пет лица ради евакуације или пружања хитне помоћи при спасавању лица и имовине.

Лица из става 1. овог члана не смеју у возилу стајати нити седети на страницама каросерије, нестабилном терету или на терету који прелази висину товарног сандука.

Лица која нису навршила 14 година живота смеју се превозити на возилима из става 1 овог члана само уз пратњу пунолетног лица.

Лица, која се превозе у возилима из става 1. 2 и 3, не смеју бити под очигледним утицајем алкохола или других опојних средстава.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. или 4. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се лице које поступи супротно одредбама става 3. или 5. овог члана.

Члан 180.

У саобраћају на путу забрањено је превозити лице:

- 1) у товарном простору теретног возила које нема странице на каросерији;
- 2) у товарном простору теретног возила којим се превозе животиње;
- 3) у товарном простору возила са аутоматским истоваривачем;
- 4) прикључним возилом за превоз терета које вуче теретно возило;
- 5) камп приколицом (приколица за становање) коју вуче моторно возило;
- 6) прикључним возилом које вуче трактор, када трактор вуче више од једног прикључног возила,
- 7) на трактору, осим на седиштима уграђеним поред седишта возача,
- 8) возилом којим се превозе опасне материје, осим лица са посебном дозволом;
- 9) у приколици коју вуче бицикл, мотоцикл и сл.,
- 10) на терету у товарном простору теретног возила.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 181.

Возило којим се организовано превозе деца мора бити обележено посебним знаком.

Ближе прописе о начину обележавања возила којим се организовано превозе деца доноси министар надлежан за послове саобраћаја.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 1. казниће се превозник који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

3.43 Терет на возилу

Члан 182.

Возило не сме бити оптерећено преко своје носивости која је уписана у саобраћајну дозволу или преко дозвољеног осовинског оптерећења или преко прописане највеће дозвољене масе или преко могућности које дозвољавају особине пута и техничко-конструкционе могућности возила.

Терет на возилу мора да буде распоређен, причвршћен односно покривен да:

- 1) не угрожава безбедност учесника у саобраћају;
- 2) не наноси штету путу и објектима на путу;
- 3) не смањује стабилност и отежава управљање возилом;
- 4) не смањује возачу прегледност пута;
- 5) не ствара буку већу од дозвољене;
- 6) не пада, вуче и расипа се са возила;
- 7) не заклања светлосне и светлосно-сигналне уређаје на возилу, регистарске таблице и друге прописане ознаке на возилу као и заклани давање знака руком, и
- 8) не загађује животну средину.

Средства која служе за причвршћивање терета у возилу морају бити постављени тако да обезбеђују причвршћеност терета и да одговарају врсти терета који се превози.

Терет у расутом стању не сме бити натоварен више од страница товарног простора и мора бити прекривен.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који управља возилом које је оптерећено или је терет на возилу распоређен и обезбеђен супротно одредбама овог члана.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 1. казниће превозник чије возило возило је оптерећено или је терет на возилу распоређен и обезбеђен супротно одредбама овог члана.

Члан 183.

Терет на возилу не сме да пређе најудаљенију тачку на предњој страни возила више од 1 m.

Терет на возилу не сме да пређе више од 1,5 m најудаљенију тачку на задњој страни возила, с тим да најмање 5/6 масе терета мора бити ослоњено на товарни сандук.

Ако се возилом превози терет у комбинацији која се састоји од вучног возила и једноосовинске приколице, под дужином возила подразумева се укупна дужина вучног возила и једноосовинске приколице.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који превози терет супротно одредбама става 1. или 2. овог члана.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 2. казниће се превозник чије возило превози терет супротно одредбама става 1. или 2. овог члана.

Члан 184.

На возилу са једним трагом терет не сме да пређе више од 1 m преко предњег односно задњег дела најудаљеније тачке возила.

На возилу са једним трагом није дозвољено превозити необезбеђен и опасан алат (косе, виле, итд.).

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који превоз терет супротно одредбама овог члана.

Члан 185.

Ако терет на моторном возилу прелази најистуренију тачку на предњој страни возила, мора бити означен на најистуренијем делу светлом беле боје или уређајем који емитује или одбија белу светлост.

Ако терет на возилу прелази за више од 1 м најудаљенију тачку на задњој страни возила, мора бити означен на најистуренијем делу уређајем који емитује или одбија црвену светлост, као и:

- 1) на теретним моторним возилима таблом димензија 50 x 50 cm, обојеном наизменично косим тракама рефлектујуће наранџасте и беле боје, постављеном управно на смер кретања возила.
- 2) на осталим возилима таблом димензија 25 x 25 cm, обојеном наизменично косим тракама рефлектујуће наранџасте и беле боје, и постављеном управно на смер кретања возила.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који не означи терет у складу са одредбама овог члана.

Члан 186.

Када терет на возилу бочно прелази за више од 40 cm спољну ивицу светла за означавање возила, треба са предње и задње стране да буде означен светлом и катадиоптером који са предње стране дају бело светло, а са задње стране црвено светло.

У случају да је видно поље спољних огледала заклоњено, потребно је додатно наместити таква спољна огледала, која омогућују возачу нормално видно поље.

Средства упозорења из претходног става, тачка 1. и 2. не смеју бити на висини већој од 1,5 m изнад коловоза.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 187.

Утовар или истовар терета на путу је дозвољен само када се због тога не омета саобраћај других возила.

Ако се возило заустави на путу због утовара или истовара терета, заустављање не сме трајати дуже него што је нужно потребно.

Ако је потребно ради утовара или истовара возило зауставити на тротоару, пешачкој стази или бициклическој траци, превозник мора имати посебну дозволу коју издаје надлежни орган локалне самоуправе.

Дозволу из става 3. овог члана возач мора имати код себе приликом утовара или истовара и дужан је да је покаже на захтев овлашћеног службеног лица.

При утовару односно истовару терета није дозвољено загађивање околине, оштећење пута или стварање прекомерне буке.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама

става 1, 2. или 4. овог члана.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 2. казниће се превозник који поступи супротно одредбама става 3. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 5. овог члана.

3.44 Трајање управљања возилом

Члан 188.

Возач који управља аутобусом или теретним возилом или скупом возила чија највећа дозвољена маса прелази 3.500 kg, не сме у року од 24 сата непрекидно управљати тим возилом дуже од девет сати, с тим да након четири и по сата непрекидног управљања мора прекинути вожњу и одморати се најмање 45 минута, или направити више прекида са одмором од најмање 15 минута, који укупно не смеју бити мањи од 45 минута.

Изузетно од става 1. овога члана, возач сме непрекидно управљати возилом два пута у току седам узастопних дана најдуже 10 сати.

Укупно време управљања возилом не сме прећи 90 сати у раздобљу од две узастопне седмице.

Одредбе става 1. и 3. овог члана сходно се примењују и на возача инструктора када обавља оспособљавање кандидата за управљање возилом.

Изузетно од става 1. овога члана, возач аутобуса, тролејбуса и трамваја у јавном градском превозу путника, сме непрекидно управљати возилом најдуже седам сати, уз услов да на полазним стајалиштима има прекид вожње од најмање пет минута.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 1. казниће се превозник чији возач у саобраћају управља возилом супротно одредбама овог члана.

Члан 189.

Непрекидни дневни одмор возача који управља возилом из [члана 188.](#) став 1. и 2. овог закона траје најмање 11 сати пре почетка вожње.

Изузетно од става 1. овога члана, возач може три пута седмично користити дневни одмор у трајању од девет сати непрекидно, под условом да до краја следеће седмице искористи преостале сате дневног одмора.

Дневни одмор у пуном трајању од 12 сати возач може користити највише у три дела у току дана, с тиме да једном користи непрекидно осам сати дневног одмора.

Ако се у управљању возилом из [члана 188.](#) овог закона смењују два возача и ако се у возилу налази лежај који омогућује једном од њих одмор у лежећем положају, сваки возач мора имати непрекидни одмор од најмање осам сати током сваких 30 сати путовања.

Дневни одмор возач мора користити изван возила.

Изузетно од става 5. овога члана, возач може провести дневни одмор у возилу ако је возило опремљено лежајем и ако се за то време возило не креће.

Прекид вожње из [члана 188.](#) става 1. овог закона не сматра се дневним одмором.

Након истека шестодневног дозвољеног времена управљања возилом, возач мора користити седмични одмор.

Коришћење седмичног одмора може се одгодити до истека шестог дана, ако управљање возилом током узастопних шест дана није трајало дуже од шестодневног дозвољеног времена управљања возилом.

Сваке седмице један од одмора из става 2. и 3. овог члана мора се као седмични одмор продужити на укупно 45 узастопних сати.

Седмични одмор се може скратити у месту регистрације возила или пребивалишта возача на 36 узастопних сати, а изван тих места на 24 узастопна сата. Свако скраћење седмичног одмора мора се надокнадити непрекидним трајањем одмора који ће почети пре истека следеће седмице.

Изузетно од става 8. и 9. овога члана, у међународном превозу путника (туристичка путовања, екскурзије и сл.), изуzeвши линијски превоз, седмични одмор мора се користити након највише дванаестодневног дозвољеног времена управљања возилом.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 1. казниће се превозник чији возач у саобраћају управља возилом супротно одредбама овог члана овог члана.

Члан 190.

Моторна возила која морају бити опремљена тахографом или другим уређајем за бележење трајања управљања, морају имати исправан, испитан према прописима о техничким условима и испитивању и уграђен тахограф или други уређај за бележење трајања управљања с правилно уложеним прописаним носачем података (тахографски листић или други начин памћења података) на којем су уписани прописани подаци.

Возач возила из става 1. овога члана мора код себе имати кључ тахографа или другог уређаја за бележење трајања управљања и претходно коришћене носаче података из којих је видљива вожња или мировање возила којим је управљано у последњих шест дана, односно последњег седмичног одмора.

Одредбе става 2. овог члана односе се и на удвојену посаду у возилу, када оба возача морају имати претходно коришћене носаче података од последњег седмичног одмора.

Употребљене (искоришћене) носаче податка из тахографа или другог уређаја за бележење трајања управљања, власник односно корисник возила дужан је да чува две године.

Возач из става 1. овог члана дужан је да на захтев полицајца или инспектора друмског саобраћаја односно за путеве, отвори тахограф или други уређај за бележење трајања управљања и дати на увид носач података из тахографа или другог уређаја за бележење трајања управљања, најмање до последњег коришћеног седмичног одмора до тренутка када се записани подаци траже.

Полицајац или инспектор друмског саобраћаја односно за путеве, приликом прегледа носача података извађеног из тахографа или другог уређаја за бележење трајања управљања, мора возачу издати потврду да је носач података био вађен из уређаја ради прегледа, а на потврди мора бити уписано име и презиме возача, регистарски број возила, време и датум прегледа.

Полицајац или инспектор друмског саобраћаја односно за путеве, може привремено одузети носач података из тахографа или другог уређаја за бележење трајања управљања, као доказ у поступку.

Ако полицајац или инспектор друмског саобраћаја односно за путеве оправдано сумња да тахограф или други уређај за бележење трајања управљања није исправан, може наложити преглед тахографа или другог уређаја за бележење трајања управљања, у овлашћеној организацији, у складу са овим законом, о чему издаје потврду. Ако се при прегледу утврди да је тахограф или други уређај за бележење трајања управљања неисправан, намерно оштећен или преправљен тако да показује нетачне податке које се њиме утврђују или уређај не ради, трошкове прегледа плаћа власник возила.

Приликом управљања возилом које у складу са овим законом, не мора бити опремљено тахографом или другим уређајем за бележење трајања управљања, возач мора код себе имати индивидуалну контролну књижицу и у њу уписивати своје активности и дужан је исту показати на захтев полицајца или инспектора друмског саобраћаја односно путева.

Власник односно корисник возила дужан је водити евиденцију о временима рада и одмора возача возила из става 1. овога члан, читавањем записа тахографа или другог уређаја за бележење трајања управљања, односно из индивидуалне надзорне књижице.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 1. или 474. ст. 1. тач. 1. казниће се власник односно корисник возила који поступи супротно одредбама става 1, 4, или 10. овог члана.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 1. или 474. ст. 1. тач. 1. казниће се власник односно корисник возила у коме је намерно оштећен или преправљен тахограф или други уређај за бележење трајања управљања, и изрећи ће му се мера привременог одузимања возила у трајању од 15 до 30 дана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 2, 3, 5. или 9. овог члана.

Члан 191.

Одредбе овога закона о трајању управљања моторним возилом и одморима возача примењују се и на возаче моторних возила регистрованих у иностранству, кад тим возилима управљају на територији Републике Србије, ако међународним уговором није другачије одређено.

Министар надлежан за послове саобраћаја у сагласности са министром надлежним за унутрашње послове ближе прописује укупно трајање управљања возилом; начин рада удвојених посада на возилима; одмор возача у вези са управљањем возилом; облик и садржај обрасца индивидуалне контролне књижице као и начин вођења података.

Б) ПРАВИЛА САОБРАЋАЈА У ПОСЕБНИМ СИТУАЦИЈАМА

3.45 Возило под пратњом

Члан 192.

Возило под пратњом је возило полиције или војске које даје посебне звучне и светлосне знаке одређене овим законом, као и возило које оно обезбеђује.

Посебни светлосни и звучни знаци возила за пратњу су црвено и плаво трепћуће или ротационо светло (у даљем тексту: црвено и плаво светло); и звучни знак променљиве фреквенције (сирена).

Црвено и плаво светло се употребљава заједно са сиреном. Возило за пратњу сме изузетно давати само посебне светлосне знаке без сирене, ако је омогућена довољна видљивост тог возила и безбедност учесника у саобраћају. Ради боље видљивости возило под пратњом може поред трепћућих светала давати и светлосни знак трептањем великих светала. Ближе одредбе о начину употребе посебних знакова доноси министар надлежан за унутрашње послове.

Возило под пратњом има првенство пролаза у односу на сва друга возила ([члан 71](#) и [72.](#)), осим у односу на возила која се крећу раскрсницом на којој је саобраћај регулисан семафором или знацима које даје полицајац, и на њих се не примењују одредбе овог закона о ограничењу брзине ([члан 58](#), [59](#) и [60.](#)), и о забрани пресецања колоне пешака (члан 96), под условом да не угрожавају безбедност других учесника у саобраћају.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач односно власник или корисник возила које супротно одредбама става 1. овог члана има уграђене уређаје односно користи посебне знаке из става 2. овог члана, и изрећи ће му се мера одузимања предмета.

члан 193.

Возач је дужан да на раскрсници која није регулисана семафором или знацима полицајца пропусти возило или колону возила под пратњом.

Возач који на путу сусретне или га сустигне возило или колона возила под пратњом, дужан је да ноћу уместо великих светала употреби оборена светла за осветљавање пута и да се придржава наредби које му дају лица из пратње, а ако лица из пратње не дају никакво

наређење, да одмах заустави своје возило и да кретање настави тек пошто прође возило или колона возила под пратњом.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана, и изрећи ће му се мера забране управљања моторним возилом од шест до дванаест месеци.

Члан 194.

Пешак не сме да ступи на коловоз односно дужан је да се одмах склони са коловоза ако наиђе возило или колона под пратњом.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се пешак који поступи супротно одредбама овог члана.

3.46 Возила са правом првенства пролаза

Члан 195.

Возило са правом првенства пролаза (у даљем тексту: возило са првенством) је возило полиције, војске, хитне медицинске помоћи или ватрогасаца, које даје посебне звучне и светлосне сигнале одређене овим законом.

Када возило полиције или војне полиције са првенством пролаза обезбеђује пролаз возилима која се крећу иза њега, остали учесници у саобраћају имају обавезу поступања према тим возилима као према возилима са првенством.

Посебни светлосни и звучни знаци које дају возила са правом првенства пролаза су плаво трепћуће или ротационо светло (у даљем тексту: плаво светло), и звучни знак променљиве фреквенције (у даљем тексту: сирена). Ради боље видљивости возило са првенством може поред трепћућих светала давати и светлосни знак трептањем великих светала. Ближе одредбе о начину употребе посебних знакова доноси министар надлежан за унутрашње послове.

Плаво светло сме да се користи ако је возило из става 1. овог члана заустављено на путу ради интервенције.

Возило са правом првенства пролаза има право првенства пролаза у односу на сва друга возила ([члан 71.](#) и [72.](#)), осим у односу на возило или колону возила под пратњом ([члан 192](#)) и возила која се крећу раскрсницом на којој је саобраћај регулисан семафором или знацима које даје полицајац, и на њих се не односе се одредбе овог закона о ограничењу брзине ([члан 58.](#), [59.](#) и [60.](#)), и о забрани пресецања колоне пешака ([члан 96](#)), под условом да не угрожавају безбедност других учесника у саобраћају.

У погледу међусобног права првенства пролаза возила из става 1 овог члана, важе одредбе овог закона о првенству пролаза.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач односно одговорно лице у возилу које без оправданог разлога даје посебне знаке из става 3. овог члана.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 1 или 474. ст. 1. тач. 1 казниће се возач односно власник

или корисник возила које супротно одредбама става 1. овог члана има уграђене уређаје односно користи посебне знаке из става 3. овог члана, и изрећи ће му се мера одузимања предмета.

Члан 196.

Возач је дужан да на безбедан начин одмах омогући пролаз возилу са првенством.

Ако му се возило са првенством приближава са задње стране, возач је дужан да одмах напусти саобраћајну траку којом се возило са првенством креће, а ако постоји само једна саобраћајна трака за кретање у том смеру, да се помери ка десној ивици коловоза а по потреби и заустави или помери ван коловоза.

Возачу који непосредно ослобађа пролаз возилу са првенством, остали учесници у саобраћају дужни су помоћи на безбедан начин.

Пешак је дужан да се склони с коловоза и возилу са првенством омогући пролаз.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана, и изрећи ће му се мера забране управљања моторним возилом од 6 до 12 месеци.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се пешак који поступи супротно одредбама става 3. и 4. овог члана.

3.47 Употреба жутог ротационог или трепћућег светла

Члан 197.

Возило које се употребљава приликом извођења радова односно активности на путу, а нарочито за градњу, одржавање путева, електричних, поштанских и других уређаја и инсталација, за одржавање оштећених, неисправних и на недозвољеном месту паркираних возила као и за одржавање комуналног реда, мора да има укључено жуто ротационо или трепћуће светло, док се ти радови односно активности обављају на коловозу или у близини коловоза.

У саобраћају на путу, укључено жуто ротационо или трепћуће светло мора да има:

- 1) возило које прелази прописане димензије односно возило на коме терет прекорачује дозвољене димензије и возило које прати такав превоз;
- 2) возило које превози опасне материје;
- 3) трактор;
- 4) радна машина;
- 5) возило коме је придодато прикључно возило за вучу неисправних односно оштећених возила;
- 6) мотокултиватор.

Жуто трепћуће или ротационо светло може да се употребљава као упозорење за принудно заустављено возило, саобраћајну незгоду, приредбу на путу или другу препреку на путу.

Показивачи правца не сматрају се жутиим трепћућим светлом у смислу овог закона.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 2. или 474. ст. 1. тач. 2. казниће се власник односно корисник возила које нема жуто трепћуће или ротационо светло, у складу са одредбама става 1. и 2. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који не укључи жуто трепћуће или ротационо светло, у складу са одредбама става 1. и 2. овог члана.

Казном из чл. 473. ст.1 тач. 2. или 474. ст. 1. тач. 2. казниће се власник односно корисник возила које има уграђено жуто трепћуће или ротационо светло, а чије возило не испуњава услове за употребу одређене овим чланом, и изрећи ће му се мера одузимања предмета.

3.48 Ванредни превоз

Члан 198.

Превоз возилом које само или са теретом премашује прописима дозвољено осовинско оптерећење, укупну масу, ширину, дужину односно висину, сматра се ванредним превозом у смислу овог закона.

Ванредни превоз се обавља на основу дозволе коју издаје управљач јавног пута.

Дозвола из става 2. овог члана издаје се уз сагласност министарства надлежног за унутрашње послове.

Ако је за безбедно обављање ванредног превоза потребна пратња полиције, трошкови ангажовања полиције падају на терет превозника.

Ванредни превоз сме да се обави само под условима наведеним у дозволи.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 2. казниће се лице које врши ванредни превоз без дозволе или супротно условима наведеним у дозволи из става 2. овог члана.

3.49 Пробна вожња

Члан 199.

За пробну вожњу потребна је дозвола.

Захтев за издавање дозволе о испуњавању услова за пробну вожњу садржи: врсту и тип возила, сврху пробе, име и презиме возача и број његове возачке дозволе, податке о лицима која ће се за време вожње налазити у возилу, назив пута и релацију на којој се пробна вожња врши, време извођења, назначење одредби из прописа о безбедности саобраћаја од којих ће се одступати за време вожње и посебне мере безбедности које је организатор пробне вожње дужан да предузме о свом трошку.

Дозволу из става 1. овог члана садржи мере безбедности, односно мере осигурања које организатор мора предузети о свом трошку, мере које мора предузети приликом испитивања новопроизведених моторних возила као и имена лица која се морају налазити у возилу за време пробне вожње.

Дозволу из става 1. овог члана издаје надлежни орган унутрашњих послова на чијем подручју вожња почиње. Ако се пробна вожња одвија на путевима ван територије надлежности органа за издавање дозволе, потребна је сагласност министарства надлежног за унутрашње послове.

Ако би се пробном вожњом могли оштетити пут или путни објекти, дозвола за пробну вожњу издаје се уз претходну сагласност надлежног органа који се стара о путу.

Моторно возило којим се врши пробна вожња, поред регистарских, односно пробних таблица, мора бити на предњем и задњем делу посебно обележено натписом „ПРОБНА ВОЖЊА“.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1 казниће се возач који обавља пробну вожњу без дозволе из става 1. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач ако возило није обележено на начин у складу са одредбама става 6. овог члана.

3.50 Превоз опасних материја

Члан 200.

Превоз опасних материја врши се у складу са посебним законом, европским споразумом о међународном превозу опасних материја у друмском саобраћају (ADR) и другим прописима којим је уређена оваква врста превоза.

Орган који издаје дозволу за превоз опасних материја дужан је да одреди маршруту којом се врши транспорт, поштујући при томе одлуку локалне самоуправе о забрани превоза опасних материја кроз одређене делове територије.

Ако је за безбедно обављање превоза опасних материја потребна помоћ полиције, надлежни орган који издаје дозволу обавезан је да прибави сагласност министарства надлежног за унутрашње послове.

3.51 Спортске и друге приредбе или активности на путу

Члан 201.

Забрањено је одржавање спортских или других приредби на путу.

Изузетно, спортска или друга приредба на путу може се одржати по претходно прибављеној дозволи надлежног органа за унутрашње послове.

Ако је приредба међународног карактера, дозволу издаје министарство надлежно за унутрашње послове.

Ако се ради одржавања спортских приредби или ради обављања активности на путу обуставља саобраћај или се врше друге измене у режиму саобраћаја, дозвола се издаје уз претходну сагласност надлежног органа за саобраћај.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 1. казниће се лице које организује приредбу супротно одредбама овог члана.

Члан 202.

Одредбе прописа којима се уређује јавно окупљање грађана и спречавање насиља на спортским приредбама важе и за спортске и друге приредбе на путу ако овим законом није другачије одређено.

Члан 203.

Организатор спортске брзинске приредбе међународног карактера (учествују страни такмичари или се приредба одржава на територији најмање две државе) дужан је да приредбу упише у календар приредби код надлежног удружења лиценцираног за спровођење односно организовање такмичења, пре почетка такмичарске сезоне.

Такмичарско удружење је дужно да календар такмичења, пре почетка такмичарске сезоне, достави надлежном органу за издавање дозволе.

Календар приредби мора да садржи податке о организатору, врсти приредбе, времену извођења и трасама приредбе.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 2. казниће се лице које поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 204.

Дозвола за одржавање спортских и других приредби или активности на путу може се издати организатору који има својство правног лица са седиштем у Републици Србији.

Захтев за издавање дозволе подноси се најкасније 15 дана пре одржавања спортске или друге приредбе или обављања активности.

Захтев за издавање дозволе садржи: пословно име организатора приредбе, име и презиме одговорног лица за безбедност приредбе, пут и релацију на којој ће се приредба одржати, време одржавања и мере које ће организатор предузети ради обезбеђења учесника приредбе и гледалаца, програм спортске или друге приредбе и правила такмичења (елаборат).

Уз захтев из става 3. овог члана, а у случају из [члана 201.](#) став 4. подноси се писана сагласност надлежног органа за одређивање режима саобраћаја.

У поступку издавања дозволе за спортску или другу приредбу на путу, надлежна организациона јединица или министарство надлежно за унутрашње послове утврдиће да ли су испуњени услови из става 1, 2 и 3. овог члана, одредити додатне мере безбедности ако елаборатом нису предвиђене и начин на који је организатор дужан да обавести јавност о мерама ограничења саобраћаја и другим мерама које ће се предузети поводом одржавања приредбе.

Члан 205.

Организатор спортске или друге приредбе на путу обавезан је да о мерама ограничења или забране саобраћаја обавести јавност путем средстава јавног информисања најкасније 48 сати пре почетка приредбе односно активности.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 2. казниће се организатор који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 206.

Организатор не сме почети с одржавањем спортске или друге приредбе или активности на путу ако није предузео све мере безбедности одређене у дозволи и ако није благовремено обавестио јавност.

Министарство надлежно за унутрашње послове забраниће одржавање спортске или друге приредбе или активности на путу када утврди да организатор није предузео мере, односно обавестио јавност сагласно ставу 1. овог члана.

Решење о забрани доноси се у скраћеном поступку или усмено сагласно одредбама Закона о општем управном поступку.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 2. казниће се организатор који започне приредбу супротно одредбама става 1. овог члана.

Члан 207.

Министарство надлежно за унутрашње послове одбиће захтев за одржавање приредбе:

- 1) ако нису испуњени услови из [члана 204.](#) овог закона;
- 2) у случају из [члана 201.](#) став 4 овог закона, када за друге учеснике у саобраћају није осигуран заобилазни пут.
- 3) ако њено организовање подразумева обустављање саобраћаја на важним путним правцима или ако би се приредбом односно активношћу угрожавао или у већој мери ометао саобраћај на путу.

Изузетно од одредби става 1 тачка 2 овог члана, ако на одређеном путном правцу нема заобилазног пута, захтев за издавање дозволе за одржавање аутомобилске, мотоциклистичке или бициклистичке трке на путу неће се одбити, ако у време одржавања трке други учесници у саобраћају се тим путем најмање крећу. У овом случају, саобраћај се може обуставити најдуже два сата.

Члан 208.

Организатор спортске или друге приредбе, односно активности на путу, дужан је да прекине њено одржавање:

- 1) ако су угрожени учесници или гледаоци;
- 2) ако се у већој мери наруши јавни ред и мир;
- 3) ако наступе околности због којих приредба, односно активност не би била одобрена;
- 4) ако организатор не спроводи одређене мере безбедности, и
- 5) ако то захтевају други разлози безбедности.

Ако организатор не прекине приредбу, односно активност у случајевима из става 1. овог члана, надлежна организациона јединица полиције, односно министарства надлежног за унутрашње послове ће му наредити да приредбу, односно активност прекине и предузме потребне мере да се наредба изврши.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 1. казниће се организатор који не прекине приредбу у складу са одредбама става 1. овог члана.

Члан 209.

Такмичаре на приредби и учеснике других активности могу пратити само возила обележена посебном ознаком коју одређује организатор приредбе односно активности. Примерак ознаке организатор доставља надлежној организационој јединици полиције, односно министарству унутрашњих послова, која је издала одобрење најкасније пет дана пре почетка приредбе.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 2. казниће се организатор који дозволи кретање возила супротно одредбама овог члана.

Члан 210.

Особе које обезбеђују приредбу, трку односно другу манифестацију и налазе се на путу или делу пута на којем се одржава манифестација, морају носити одећу која је уочљива на већем одстојању, а ноћу додатно обележена материјалима или предметима који одбијају светлост.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 2. казниће се организатор ако особа из става 1. овог члана није обележена у складу са одредбама овог члана.

Члан 211.

По завршетку спортске или друге приредбе односно активности на путу, организатор је дужан да без одлагања:

- 1) уклони са пута саобраћајне знакове и друге ознаке, уређаје, предмете и објекте који су постављени ради одржавања приредбе, односно активности;
- 2) постави на пут све саобраћајне знакове и друге ознаке, предмете и објекте који су били уклоњени ради одржавања приредбе, односно обављања активности, и
- 3) поправи и доведе у првобитно стање пут и објекте на путу ако су оштећени при одржавању приредбе, односно при обављању активности.

Ако организатор приредбе, односно активности не поступи према одредбама става 1. тачка 1. и 2. овог члана, надлежна организациона јединица полиције, односно министарство

надлежно за унутрашње послове, предузеће одговарајуће мере да се о трошку организатора приредбе, односно активности уклоне односно поставе саобраћајни знакови и друге ознаке, предмети и објекти на путу.

Трошкове уклањања и постављања саобраћајних знакова, предмета и објеката на путу, као и трошкове поправке оштећења пута и објеката на путу који су настали одржавањем приредбе, односно обављањем активности на путу, сноси организатор приредбе, односно активности.

Трошкове ангажовања припадника полиције сноси организатор приредбе.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 2. казниће се организатор који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

4 ПОСЕБНЕ МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ

4.1 Посебне мере заштите деце

Члан 212.

Учесници у саобраћају су дужни да обрате нарочиту пажњу на дете у саобраћају.

Основна школа је обавезна да организује и спроведе додатне мере безбедности на месту и у време на коме се очекује већи број деце која самостално учествују у саобраћају. (долазак и одлазак деце).

Родитељ односно старалац не сме дозволити да дете самостало учествује у саобраћају док се не увери да је дете способно да у њему безбедно учествује.

Дете до 6 година старости сме да учествује у саобраћају као пешак само ако има као непосредног пратиоца лице старије од 10 година.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 2. казниће се основна школа која поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се родитељ односно старалац ако дете учествује у саобраћају супротно одредбама става 3. или 4. овог члана. Орган који је донео одлуку о кажњавању родитеља односно староца обавезан је да примерак одлуке достави надлежном органу старатељства.

Члан 213.

Ноћу и приликом смањене видљивости током кретања по коловозу неосветљеног или слабоосветљеног пута, дете мора на видном месту имати светлоодбојно обележје.

Министар надлежан за послове саобраћаја прописаће изглед, и начин употребе обележја из става 1. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се родитељ односно старалац ако дете учествује у саобраћају супротно одредбама става 1. овог члана.

Члан 214.

Министар надлежан за послове саобраћаја прописаће посебне услове које морају испуњавати возила и возачи који обављају школски превоз деце односно који организовано превозе децу.

Програм и начин лиценцирања возача из става 1. овог члана прописује Агенција, а у случају превоза хендикепиране деце уз сагласност министарства надлежног за здравље.

Када се деца превозе организовано у возилу се мора налазити одрасло лице кога одреди школа, које ће води бригу о деци за време вожње.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 1. казниће се превозник који поступа супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 2. казниће се школа која не поступи према одредбама става 3. овог члана.

4.2 Саобраћајне патроле, патроле грађана и школске саобраћајне патроле

Члан 215.

Ради остваривања повољнијих услова за безбедност саобраћаја, орган надлежан за унутрашње послове, на захтев школе, локалне самоуправе или грађана, може организовати саобраћајне патроле грађана и школске саобраћајне патроле

Саобраћајне патроле из става 1. овог члана могу интервентно регулисати саобраћај у присуству саобраћајне полиције која је одговорна за рад саобраћајне патроле.

Изузетно, кад школска саобраћајна патрола обезбеђује прелаз школске деце преко коловоза у Зони школе, присуство саобраћајне полиције није обавезно.

Патроле грађана које сачињавају пензионисани радници саобраћајне полиције могу обављати послове из става 1. овог члана без присуства саобраћајне полиције.

Чланови саобраћајних патрола морају бити стручно оспособљени за регулисање саобраћаја и једнообразно обележени, а наредбе које издају учесницима у саобраћају морају бити у складу са правилима саобраћаја и прописима о знацима које дају овлашћена лица у складу са овим законом.

Учесник у саобраћају дужан је да поступи по знацима и наредби припадника саобраћајне патроле из става 1. овог члана.

Рад саобраћајне патроле мора бити осигуран по основу месне надлежности у случају ако је радњом њеног припадника дошло до смрти или повреде лица односно материјалне штете другог лица као и ради сопствене заштите, у складу са законом из области осигурања имовине и лица.

Трошкове опремања и рада саобраћајних патрола сноси школа односно локална самоуправа.

Министар надлежан за унутрашње послове доноси ближе прописе о обуци, обележавању, ознакама и другим питањима везаним за рад саобраћајне патроле.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се лице које поступи супротно одредбама става 6. овог члана.

4.3 Пешачка зона

Члан 216.

Пешачка зона је део пута или део насеља по коме је дозвољен само саобраћај пешака.

Пешачка зона мора бити обележена саобраћајном сигнализацијом.

У пешачкој зони у одређеном временском периоду, са дозволом надлежног органа дозвољено је кретање возила за снабдевање и других возила, тако да не угрожавају пешаке.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се учесник у саобраћају који поступи супротно одредбама става 1. овог члана, и изрећи ће му се мера забране управљања моторним возилом од 3 до 12 месеци.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се учесник у саобраћају који поступи супротно одредбама става 3. овог члана.

4.4 Зона успореног саобраћаја

Члан 217.

Зона успореног саобраћаја возила је део пута или део насеља у коме коловоз користе пешаци и возила.

Возач је обавезан да се у зони успореног саобраћаја креће тако да не омета кретање пешака, брзином кретања пешака, а највише 7 km/h.

Зона успореног саобраћаја мора бити обележена прописаном саобраћајном сигнализацијом.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који се возилом у зони успореног саобраћаја креће брзином која је до 30 km/h већа од дозвољене, и изрећиће ће му се мера забране управљања моторним возилом од 1 до 3 месеца.

4.5 Зона «30»

Члан 218.

Зона „30” је део пута, улице или насеља у којој је брзина кретања возила ограничена до 30 km/h.

Зона „30“ мора бити обележена прописаном саобраћајном сигнализацијом.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1 казниће се возач који се возилом у зони „30“ креће брзином која је до 30 km/h већа од дозвољене, и изрећиће ће му се мера забране управљања моторним возилом од 1 до 3 месеца.

4.6 Зона школе

Члан 219.

Зона школе је део пута или улице која се налази у непосредној близини школе, и као таква обележена је одговарајућом саобраћајном сигнализацијом.

Брзина кретања возила у зони школе у насељеном месту је ограничена до 30 km/h, а ван насељеног места до 50 km/h, у времену од 07-21 час осим ако саобраћајном знаком време забране није другачије одређено.

У зони школе надлежни орган за саобраћај наложиће примену посебних техничких средстава за заштиту деце.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који се возилом у зони школе креће брзином која је до 30 km/h већа од дозвољене, и изрећиће ће му се мера забране управљања моторном возилом од 3 до 6 месеци.

4.7 Заштита животне средине

Члан 220.

Возило у саобраћају не сме да проузрокује прекомерну буку, а ниво штетних материја у издувним гасовима не сме прекорачити прописане вредности.

Возач моторног возила је дужан да искључи мотор:

- 1) на захтев полицајца или другог службеног лица,
- 2) када је то одређено саобраћајном сигнализацијом,
- 3) када је возило заустављено у тунелу дуже од 1 минута,
- 4) када возило стоји дуже од 3 минута.

Надлежни орган може ограничити или забранити саобраћај одређених или свих категорија моторних возила на одређеној деоници пута, у време када је загађење ваздуха прекорачило прописане нормативе.

Учесници у саобраћају не смеју на путу или поред њега, одбацивати материје које би угрозиле и штетиле здрављу људи, животиња, биљака или проузроковало загађење околине.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се учесник у саобраћају који поступи супротно одредбама става 1, 2. или 4. овог члана.

4.8 Надлежност локалне самоуправе

Члан 221.

Локална самоуправа, утврђује:

- 1) режим саобраћаја на општинским путевима и улицама у насељу;
- 2) поступак и начин рада комуналне службе за контролу заустављених, паркираних и напуштених возилима на општинским путевима и улицама у насељу.

Члан 222.

Локална самоуправа на општинским путевима у насељима:

- 1) прописује додатне услове и мере, које је потребно примењивати код обављања радова на путу;
- 2) ближе уређује начин гоњења и вођења животиња;
- 3) уређује услове и начин регистровања запрежних возила;
- 4) утврђује начин уклањања непрописно паркираних возила, као и постављање уређаја којима се спречава одвожење непрописно паркираног возила;
- 5) одређује постављање и одржавање заштитних ограда и друге заштитне опреме за пешаке на опасним местима;
- 6) прописује мере за успоравање саобраћаја;
- 7) одређује додатне техничке и друге мере за безбедност деце и других рањивих учесника у саобраћају;
- 8) одређује уклањање напуштених возила;
- 9) ограничава управљање возилом кандидатима за возаче у времену саобраћајних шпицева;
- 10) доноси прописе о минималном броју паркинг места за објекте различите намене;
- 11) одређује зоне успореног саобраћаја, школе и друге овим законом прописане зоне и даје сагласност на акте којим се одређује намена и начин коришћења објеката у зони;
- 12) обавља друге послове прописане законом;

Локални органи самоуправе су дужни да у року од 6 месеци од дана ступања на снагу овог закона, донесу прописе о изградњи паркинг простора за све нове стамбене и пословне објекте као и објекте код којих се врши промена намене.

Локална самоуправа обезбедиће полигоне за обуку деце за безбедно учествовање у саобраћају у урбаним местима. Садржај полигона предлаже савет за безбедност саобраћаја локалне самоуправе, на основу минималних услова које доноси Агенција.

Због омогућавања безбедног одвијања саобраћаја, орган локалне самоуправе надлежан за саобраћај може предлагати министарству надлежном за послове саобраћаја и ономе ко управља државним путем ограничење највеће дозвољене брзине и одређивање посебног режима саобраћаја на државним путевима у насељу и примењивати исте мере на значајнијим општинским путевима у насељу.

Члан 223.

Министар надлежан за локалну самоуправу уз сагласност министра надлежног за унутрашње послове, прописује јединствену униформу, ознаке и опрему радника надлежних

саобраћајних служби органа локалне самоуправе.

4.9 Казнени поени

Члан 224.

Возачу који је кажњен за одређене прекршаје из овог закона изричу се правоснажном одлуком казнени поени (у даљем тексту: поени), у складу са овим законом.

Надлежни орган који је одредио поене дужан је да у року од 5 дана достави одлуку из става 1. овога члана, надлежном органу за извршење поена. Надлежни орган за извршење поена дужан је да у року од 3 дана упише поен у посебан регистар.

Поен се брише 24 месеца после уписа у регистар из става 2. овог члана.

Орган који води регистар из става 2. овога члана дужан је да возачу омогући увид у податке о важећим поенима који се односе на тог возача.

Поени ће се одредити и инструктору вожње када спроводи час практичног васпитања и образовања возача односно кандидата за возача.

Члан 225.

У складу са бројем поена који има у евиденцији, возач се сврстава у следеће категорије:

1) 1-7 поена	– непажљив возач
2) 8-13 поена	– ризичан возач
3) 14-17 поена	– опасан возач
4) 18 и више поена	– возач неподобан за управљање моторним возилом

У складу са бројем поена који има у евиденцији, возач који има пробну возачку дозволу се сврстава у следеће категорије:

1) 1-4 поена	– непажљив возач
2) 5-8 поена	– ризичан возач
3) 9 и више поена	– возач неподобан за управљање моторним возилом

Члан 226.

У складу са категоријом којој припада, возач односно возач инструктор има следећа права и обавезе:

Непажљив возач има право на похађање семинара за васпитање и образовање возача.

Ризичног возача Агенција за безбедност саобраћаја позваће на разговор и писано упозорити.

Писано упозорење из става 3. овог члана мора да садржи нарочито: име и презиме возача; број поена у евиденцији, последице које могу наступити ако настави са кршењем

саобраћајних прописа (небезбедним понашањем у саобраћају) и могућност похађања семинара за васпитање и образовање возача.

Опасном возачу овлашћени орган ће привремено одузети возачку дозволу.

Опасан возач је обавезан да се подвргне психијатријском и психофизичком прегледу на који га упућује Агенција. Ако га овлашћена комисија прогласи способним, опасан возач обавезан је да похађа семинар за васпитавање и образовање возача.

У року од 30 дана, по успешно завршеном семинару за васпитање и образовање возача, овлашћени орган вратиће опасном возачу привремено одузету возачку дозволу.

Жалба на решење о задржавању возачке дозволе не одлаже извршење.

Члан 227.

У складу са категоријом којој припада, возач који има пробну возачку дозволу има следећа права и обавезе:

Ризичног возача Агенција за безбедност саобраћаја позваће на разговор и писано упозорити.

Писано упозорење из става 3. овог члана мора да садржи нарочито: име и презиме возача; број поена у евиденцији, последице које могу наступити ако настави са кршењем саобраћајних прописа (небезбедним понашањем у саобраћају).

4.10 брисање поена из евиденције

Члан 228.

Ако непажљив возач који има 4 поена и мање, уредно похађа и успешно заврши семинар за васпитање и образовање возача, из евиденције му се бришу сви поени.

Ако непажљив возач који има најмање 5 а највише 7 поена, уредно похађа и успешно заврши семинар за васпитање и образовање возача, из евиденције му се брише 4 поена.

Ако ризичан возач уредно похађа и успешно заврши семинар за васпитање и образовање возача, из евиденције му се брише 2 поена.

Члан 229.

Возачу се могу брисати казнени поени у складу са чланом 228. овог закона највише једанпут у року од 24 месеца од дана брисања поена.

Возачу који има пробну возачку дозволу не могу се брисати казнени поени у складу са чланом 228. овог закона.

Члан 230.

Ако возач достигне 18 казних поена, сматра се неподобним за безбедно учествовање у саобраћају и суд ће му поништити возачку дозволу.

Ако возач који има пробну возачку дозволу достигне 9 поена, сматра се неподобним за безбедно учествовање у саобраћају и суд ће му поништити пробну возачку дозволу.

Возачу из става 1. овог члана кога лиценцирана комисија прогласи психофизички здравим, може приступити похађању курса за безбедно учествовање у саобраћају, а по успешно завршеном курсу може почети обуку за полагање возачког испита после шест месеци од дана поништавања дозволе када му је дозвола поништена први пут, а после 36 месеци од дана поништавања дозволе када му је дозвола поништена други пут.

Када лице из става 1. положи возачки испит, издаје му се пробна возачка дозвола.

Возач коме је три пута поништена возачка дозвола, трајно губи право на привилегију управљања моторним возилом.

Члан 231.

У случају да возач који достигне 18 казних поена није претходно упозорен о могућности похађања семинара, рачунаће се као да има 17 казних поена.

Одредбе става 1. овог члана не примењују се на возача који је кажњен због безобзирне вожње.

Члан 232.

Трошкове везане за спровођење психијатријског и психофизичког прегледа, посебног лекарског прегледа и семинара за васпитање и образовање возача сноси возач.

Члан 233.

Врсте, садржај и начин организовања семинара ближе прописује Агенција.

Лиценца за спровођење семинара о васпитању и образовању возача издаје се правном лицу на начин и према прописима које доноси Агенција.

4.11 Организација безбедности саобраћаја у предузећу, другом правном лицу и органу

Члан 234.

Лице које обавља јавни превоз, превоз за сопствене потребе и обуку возача, дужно је да организује и обавља контролу услова за безбедно учешће својих возача и возила у саобраћају тако да ти услови морају бити испуњени.

Начин организовања и вођења евиденција о контроли из става 1. овог члана ближе прописује министарство надлежно за унутрашње послове

Казном из чл. 472. казниће се лице ако не организује или врши контролу из става 1 овог члана.

5 УЧЕСНИЦИ У САОБРАЋАЈУ

А) ВОЗАЧИ

5.1 Категорије возачких дозвола

Члан 235.

Возачке дозволе за управљање моторним и прикључним возилима разврставају се у категорије:

- 1) „А“ - мотоцикл са или без бочне приколице
- 2) „В“ - моторно возило, осим мотоцикла, највеће дозвољене масе до 3.500 kg и до осам седишта не укључујући седиште возача; моторном возилу ове категорије може се прикључити приколица највеће дозвољене масе до 750 kg; скуп вучног возила "В" категорије и приколице, највеће дозвољене маса таквог скупа до 3.500 kg и највеће дозвољене маса приколице до 750 kg.
- 3) „С“ - моторно возило, осим мотоцикла, највеће дозвољене масе преко 3.500 kg; моторном возилу ове категорије може се прикључити приколица највеће дозвољене масе 750 kg.
- 4) „D" - моторно возило, осим мотоцикла, за превоз путника које има више од 8 седишта не укључујући седиште возача; моторном возилу ове категорије може се прикључити приколица највеће дозвољене масе 750 kg.
- 5) „В+Е“ - скуп моторног возила „В“ категорије и прикључног возила, када маса прикључног возила прелази 750 kg и не прелази масу вучног возила; возило "В" категорије када му је придодато прикључно возило тако да највећа дозвољена маса тог скупа не прелази 3.500 kg.
- 6) „С+Е" - возило „С" категорије када му је придодато прикључно возило највеће дозвољене маса веће од 750 kg.
- 7) „D+Е" - возило „D" категорије када му је придодато прикључно возило највеће дозвољене маса веће од 750 kg
- 8) „М" - мотоцикл и мопед максималне брзине до 45 km/h и запремине до 50 cm³
- 9) „Т" - трактори, мотокултиватори и радне машине који према конструкционо-техничким особинама не могу развити брзину преко 50 km/h и скуп ових возила са прикључним возилом.

У оквиру категорија из става 1. овог члана постоје следеће поткатегорије:

- 1) „А1" - мотоцикл запремине мотора до 125 cm³ и снаге мотора до 11KW.
- 2) „В1" - моторни трицикл и четвороцикл који се покрећу снагом сопственог мотора, највеће брзине веће од 50 km/h, са мотором запремине веће од 50 cm³, тако да маса празног возила не прелази 550 kg.
- 3) „С1" - возило „С" категорије највеће дозвољене масе 7500 kg; моторно возило поткатегорије "С1" када му је придодато прикључно возило највеће дозвољене масе 750 kg.
- 4) „D1" – возило „D" категорије које поред седишта возача има више до 16 седишта; возило поткатегорије "D1" када му је придодато прикључно возило највеће дозвољене масе до 750 kg.

- 5) „C1+E” - возило поткатегорије „C1” када му је придодато прикључно возило највеће дозвољене масе веће од 750 kg, тако да маса прикључног возила не прелази масу вучног возила где збир највећих дозвољених маса не прелази 12.000 kg.
- 6) „D1+E” - возило поткатегорије „D1” када му је придодато прикључно возило највеће дозвољене масе веће од 750 kg, тако да маса прикључног возила не прелази масу вучног возила, и да збир највећих дозвољених маса не прелази 12.000 kg.

Возач коме је издата возачка дозвола категорије "B", "C", "D", "B+E", "C+E" или „D+E”, односно поткатегорије "B1", "C1", "D1", "C1+E" или "D1+E" има право да управља возилом из категорије „M” и „T”.

5.2 Услови за управљање возилима

Члан 236.

Возач мора да испуњава услове предвиђене овим законом, и то: здравствене услове, старосне услове, да је оспособљен да управља возилом, да је положио одговарајући возачки испит (стручни услови за возаче) и да се безбедно понаша у саобраћају (услов безбедног понашања).

Члан 237.

Када управља возилом у саобраћају возач мора да буде душевно и телесно способан да управља возилом.

Возач је дужан да за време управљања моторним возилом користи помагала која су уписана у његову возачку дозволу или пробну возачку дозволу.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

Члан 238.

За стицање привилегије управљања моторним возилом кандидат за возача мора да испуњава следеће услове:

- 1) да је навршио:
 - 14 година за категорију „M”
 - 15 година за категорију „T”
 - 16 година за поткатегорију „A1” и „B1”
 - 17 година за категорију „A”, „B” и „B+E”
 - 19 година за категорију „C”, „C+E” и поткатегорију "C1" и "C1+E"
 - 21 годину за категорију „D”, „D+E” и поткатегорију "D1" и "D1+E”.
- 2) да је душевно и телесно способан да управља моторним возилом,
- 3) да положи испит предвиђен за управљање моторним возилом одређене категорије, односно поткатегорије и
- 4) да испуњава посебне обавезе утврђене овим законом, односно од стране надлежног органа.

Изузетно од одредби става 1. тачка 1. овог члана, ученик средње школе који похађа наставу за образовни профил за који је по наставном плану и програму предвиђено стицање привилегије за управљање моторним возилом, мора имати навршених:

- 1) 16 година живота за стицање привилегије за управљање моторним возилима категорије „B”;
- 2) 17 година живота за стицање привилегије за управљање моторним возилима поткатегије „C1”;
- 3) 18 година живота за стицање привилегије за управљање возилима категорије „C”.

Члан 239.

За стицање привилегије за управљање моторним возилима категорије „C”, и поткатегије „C1” лице мора да има право управљања возилом категорије „B” најмање 1 годину.

Изузетно од одредби из става 1. овог члана, ученици средњих школа из чл. [238](#). ст. 2, морају привилегију за управљање возилима категорије „B” имати најмање 3 месеца пре стицања привилегије за управљање возилима категорије „C” и поткатегије „C1”.

Члан 240.

За стицање привилегије за управљање моторним возилима категорије „D”, „D+E” и поткатегије „D1” и „D1+E” лице мора да има привилегију управљања возилом „C” категорије у најмање 2 године.

За стицање привилегије за управљање моторним возилима категорије „C+E” и поткатегије и „C1+E” лице мора да има привилегију управљања возилом „B” категорије најмање 2 године.

За стицање привилегије за управљање моторним возилима категорије „B+E”, „C+E” и „D+E”, односно поткатегије „C1+E” и „D1+E” лице мора претходно испунити услов за управљање возилом оне категорије, односно поткатегије уз коју се додаје прикључно возило.

За стицање привилегије за управљање мотоциклом снаге веће од 25 KW, односно односом снаге и масе која прелази 0,16 KW/kg (мотоциклом са бочном приколицом са односом снага/маса која прелази 0,16 KW/kg), лице мора да има важећу возачку дозволу категорије А у трајању од најмање 2 године, и да има најмање 21 годину старости, уз положен тест знања и вештине управљања.

Члан 241.

Привилегију да управља трамвајем стиче лице које испуњава следеће услове:

- 1) да је душевно и телесно способно да управља трамвајем,
- 2) да је навршило 21 годину живота,
- 3) да је положило испит за управљање трамвајем,
- 4) да му одлуком надлежног органа није изречена заштитна мера забране управљања моторним возилом, односно трамвајем и
- 5) да има привилегију управљања возилом „B” категорије.

Члан 242.

Моторним возилом у саобраћају на путу сме самостално да управља лице које има важећу возачку дозволу, пробну возачку дозволу, страну или међународну возачку дозволу одговарајуће категорије.

Трамвајем у саобраћају самостално може управљати само лице које има возачку дозволу за трамвај.

Казном из чл. 474. ст. 1. 1. казниће се лице које управља категоријом возила без дозволе за ту категорију, ако има дозволу за управљање неком од осталих категорија возила, и изрећи ће му се мера забране управљања моторним возилом од 3 до 12 месеци.

Члан 243.

Возач возила којим се обавља јавни превоз путника и возач коме је то основно занимање, мора уз опште услове прописане овим законом да има и одговарајућу стручну спрему саобраћајне струке и лиценцу издату од органа кога овласти министарство надлежно за послове саобраћаја.

Ближе услове о издавању и важењу лиценце из става 1. овог члана прописује министар надлежан за послове саобраћаја.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 1. казниће се превозник чији возач не испуњава услове из става 1. овог члана.

Члан 244.

Возач који је је неспособан за безбедно управљање возилом, односно у толикој мери уморан, односно болестан или је у таквом психичком стању да није способан да безбедно управља возилом, не сме да управља возилом у саобраћају.

Возач који је под дејством опојних дрога, других опојних средстава, односно лекова на којима је означено да се не смеју употребљавати пре и за време вожње, не сме да управља возилом у саобраћају, односно да започне управљање возилом.

Започињањем вожње сматра се покретање возила с места, односно стављање мотора у погон.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана и изрећи ће му се мера забране управљања возилом у трајању од 6 до 12 месеци.

Члан 245.

Сматраће се да је под дејством опојних дрога, лекова наведених у претходном члану, односно других опојних средстава, лице за које се анализом крви, урина, односно других биолошких материјала, или мерењем одговарајућим средствима и апаратима или на други начин утврди присуство недозвољених опојних средстава у организму.

Члан 246.

Возач који је под дејством алкохола не сме да управља возилом у саобраћају, односно да започне управљање возилом.

Сматраће се да је под утицајем алкохола лице за које се анализом крви, односно урина или другом методом мерења количине алкохола у организму утврди да садржи алкохол у крви, или ако је присуство алкохола у организму утврђено одговарајућим средствима или апаратима за мерење алкохолисаности, или код кога се стручним прегледом утврди да показује знаке алкохолне поремећености.

Степени алкохолисаности возача, возача инструктора и кандидата за возача су:

- 1) до 6,5 mmol/l (до 0,3 g/kg) - благо алкохолисан возач,
- 2) од 6,5 до 10,8 mmol/l (од 0,3 до 0,5 g/kg) - умерено алкохолисан возач,
- 3) од 10,8 до 26 mmol/l (од 0,5 до 1,2 g/kg) - средње алкохолисан возач,
- 4) од 26 до 34,6 mmol/l (од 1,2 до 1,6 g/kg) - тешко алкохолисан возач и
- 5) од 34,6 mmol/l (од 1,6 g/kg)- потпуно алкохолисан возач.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се умерено алкохолисани возач који управља возилом у саобраћају.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се средње алкохолисани возач који управља возилом у саобраћају и изрећи ће му се мера забране управљања возилом у трајању од 3 до 6 месеци.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се тешко алкохолисани возач који управља возилом у саобраћају и изрећи ће му се мера забране управљања возилом у трајању од 6 до 12 месеци.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се потпуно алкохолисани возач који управља возилом у саобраћају и изрећи ће му се мера забране управљања возилом у трајању од 12 месеци.

Члан 247.

У току вожње не сме имати алкохол у крви:

- 1) возач моторног возила које је регистровано за превоз више од 8 лица (осим возача), односно чија је највећа дозвољена маса већа од 3.500 kg,
- 2) возач моторног возила који обавља јавни превоз лица, односно ствари,
- 3) возач возила којим се превозе опасне материје, односно ванредни превоз,
- 4) возач коме је управљање возилом основно занимање,
- 5) инструктор вожње,
- 6) кандидат за возаче током практичног дела оспособљавања,
- 7) возач са пробном возачком дозволом,
- 8) лице које надзире возача са пробном возачком дозволом;
- 9) испитивач на практичном делу возачког испита;
- 10) возач возила из чл. 195. овог закона.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се благо алкохолисано и умерено алкохолисано лице из става 1. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се средње, тешко или потпуно алкохолисано лице из става 1. овог члана и изрећи ће му се мера забране управљања возилом у трајању од 12 месеци.

Члан 248.

Ако се за лице из члана 245. и 246. утврди да није под дејством алкохола, односно других опојних средстава, или је благо алкохолисан, трошкове проистекле из утврђивања и анализе утицаја присуства алкохола, односно опојних дрога, односно лекова, односно других опојних средстава, сноси орган који је лице упутио на тестирање.

Трошкове утврђивања да ли је лице под дејством алкохола, опојних дрога, забрањених лекова, односно других опојних средстава, као и за предузете мере надлежних органа, сноси лице код кога се утврди да је под утицајем опојних дрога, односно лекова и других опојних средстава, односно да је умерено и више алкохолисан.

Висину и начин обрачуна трошкова ангажовања полиције при утврђивању да ли је лице под дејством алкохола, односно лекова, односно других опојних средстава и трошкова предузетих мера надлежних органа прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Члан 249.

Анализу крви, урина, односно других биолошких материјала ради утврђивања алкохолисаности, односно утицаја других опојних средстава на возача или на друге учеснике у саобраћају врши овлашћена здравствена установа.

Прописивање, утврђивање испуњености услова и давање овлашћења здравственим установама из става 1. овог члана обавља министар надлежан за послове здравља.

5.3 Здравствени прегледи возача и кандидата за возаче

Члан 250.

Министар надлежан за послове здравља прописује здравствене услове које треба да испуњавају кандидати за возаче.

Члан 251.

Здравствене прегледе и издавање уверења о телесној и душевној способности за управљање моторним возилом, односно трамвајем, врши здравствена установа која испуњава прописане услове и има лиценцу. Услове које треба да испуњава здравствена установе да би обављала здравствене прегледе и издаје уверења о телесној и душевној способности, као и издавање лиценци, прописује министар надлежан за послове здравља.

Ако здравствена установа из претходног става престане да испуњава прописане услове, односно врши здравствене прегледе несавесно или супротно важећим прописима и правилима медицинске струке, министарство надлежно за послове здравља одузеће лиценцу за рад.

Ако је лиценца здравственој установи одузета због несавесног рада, захтев за добијање нове лиценце за вршење здравствених прегледа возача не може се поднети пре него што је протекло најмање 3 године од правоснажности решења о одузимању лиценце из става 1. овог члана.

Лице које се оспособљава за возача моторних возила дужно је пре почетка практичне обуке да обави здравствени преглед и да приложи ауто школи у којој се обучава доказ о здравственој способности.

Уверење из става 1. овог члана важи 36 месеци од дана издавања.

Члан 252.

Лице које се оспособљава за возача, односно возач кога је овлашћена здравствена установа након прегледа огласила неспособним за управљање возилом, односно трамвајем, може поднети приговор и тражити поновни здравствени преглед код другостепене комисије коју образује министарство надлежно за послове здравља. Налаз и мишљење другостепене комисије је коначан.

Ако је лекарским уверењем констатована здравствена неспособност возача сматраће се да је возач неспособан за управљање возилом све до коначног налаза и мишљења другостепене комисије из става 1. овог закона.

Члан 253.

Редовном здравственом прегледу подлежу:

- 1) возачи који управљају моторним возилима којима се врши јавни превоз, као и други возачи којима је управљање моторним возилима занимање, у року који не може бити дужи од пет година и
- 2) остали возачи пре истека предвиђеног рока за подношење доказа о здравственој способности за продужење возачке дозволе.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 1. казниће се лице чији радник је возач који се у предвиђеном року не подвргне здравственом прегледу из става 1. тачка 1. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који се у предвиђеном року не подвргне здравственом прегледу из става 1. тачка 1. овог члана.

Члан 254.

На контролни здравствени преглед упутиће се возач и инструктор вожње који због душевних или телесних сметњи, односно недостатака, није у стању безбедно да управља возилом, односно трамвајем. Надлежни орган унутрашњих послова по месту пребивалишта возача је дужан да изда упут по сазнању чињенице о душевним и телесним сметњама и недостацима возача.

Захтев за упућивање на контролни здравствени преглед може поднети надлежни орган за унутрашње послове, инспектор за јавни превоз, државни тужилац, суд, орган овлашћен за вођење прекршајног поступка, здравствена установа, лекар, правно лице или предузетник код кога је возач запослен, Агенција, односно друго лице.

Контролни здравствени преглед обавља овлашћена здравствена установа.

Овлашћење за вршење контролних здравствених прегледа возача и прописе о вршењу контролних лекарских прегледа доноси министар надлежан за послове здравља.

Члан 255.

Надлежни орган унутрашњих послова одузеће привремено решењем возачку дозволу возачу односно инструктору вожње који се не подвргне контролном здравственом прегледу на који је упућен, за време док не обави тај преглед и не приложи доказ о здравственој способности за управљање возилом.

Надлежни орган унутрашњих послова одузеће решењем возачку дозволу возачу односно инструктору вожње за кога се прегледом утврди да је постао душевно и телесно неспособан за управљање возилом, односно трамвајем, за време док та неспособност траје.

На начин из става 2. овог члана поступиће се ако је возач проглашен душевно и телесно неспособним за возача од стране надлежне војнолекарске комисије, односно по правоснажности решења о лишењу пословне способности.

Члан 256.

Возачу или инструктору вожње који има право да управља возилима више категорија, а то му право за поједине категорије буде ограничено из разлога предвиђених у [члану 255](#) овог закона, издаће се на његов захтев возачка дозвола у коју ће се уписати она категорија возила којом има право да управља.

Члан 257.

Ако здравствена установа приликом пријема лица на преглед односно лечење установи да је лице возач, дужно је да то констатује у његовом здравственом картону, односно другој документацији.

Ако се приликом прегледа или лечења возача основано посумња, или утврди, да је неспособан да управља свим или појединим категоријама возила, односно поткатегијама возила, лекар је дужан да ово констатује у здравственом картону лица, историји болести и отпусној листи и да о томе одмах писано обавести надлежни орган унутрашњих послова, а најкасније у року од 48 сати.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 3. казниће се здравствена установа која поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се лекар који поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

Члан 258.

Возач сноси трошкове редовног здравственог прегледа

Трошкове контролног прегледа возача сноси орган који га је на преглед упутио.

Возач сноси трошкове контролног здравственог прегледа, ако се на прегледу установи да није способан за безбедно управљање возилом, односно трамвајем.

5.4 Стицање привилегије за управљање возилом

5.5 пробна возачка дозвола

Члан 259.

Пробна возачка дозвола издаје се лицу које први пут стиче привилегију за управљање моторним возилима „А" или „В" категорије, односно које положи возачки испит након што му је поништена возачка дозвола.

Пробна возачка дозвола издаје се са роком важења 2 године. Овај рок може бити и краћи за лица која заврше додатну обуку у овлашћеној организацији, али не мањи од једне године.

Возач који има пробну возачку дозволу не сме да:

- 1) управља возилом брзином већом од:
 - на аутопуту 90 km/h (80 km/h прва три месеца од дана стицања дозволе)
 - на осталим путевима 70 km/h (60 km/h прва три месеца од дана стицања дозволе)
- 2) отпочне и управља моторним возилом под дејством алкохола, опојних дрога, односно других опојних средстава,
- 3) управља моторним возилом у периоду од 23.00 до 05.00 часова и
- 4) користи средства за интерактивну комуникацију током вожње.

Возач до 18. година старости који има пробну возачку дозволу не сме да започне и управља возилом без надзора лица у возилу које има важећу возачку дозволу "В" или више категорије у трајању од најмање 5 година.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који управља возилом супротно одредбама става 3. овог члана и изрећи ће му се мера забране управљања возилом у трајању од 12 месеци.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који управља возилом супротно одредбама става 4. овог члана и изрећи ће му се мера забране управљања возилом у трајању од 3 до 6 месеци.

5.6 возачка дозвола

Члан 260.

Возачку дозволу издаје односно продужава њену важност надлежни орган за унутрашње послове.

Члан 261.

Важност возачке дозволе за управљање моторним возилима категорија, "А", "В" и "В+Е" као и поткатегија „А1" и „В1" је до 55. године старости имаоца привилегије.

Возачка дозвола се мора заменити када дође до промене било ког податка који се у њу уноси.

Продужење возачке дозволе за категорије наведене у ставу 1. овог члана врши се када лице приложи доказ да је телесно и душевно способно за управљање моторним возилом

одређене категорије.

Доказ о душевној и телесној способности за продужење возачке дозволе издаје овлашћена здравствена установа. У доказу мора бити одређен датум следећег прегледа, у складу са утврђеним психофизичким способностима возача, који не сме бити дужи од:

- 1) 5 година до 65. године старости возача.
- 2) 3 године до 75. године старости возача
- 3) 2 године после 75. године старости возача.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се лице које поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

Члан 262.

Возачке дозволе за вожњу моторних возила категорија „C“, „C+E“, „D“, „D+E“, као и поткатегија „D1“, „D1+E“, „C1“ и „C1+E“ издају се након поднетог доказа о психофизичкој способности имаоца за управљање овим категоријама моторних возила на:

- 1) 5 година до 55 година старости,
- 2) 3 године до 65 година старости и
- 3) 1 године након 65 године старости.

Возачка дозвола може имати ограничење важности, на основу уверења овлашћене здравствене организације о телесној и душевној способности имаоца привилегије за управљање моторним возилом.

Члан 263.

Возачка дозвола за управљање моторним возилима категорије „M“ и „T“ има важност до 70. године старости возача. Возачка дозвола „M“ и „T“ категорије продужава се на основу приложеног доказа о утврђеној психофизичкој способности возача од стране овлашћене здравствене установе, са важењем не дужим од 3 године.

Члан 264.

Возачка дозвола издаће се лицу на његов захтев, ако испуњава услове из члана [236.](#), [238.](#), [239.](#), [240.](#), односно [241.](#) овог закона.

Рок важења возачке дозволе рачуна се од дана њеног издавања, односно продужења важења.

Члан 265.

У возачку дозволу уписују се све категорије и поткатегије возила којима возач сме да управља према одредбама [члана 235.](#) овог закона.

Возач сме да управља само оном категоријом, односно поткатегијом моторних возила за које има важећу возачку дозволу.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1 казниће се возач који поступи супротно одредбама става 2. овог члана, и изрећи ће му се мера забране управљања возилом од 3 до 12 месеци.

Члан 266.

Возачка дозвола за коју је издат дупликат не сме се користити.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се лице који поступи супротно одредбама овог члана и изрећи ће му се мера забране управљања возилом у трајању од 12 месеци и мера одузимања предмета.

Члан 267.

Изглед и садржину обрасца возачке дозволе, као и евиденције возача утврђује министар надлежан за унутрашње послове.

Члан 268.

Странац и држављанин Републике Србије са привременим или сталним боравком у иностранству, сме на основу важеће стране возачке дозволе коју је издао надлежни орган стране државе и под условом реципроцитета, да управља моторним возилом на територији Републике Србије.

Држављанин чланице Европске Уније (ЕУ) који привремено борави у Републици и грађанин Републике Србије са привременим или сталним боравком на територије ЕУ, сме на основу важеће возачке дозволе коју је издао надлежни орган чланице ЕУ да управља моторним возилом на територији Републике Србије.

Члан 269.

Страна возачка дозвола за управљање моторним возилима неће се признати лицима која не успуњавају услове из [члана 238.](#) у погледу навршених година живота.

Члан 270.

Странац коме је одобрено стално настањење у Републици Србији и грађанин Републике Србије који се врати из иностранства, као и особље дипломатско-конзуларних представништава и мисија страних држава и представништава међународних организација у Републици, страних трговинских, саобраћајних, културних и других представништава и страних дописништава смеју да управљају моторним возилима на основу важеће стране возачке дозволе за време од шест месеци од дана уласка у земљу, осим лица из става 2. члана [268.](#) овог закона, који могу да управљају возилима на основу стране возачке дозволе све време боравка у Републици Србији.

Странцу коме је одобрено стално настањење у Републици Србији, важећу страну возачку дозволу за управљање моторним возилима, надлежни орган ће на његов захтев заменити, под условима из [члана 238.](#) овог закона, без полагања возачког испита, возачком дозволом за управљање оном категоријом моторних возила у коју спадају возила за чије су управљање овлашћена страном возачком дозволом. Изузетно и под условима реципроцитета, од особља дипломатских и конзуларних представништава и мисија страних држава и представништава међународних организација у Републици, приликом замене стране возачке

дозволе, неће се захтевати докази о испуњавању услова из става 1, [члана 238](#). овог закона, и у погледу душевне и телесне способности за управљање возилима.

Страна возачка дозвола из чијег се текста не може закључити за коју је категорију, односно врсту моторног возила издата, или да ли јој је истекао рок важења, може се заменити, у смислу става 2. овог члана, само ако подносилац захтева приложи исправу из које се види којим моторним возилом, односно категоријом сме да управља, односно да јој није истекао рок важења и да није изречена мера забране управљања возилима, односно да су испуњени услови одређени овим законом.

Лице из 1. и 2. става овог члана не сме да управља моторним возилом у Републици Србији ако му је у држави у којој је издата страна возачка дозвола, изречена мера забране управљања моторним возилом која важи за време боравка лица у Републици Србији.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се лице које поступи супротно одредбама става 1. или 4. овог члана.

Члан 271.

Међународна возачка дозвола признаће се само ако је издата од надлежног органа или организације стране државе. Међународна возачка дозвола не може се заменити за возачку дозволу у Републици Србији.

Лице које има више националних возачких дозвола, од којих је једна издата у Републици Србији, сме да користи само ону која је издата у Републици Србији.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се лице који поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

Члан 272.

Возачу коме је издата возачка дозвола за управљање моторним возилом издаће се на његов захтев међународна возачка дозвола.

У међународну возачку дозволу морају бити уписана свако важеће ограничење и мера забране управљања моторним возилом.

Међународна возачка дозвола издата у Републици Србији не сме се користити за управљање моторним возилима на територији Републике Србије.

Међународну возачку дозволу може издати и о томе водити евиденцију организација коју овласти министар надлежан за унутрашње послове.

За возаче возила којим се обавља међународни јавни превоз, међународну возачку дозволу издаје Привредна комора Републике Србије и о томе води евиденцију.

Члан 273.

Када управља моторним возилом или трамвајем, возач мора имати код себе важећу возачку дозволу.

Возачку дозволу из става 1. овог члана возач је дужан да покаже на захтев полицајца.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који поступи противно одредбама става 1. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач који поступи противно одредбама става 2. овог члана.

Члан 274.

Власник је дужан да на захтев овлашћеног органа да податке о идентитету лица коме је дао возило на управљање.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се лице које поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 275.

Возач моторног возила, односно трамваја који промени пребивалиште обавезан је да се, у року од 30 дана од дана промене пребивалишта пријави органу надлежном за унутрашње послове на територији на којој има ново пребивалиште, ради уписа у евиденцију возача.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се лице који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 276.

Надлежни орган који је возачку дозволу издао, одузеће возачку дозволу када утврди да лице не испуњава услове потребне за њено издавање или продужење.

5.7 *Васпитање и образовање возача*

5.8 *Ауто-школа*

Члан 277.

Лиценцу ауто-школи, укључујући и ауто-школу у саставу средње стручне саобраћајне школе која испуњава прописане услове, издаје Агенција и уписује је у регистар ауто-школа.

Регистар ауто-школа садржи најмање: број уписа у регистар, пословно име ауто-школе, статусни облик, седиште ауто-школе, седиште одељења ауто-школе, категорије за које врши обуку, датум уписа у регистар, датум и разлог брисања из регистра.

Агенција доноси ближе прописе о облику, начину и условима вођења регистра ауто-школа.

Члан 278.

Агенција доноси решење о брисању ауто-школе из регистра ауто-школа када:

- 1) привредно друштво или предузетник буде избрисан из привредног регистра,
- 2) правно лице оспори да је пренело право оспособљавања на друго правно лице,
- 3) не испуњава услове предвиђене у [члану 279](#). овог закона,
- 4) у одређеном року не отклони утврђене недостатке и
- 5) јој се по трећи пут изда решење о забрани рада.

У случају брисања ауто-школе из регистра из става 1. тачка 5. овог члана, ауто-школа се може поново уписати у регистар по истеку 5. година од датума брисања из регистра.

Члан 279.

Ауто-школа мора да има:

- 1) одговарајуће опремљену школску учионицу за теоријску наставу и полагање возачких испита за најмање 10 кандидата, минималне површине 20 m², у власништву или закупу,
- 2) пословни простор за административне послове и руководиоца ауто-школе,
- 3) прописана наставна средства и помоћна учила,
- 4) укупно најмање 3 одговарајуће опремљена моторна возила, осим мотоцикла, у својини или са правом коришћења оних категорија за које врши обуку возача. Возила за обуку возача "А" и "В" категорије не смеју бити старија од 6 година, а за обуку возача осталих категорија старија од 12 година.
- 5) уређени полигон или другу површину за почетну обуку возача, која није намењена за одвијање јавног саобраћаја, од најмање 1000 m² корисне површине.

Прописе о условима које треба да испуњавају ауто-школе у вези простора за наставу, опремљености, наставним средствима, и изгледу и структури полигона за почетну обуку возача, доноси Агенција уз сагласност министарства надлежног за послове образовања.

Члан 280.

Ауто-школа мора на прописан начин да води:

- 1) регистар лица која су започела обуку,
- 2) регистар лица којима су издата уверења о завршеној обуци,
- 3) дневник теоријске наставе,
- 4) дневну књигу рада са путним налогом и
- 5) књижицу обуке кандидата.

Регистар кандидата садржи нарочито: регистарски број кандидата, датум уписа, име и презиме кандидата, датум и место рођења, пребивалиште и адресу, јединствени матични број грађана и број личне карте, податке о оспособљавању, податке о брисању из евиденције кандидата.

Дневник теоријске наставе садржи, нарочито: број дневника, време обуке, име и презиме предавача, име, презиме и регистарски број кандидата.

Књига рада са путним налогом садржи податке о ауто-школи која га је издала, број и датум издавања, име и презиме инструктора вожње, регистарску ознаку возила, податке о

броју превезених километара, име, презиме и регистарски број кандидата, и податке о оспособљавању.

Књижица обуке кандидата поседује податке из регистра кандидата, име и презиме инструктора вожње, датум и време оспособљавања, наставну јединицу потпис кандидата по завршеном часу и мишљење инструктора вожње о нивоу знања кандидата по завршеној обуци. Књижицу обуке кандидата отвара ауто-школа, а кандидат је обавезан да је носи на часове оспособљавања.

Прописе о садржају регистра кандидата за возаче, дневнику за теоријску наставу, књизи рада са путним налогом и књижици обуке кандидата доноси Агенција.

Члан 281.

Ауто-школа мора имати у радном односу, на одређено или неодређено време са пуним радним временом, стручног руководиоца ауто-школе и најмање три инструктора вожње, који имају важеће одговарајуће лиценце.

Члан 282.

Стручни руководиоца ауто-школе мора бити лице са вишом или високом стручном спремом у занимању саобраћајни инжењер друмског саобраћаја, са најмање 2 године радног искуства на пословима из области друмског саобраћаја, односно једном годином искуства у области оспособљавања кандидата за возаче.

Изузетно од претходног става, стручни руководиоца ауто-школе може бити лице које обавља ту делатност у време доношења овог закона и које има вишу или висеку стручну спрему друге струке, под условом да је стекло лиценцу за инструктора вожње и лиценцу за стручног руководиоца ауто-школе.

5.9 Програм оспособљавања кандидата за возаче

Члан 283.

Оспособљавање кандидата за возаче је делатност од посебног интереса која се спроводи у ауто-школама према прописаном програму оспособљавања.

Изузетно од става 1, овог члана оспособљавање војних лица кандидата за возаче и полагање возачког испита може се вршити у Војсци, према прописима које донесе министар надлежан за послове одбране.

Изузетно од става 1. овог члана, оспособљавање ученика за возаче у средњим стручним саобраћајним школама, врши се у тим школама према прописима које доноси министар надлежан за образовање.

члан 284.

Ауто-школе припремају кандидате за возаче моторних возила по прописаном програму оспособљавања који садржи теоријски и практични део.

Теоријски део обухвата најмање следеће градиво:

- 1) правила саобраћаја, саобраћајна сигнализација и значење, знаци које дају овлашћена лица, као и опасности које настају због пропуста који су у супротности са саобраћајним прописима;
- 2) радње моторним возилом које имају за циљ ефикасно и безбедно управљање возилом у складу са саобраћајним правилима, околностима на путу и у саобраћају, као и са саобраћајном етиком;
- 3) основи рада уређаја на моторном возилу који су значајни за безбедност саобраћаја;
- 4) утицај недовољног знања, спретности за управљање возилом, алкохола, других опојних средстава, умора, болести и осталих телесних и душевних стања, временско-климатског фактора (снега, магле и других временских околности), као и стања возила и пута на безбедност саобраћаја;
- 5) основе економичне вожње и утицаја саобраћаја не животну средину;
- 6) развој хуманих односа, односа међусобног поштовања и разумевања међу свим учесницима у саобраћају према начелима поверења и солидарности и
- 7) поступке и понашања након саобраћајне незгоде, пружање прве помоћи повређенима у саобраћајној незгоди.

Практични део обухвата стицање знања, вештине и понашања:

- 1) разумевање значаја опрезности и поштовања осталих ученика у саобраћају,
- 2) припрема и провера возила за безбедну вожњу,
- 3) употреба команди и уређаја возила,
- 4) извођење радњи у саобраћају: излазак са паркинга и укључење у саобраћај, одржавање правца кретања на путу, прилагођавања брзине условима саобраћаја, одржавање безбедног одстојања између возила, промена саобраћајне траке, обилажење паркираних возила и препрека, мимоилажење са возилом и пешаком, претицање возила у разним ситуацијама, прилаз и прелазак преко укрштања пруге и пута у нивоу, прилаз и пролазак кроз раскрсницу, управљање возилом на различитим типовима путева, управљање возилом у урбаним срединама као и на отвореном уту, управљање возилом при различитим временским условима, различитој осветљености и густини саобраћаја, паркирања возила и предузимање одговарајућих мера приликом напуштања возила,
- 5) поштовање саобраћајних прописа и наредби полицајца,
- 6) комуникација са осталим учесницима у саобраћају,
- 7) реаговање на одговарајући начин у ризичним ситуацијама,
- 8) указивање дужног поштовања осталим учесницима у саобраћају.

Програм оспособљавања возача за сваку категорију односно поткатегорију возачке дозволе прописује Агенција.

Оспособљавање кандидата за возача у практичном делу може отпочети тек када кандидат положи теоријски део возачког испита.

Члан 285.

Програм образовања лица за занимање возача моторних возила које се врши у систему средњег образовања по плану и програму прописаном од министра надлежног за послове образовања, мора обухватити најмање садржај програма утврђеног у складу са овим законом.

Члан 286.

Програм оспособљавања војних лица за возаче моторних возила које се врши у Војсци мора обухватити најмање садржај програма утврђеног у складу са овим законом.

Члан 287.

Оспособљавање лица за управљање моторним возилом, односно трамвајем, може започети најраније шест месеци пре него што кандидат испуни старосни услов из [члана 238.](#) овог закона.

Кандидат за возача који врши практични део обуке сме управљати возилом оне категорије за коју се обучава само ако управља возилом под надзором возача инструктора.

Практични део обуке за возаче моторних возила категорија "М" и "Т" може се вршити самостално, уз претходно положен теоријски део возачког испита и издату «L» таблицу која се поставља на видно место на возилу.

Обука из става 3. овог члана не сме се вршити на државним путевима (магистрални или регионални).

Минималне цене часова теоријског и практичног дела оспособљавања кандидата у управљању возилом за поједине категорије одређује Агенција на предлог удружења ауто-школа.

Члан 288.

Обука из "Прве помоћи у саобраћају" обавља се у овлашћеној организацији, а изводи је лиценцирани предавач по програму који прописује министар надлежан за послове здравља.

Програм обуке из става 1. овог члана, изглед и садржај лиценце предавача, односно начин њеног добијања, прописује министар надлежан за послове здравља, уз сагласност министраа надлежног за послове саобраћаја.

5.10 Наставни час обуке

Члан 289.

Час теоријске наставе траје 45 минута, са паузама од најмање 5 минута између часова. Кандидат за возача може имати дневно највише 4 часа теоријске наставе.

Час практичног дела оспособљавања за управљање возилом и анализу управљања возилом траје 50 минута.

Са кандидатом за возача реализује се дневно по један наставни час практичног дела оспособљавања, а након реализованих најмање 1/4 од прописаног минималног броја наставних часова практичног дела оспособљавања за категорију возачке дозволе за коју се обучава, кандидат сме дневно имати највише 2 наставна часа практичног дела оспособљавања.

Изузетно од става 3. овог члана, са кандидатом који се обучава за возача возила „С" или „D" категорија, односно "C1" или "D1" поткатегорије, могу се, по процени инструктора вожње, реализовати дневно највише 2 наставна часа практичног дела оспособљавања.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се инструктор вожње који поступи супротно одредбама става 1, 2. или 3. овог члана.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 2. казниће се ауто-школа чији инструктор вожње поступи супротно одредбама става 1, 2. или 3. овог члана.

5.11 Предавач теоријске наставе

Члан 290.

Агенција за безбедност саобраћаја издаће лиценцу предавачу теоријске наставе, ако испуњава услове:

- 1) положен стручни испит за предавача,
- 2) важећу дозволу за возача моторног возила најмање "B" категорије,
- 3) високу стручну спрему саобраћајне струке - смер друмски саобраћај, односно стручно и научно звање специјалисте, или магистра, односно доктора наука из области безбедности саобраћаја,
- 4) мање од 7 важећих казnenих поена за саобраћајне прекршаје,
- 5) да није осуђиван за кривично дело угрожавања безбедности јавног саобраћаја, односно да није чинио друге прекршаје и кривична дела из групе против живота и тела, против достојанства личности и морала, као и кривична дела корупције или примања и давања мита.

Члан 291.

Програм за полагање стручног испита за предавача теоријске наставе обухвата:

- 1) саобраћајну етику,
- 2) безбедност друмског саобраћаја,
- 3) прописе из безбедности саобраћаја, обуке возача и полагања возачких испита,
- 4) методику извођења теоријског дела оспособљавања кандидата за возаче и
- 5) практично показно спровођење једног часа теоријског дела пред кандидатима за возача.

Члан 292.

Лиценца за предавача теоријске наставе из [члана 290.](#) има рок важења две године и обнавља се предавачу теоријске наставе који испуњава услове из [члана 290.](#) овог закона, присуствује обавезној одговарајућој обуци и положи тест провере знања.

Члан 293.

Агенција спроводи стручни испит за предавача теоријске наставе, организује обавезну обуку за предавача теоријске наставе, врши проверу знања, издаје лиценце за

предаваче теоријске наставе, прописује изглед и садржај обрасца лиценце и води регистар издатих лиценци.

5.12 Инструктор вожње

Члан 294.

Инструктор вожње оспособљава се у систему средњег образовања.

Практичну обуку кандидата за возаче смеју изводити инструктори вожње који имају важећу дозачку дозволу, уверење о оспособљености за инструктора вожње и важећу лиценцу инструктора вожње оне категорије за коју обучавају кандидата за возача.

Лиценца возача инструктора више категорије, односно поткатегорије моторних возила, даје право инструктору да оспособљава кандидата за возила нижих категорија и поткатегорија, осим за категорију А.

Члан 295.

Инструктор вожње у практичном делу обуке сме припремати само кандидата за возаче оне ауто-школе у којој је у радном односу, у складу са прописима о раду и овим законом и прописима донетим на основу ових закона.

За време извођења практичне обуке, инструктор вожње мора код себе имати важећу возачку дозволу, важећу лиценцу за возача инструктора и налог ауто-школе за извођење практичне обуке у управљању возилом.

Инструктор вожње дужан је да по завршеном часу унесе у књижицу обуке кандидата теме из наставног плана које су спроводене и оцену реализације обуке за сваки наставни час.

После сваког наставног часа практичног дела оспособљавања на путу, инструктор вожње мора имати најмање 10 минута одмора, а ако оспособљава истог кандидата два спојена часа, онда мора имати после завршеног другог часа најмање 20 минута одмора.

Инструктор вожње пре почетка радног дана мора имати најмање 8 часова непрекидног одмора.

Инструктор вожње сме изводити практичну обуку, која обухвата и обуку на полигону, у трајању највише 8 наставних часова у току радног дана, уз вођење прописане евиденције.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се инструктор вожње који поступи супротно одредбама овог члана.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 2. казниће се ауто-школа чији инструктор вожње поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 296.

Лиценца за инструктора вожње може се издати лицу:

- 1) које има одговарајућу стручну спрему за инструктора вожње,
- 2) које има важећу возачку дозволу одговарајуће категорије најмање три године,
- 3) које је душевно и телесно способно, у складу са прописма о здравственој способности возача,
- 4) коме за последње две године није изречена заштитна мера забране управљања возилом,
- 5) које има мање од 9 казних поена за учињене саобраћајне прекршаје,
- 6) које је присуствовало одговарајућим обавезним стручним усавршавањима и положило одговарајуће тестове,
- 7) које за последњих 4 године пре подношења захтева, није правоснажно осуђивано за кривична дела угрожавања јавног саобраћаја, кривична дела из групе против живота и тела, против достојанства личности и морала као и кривична дела корупције или примања и давања мита.

Лиценца за инструктора вожње важи две године и може се обновити лицу ако су испуњени услови из става 1. овог члана и ако је лице успешно решило тест провере знања.

Лиценца инструктора вожње укинуће се, ако се утврди да нису испуњени услови за њено добијање или продужење.

Агенција организује обавезну обуку за инструкторе вожње, врши проверу знања, издаје лиценце за инструкторе вожње, прописује изглед и садржај обрасца лиценце и води регистар издатих лиценци.

5.13 Возила за обуку кандидата за возаче

Члан 297.

Путнички аутомобил мора имати уграђене дупле команде за предвиђене ножне команде, осим акцелератора, испитане од овлашћене организације у складу са овим законом.

Моторно возило, осим мотоцикла, на којем се врши обука, мора да има уграђен тахограф.

Члан 298.

Оспособљавање кандидата за возача који је инвалид може се вршити на возилу преуређеном за његову инвалидност које не припада ауто-школи.

Возило из става 1. овог члана, осим мотоцикла, мора имати помоћну кочницу на дохват руке инструктора вожње.

Члан 299.

Моторно возило на коме се кандидат за возача практично оспособљава, за време оспособљавања мора бити означено са прописаним "L" таблицама.

Моторно возило на коме се кандидат за возача оспособљава за практичан део програма, мора имати на крову светлосни натпис "АУТО-ШКОЛА" и "L". На овом натпису може бити исписано и пословно име ауто-школе. Натпис мора бити са сопственим извором светлости и укључен у току оспособљавања кандидата за возаче.

Возило ауто-школе мора бити означено натписом.

Место, услове и садржај означавања возила ауто-школе прописује министар надлежан за послове саобраћаја.

Изузетно од претходног става возило ауто-школе које нема кров, као и прикључно возило не мора имати светлосну таблу.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 3. казниће се ауто-школа која поступи супротно одредбама става 1, 2. или 3. овог члана.

Члан 300.

За време извођења практичне обуке у моторном возилу или трамвају, сме се налазити лице које се оспособљава да управља возилом, други кандидат који се оспособљава у практичном делу, инструктор вожње, кандидат за возача инструктора, а по потреби и лице које је овлашћено да врши надзор над оспособљавањем возача, односно овлашћени испитивач. Истовремено, у току оспособљавања кандидата за возача, у возилу ауто-школе не сме се налазити више од три лица.

За време оспособљавања за возача, кандидат не сме на путу управљати возилом брзином већом од 70 km/h, а на путу резервисаном за саобраћај моторних возила брзином већом од 90 km/h, односно 100 km/h на аутопуту.

Возило на којме се врши обука мора бити регистрована у Републици Србији.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се инструктор вожње који поступи супротно одредбама става 1. или 2. овог члана.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 2. казниће се ауто-школа која поступи супротно одредбама става 1, или 3. овог члана.

5.14 Возачки испит

Члан 301.

Возачки испит организује Агенција.

Возачки испит се полаже пред лиценцираним испитивачем Агенције.

Возачки испит се састоји из теоријског и практичног дела. Теоријски део возачког испита полаже се из предмета: "Прва помоћ у саобраћају" и "Безбедно понашање у саобраћају". Практични део возачког испита полаже се из предмета "Управљање возилом".

Кандидат за возача полаже теоријски део испита након обавезног присуствовања на наставним часовима прописаним за категорију возила за коју се оспособљава.

Кандидат сме започети обуку из практичног дела оспособљавања након положеног теоријског дела испита. По завршеном практичном делу оспособљавања, кандидат за возача

полаже практични део испита.

Агенција, уз сагласност министарства надлежног за послове саобраћаја и министарства за унутрашње послове, прописује услове и начин полагања теоријског и практичног дела возачког испита.

Члан 302.

Лице које поседује возачку дозволу не мора приликом полагања за другу категорију, односно поткатегорију возачке дозволе да присуствује обуци у делу који је већ одслушао приликом обуке за категорију коју поседује.

Члан 303.

Агенција ће испитивачу издати лиценцу ако:

- 1) поседује уверење да је оспособљен за инструктора вожње,
- 2) положи стручни испит за испитивача,
- 3) има високу или вишу стручну спрему саобраћајне струке - друмски саобраћај,
- 4) има важећу дозволу за возача моторног возила оне категорије за коју се издаје лиценца,
- 5) има најмање 2 године радног искуства на пословима образовања или оспособљавања кандидата за возаче, односно стручно и научно звање специјалисте, магистра и доктора наука из области безбедности саобраћаја,
- 6) има мање од 7 важећих казnenих поена за саобраћајне прекршаје,
- 7) није осуђивано за кривична дела угрожавања безбедности јавног саобраћаја, односно није чинио друге прекршаје и кривична дела из групе против живота и тела, против достојанства личности и морала као и кривична дела корупције или примања и давања мита.

Члан 304.

Програм за полагање стручног испита за испитивача за возачки испит обухвата:

- 1) садржај из безбедности саобраћаја,
- 2) прописе из безбедности саобраћаја, обуке возача и полагања возачких испита,
- 3) прву помоћ повређеним у саобраћају,
- 4) практично показно спровођење теоријског и практичног дела возачког испита са кандидатом за возача,
- 5) писани приказ спроведеног практичног дела возачког испита и давање оцено кандидату за возача,
- 6) усмену одбрану спроведеног практичног дела возачког испита и образложење оцено кандидата за возача.

Члан 305.

Лиценца за испитивача за возачки испит из [члана 303.](#) има рок важења две године и обнавља се испитивачу који испуњава услове из [члана 303.](#) овог закона и који присуствује обавезној одговарајућој обуци и положи тест провере знања.

Члан 306.

Агенција организује обавезну обуку за испитиваче, врши проверу знања, издаје лиценце за испитиваче, прописује изглед и садржај обрасца лиценце и води регистар издатих лиценци за испитиваче.

Члан 307.

Услове које треба да испуњава насељено место за полагање практичног дела возачког испита утврђује Агенција.

Члан 308.

Теоријски део испита за возаче полаже се путем писаног теста, или на други прописани начин, а испит из управљања моторним возилом практично. Начин полагања возачког испита прописује Агенција.

Члан 309.

Испитна питања су јавна. Садржај теста је службена тајна.

Изглед и садржај тестова и другог испитног материјала одређује Агенција, у складу са овим законом и одговарајућим подзаконским актима.

Члан 310.

Испитом за возача утврђује се да ли је кандидат савладао градиво предвиђено програмом оспособљавања за возача, као и да ли је успешно обучен за безбедно управљање одговарајућим возилом.

Поред кандидата који полаже практичан део возачког испита у возилу, осим на полигону, мора се налазити лиценцирани испитивач који је одговоран за безбедност приликом полагања возачког испита.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се лиценцирани испитивач ако поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

Члан 311.

На одлуку лиценцираног испитивача може се у року од 24 сата од полагања возачког испита изјавити приговор Агенцији. Агенција је дужна да о приговору кандидата одлучи у року од 15 дана од дана подношења приговора. Одлука о приговору је .

Агенција ће поништити возачки испит ако утврди да нису били испуњени услови да кандидат изађе на полагање испита, односно да је испит спроведен на непрописан начин.

Члан 312.

Трошкове полагања возачког испита сноси кандидат. Висину трошкова одређује Агенција.

5.15 Возила на којима се реализује практични део возачког испита

Члан 313.

Возила на којима се полаже практичан део возачког испита морају испуњавати следеће услове који су дефинисани по категоријама:

- 1) Категорија „А”: мотоцикл без бочне приколице запремине мотора преко 120 cm³, који може да развија брзину већу од 100 km/h, односно мотоцикл без бочне приколице са снагом мотора од 35 kW;
- 2) Категорија „В”: возило "В" категорије са 4 точка које може да развија брзину најмање 100 km/h;
- 3) Категорија „В+Е”: скуп возила састављен од тест возила "В" категорије и приколице са максималном дозвољеном масом од најмање 1.000 kg, која развија брзину најмање 100 km/h и која не улази у "В" категорију; товарни сандук приколице мора да буде затворен, ширине и висине најмање као вучно возило, тако да омогућава прегледност уназад помоћу спољних огледала; приколица мора бити у време полагања возачког испита са најмање 800 kg укупне масе.
- 4) Категорија „С”: возило "С" категорије са највећом дозвољеном масом од најмање 12.000 kg и дужином од најмање 8 m, ширине најмање 2,4 m које може да развија брзину најмање 80 km/h, које је опремљено са антибломирајућим системом кочница, мењачем са 8 степени преноса и тахографом; товарни сандук треба да буде затворен, широк и висок најмање као вучно возило; возило мора да у време полагања возачког испита има најмање 10.000 kg укупне масе.
- 5) Категорија „С+Е”: скуп возила састављен од тест возила "С" категорије и приколице дужине најмање 7,5 m, са максималном дозвољеном масом скупа возила од најмање 20.000 kg, дужине најмање 14 m, које развија брзину од најмање 80 km/h, које је опремљено са антибломирајућим системом кочница, мењачем са 8 степени преноса и тахографом; товарни сандук мора да буде затворен, широк и висок најмање као вучно возило; возило мора да има у време полагања возачког испита најмање 15.000 kg укупне масе.
- 6) Категорија „Д”: возило "Д" категорије минималне дужине 10 m, које развија брзину од најмање 80 km/h, ширине најмање 2,4 m, које је опремљено са антибломирајућим системом кочница и тахографом;
- 7) Категорија „Д+Е”: скуп возила састављен од тест возила "Д" категорије и приколице са максимално дозвољеном масом од најмање 1.250 kg, који развија брзину од најмање 80 km/h, ширине најмање 2,4 m; товарни сандук мора да буде затворен, ширине и висине најмање по 2 m; приколица мора да има у време полагања возачког испита најмање 800 kg укупне масе.
- 8) Поткатегорија „А1”: мотоцикл без бочне приколице са запремином мотора најмање 75 cm³.
- 9) Поткатегорија „В1”: трицикл, односно четвороцикл на моторни погон, који развија брзину од најмање 60 km/h;
- 10) Поткатегорија „С1”: возило „С1” поткатегорије максимално дозвољене масе најмање 4.000 kg и које развија брзину од најмање 80 km/h, дужине најмање 5 m, које је опремљено са антибломирајућим системом кочница и тахографом; товарни сандук мора да буде затворен, широк и висок најмање као вучно возило;
- 11) Поткатегорија „С1+Е”: скуп возила састављен од тест возила „С1” поткатегорије и приколице највеће дозвољене масе најмање 1.250 kg; дужина скупа возила мора да буде најмање 8 m, а брзина које развија од најмање 80 km/h; товарни сандук мора да буде затворен, широк и висок најмање као вучно возило; товарни сандук може да буде мало ужи од вучног возила, тако да омогућава прегледност уназад помоћу спољних огледала; приколица мора бити у време полагања возачког испита са најмање 800 kg укупне масе.

- 12) Поткатегорија „D1“: возило „D1“ поткатегорије, које развија брзину од најмање 80 km/h, са највећом дозвољеном масом од најмање 4.000 kg, дужине најмање 5 m, ширине најмање 2,4 m, које је опремљено са антиблокирајућим системом кочница и тахографом;
- 13) Поткатегорија „D1+E“: скуп возила састављен од тест возила „D1“ поткатегорије и приколице највеће дозвољене масе најмање 1.250 kg; скупа возила мора да развије брзину од најмање 80 km/h; товарни сандук мора да буде затворен, широк и висок најмање 2 m; приколица мора бити у време полагања возачког испита са најмање 800 kg укупне масе.

6 ВОЗИЛА

Члан 314.

Возило у саобраћају на путу мора да испуњава прописане услове у погледу димензија, укупне масе, осовинског оптерећења и заштите животне средине, као и да има исправне прописане уређаје, склопове и опрему, а нарочито:

- 1) уређај за управљање;
- 2) уређај за заустављање;
- 3) уређај за осветљавање пута;
- 4) уређај за спајање вучног и прикључног возила;
- 5) пнеуматике;

Возилу које не испуњава услове из става 1. овог члана дозвољено је учествовање у саобраћају, у случајевим прописаним овим законом.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који управља возилом које нема прописане уређаје, склопове и опрему, или су они неисправни.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 1. казниће се лице које дозволи да у саобраћају учествује возило супротно одредбама овог члана.

Члан 315.

Моторно и прикључно возило, односно њихови уређаји, склопови и опрема, које се појединачно или серијски производе или преправљају односно коме су били оштећени склопови и уређаји битни за безбедно учешће у саобраћају мора да буде саобразно са типом у складу са прописима.

Казном из чл. 472. или 474. ст. 1. тач. 1. казниће се лице које поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 316.

Моторно и прикључно возило које учествује у саобраћају на путу мора бити регистровано, осим:

- 1) лаке приколице, за коју се издаје регистарска таблица са поновљеним бројем возила које је у власништву или на коришћењу власника односно корисника лаке приколице;

- 2) моторна и прикључна возила која су преправљена или поправљена и којима се врши пробна возња ради испитивања и приказивања њихових својстава или која се крећу од седишта предузећа у коме су произведена до складишта, као и моторна и прикључна возила која се крећу од места у коме су преузета нерегистрована до места у коме ће бити регистрована - под условом да су означена посебним таблицама за привремено означавање таквих возила у саобраћају на путу (пробне таблице).
- 3) моторно возило које је због неисправности вуче друго возило у складу са одредбама овог закона.

За возила из тачке 2. става 1. овог члана издаје се потврда о коришћењу пробних таблица.

Кад управља возилом које је означено пробним таблицама, возач мора код себе да има важећу потврду и дужан је да је покаже на захтев овлашћеног лица.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се лице које супротно одредбама става 1. овог члана управља возилом које није регистровано и изрећи ће му се мера забране управљања возилом у трајању од 6 до 12 месеци.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 1 казниће се лице које дозволи да у саобраћају учествује возило супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 4. казниће се возач који управља возилом које је означено пробним таблицама а код себе нема важећу потврду из става 3. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се возач возила који управља возилом које је означено пробним таблицама и који одбије да на захтев овлашћеног лица покаже важећу потврду из става 3. овог члана.

Регистрација возила

Члан 317.

Моторно, односно прикључно возило може да буде регистровано у Републици Србији ако испуњава услове из овог закона и осталих прописа.

Возило за превоз опасних материја мора да испуни и услове предвиђене прописима о превозу опасних материја.

Моторно, односно прикључно возило које није регистровано може да учествује у саобраћају само ако испуњава услове из члана 199. овог закона.

Члан 318.

Моторно, односно прикључно возило регистровано у иностранству може да учествује у саобраћају у Републици Србији ако има исправне уређаје и опрему у складу са важећим међународним Конвенцијама о саобраћају на путевима, односно о међународном транспорту људи и ствари и ако испуњава посебне техничке услове за возила у погледу димензија, највеће дозвољене масе и осовинског оптерећења за моторно односно прикључно возило регистровано у Републици Србији, као и услове у погледу заштите животне околине прописане за моторно возило регистровано у Републици Србији.

Члан 319.

За моторно, односно прикључно возило произведено у иностранству ће се приликом одобрења типа, односно приликом издавања Уверења о саобразности са одобреним типом, водити рачуна о релевантним међународним обавезама Републике Србије проистеклим из међународних споразума које је прихватила Република Србија, односно претходна држава из које је настала Република Србија и чије међународне обавезе је преузела.

За моторно, односно прикључно возило из претходног става ће се приликом одобрења типа, односно приликом издавања Уверења о саобразности са одобреним типом признати одговарајућа релевантна документа као што су хомологација типа возила, односно Сертификат о саобразности који су верификовани у некој од држава чланица Европске уније.

Члан 320.

Моторно, односно прикључно возило је саобразно са типом возила коме је издато Уверење о саобразности типа ако је:

- 1) Агенција издала Уверење о одобрењу типа произвођачу моторног, односно прикључног возила или његовом овлашћеном заступнику за територију Републике Србије,
- 2) приликом прве регистрације моторног, односно прикључног возила органу овлашћеном за регистрацију возила поднето Уверење о саобразности са одобреним типом возила, сходно одредбама Правилника о саобразности возила, делова и опреме за возила.

Уверење о саобразности са одобреним типом возила при продаји возила издаје произвођач или његов овлашћени заступник за територију Републике Србије.

Уверење о одобрењу типа и Уверење о саобразности са одобреним типом возила морају бити усаглашени са одредбама Правилника о саобразности возила, делова и опреме за возила.

Члан 321.

Моторно односно прикључно возило испуњава техничке услове за возила, системе, уређаје и опрему утврђене у овом Закону и односним пратећим прописима ако:

- 1) је комплетно, тј. располаже свим системима, уређајима и опремом предвиђеним овим законом и пратећим прописима,
- 2) системи, уређаји и опрема које је на возило уградио произвођач не смеју бити у супротности са овим законом и пратећим прописима.

Члан 322.

Министарство унутрашњих послова ће, на захтев власника возила регистровати моторно и прикључно возило ако је:

- 1) лице које подноси захтев за регистрацију возила пружио доказе о власништву и обавезном осигурању возила, и
- 2) на техничком прегледу утврђено да испуњава техничке услове за возила, системе, уређаје и опрему утврђене овим законом и пратећим прописима и

3) ако су испуњене обавезе у складу са чланом 323. овог закона,

Члан 323.

Возило се региструје на име власника.

Ако је возило својина више лица, региструје се на име једног од власника, према њиховом споразуму.

Члан 324.

Министарство унутрашњих послова неће регистровати возило ако утврди да власник:

- 1) није измирио новчану казну изречену за прекршај учињен тим возилом,
- 2) није измирио трошкове поступка за прекршај учињен тим возилом,
- 3) није измирио трошкове настале поводом откривања прекршаја учињеног тим возилом, када је посебним прописом одређено да те трошкове сноси учинилац.

Члан 325.

Власник, односно корисник возила, ако не продужи регистрацију возила у року од 30 дана од дана истека важења саобраћајне дозволе, дужан је да врати регистарске таблице министарству надлежном за унутрашње послове.

Власник, односно корисник возила дужан је да у року од 15 дана одјави возило ако је уништено или отписано. У истом року власник, односно корисник возила дужан је да, министарству надлежном за унутрашње послове, пријави промену било ког податка који је уписан у саобраћајној дозволи.

Казном из члана 474. ст. 1. тачка 2. казниће се лице које поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 326.

За моторно, односно прикључно возило, министарство надлежно за унутрашње послове издаје Саобраћајну дозволу, Власничку књижицу и регистарске таблице.

Саобраћајна дозвола издаје се са роком важења од једне године.

Изузетно од одредби става 2. овог члана, на захтев власника, саобраћајна дозвола се издаје са роком важења од шест месеци за:

- 1) олдтајмере;
- 2) моторна и прикључна возила која нису првенствено намењена за учествовање у саобраћају.

Начин издавања, облик и садржај исправа из става 1. ближе уређује министар надлежан за унутрашње послове у сагласности министра надлежног за послове саобраћаја.

Члан 327.

За возила која се региструју издаје се једна од следећих врста регистарских таблица:

- 1) регистарске таблице за моторна возила, осим за мотоцикле, мопеде, мотокултиваторе, и тракторе,
- 2) регистарске таблице за мотоцикле,
- 3) регистарске таблице за мопеде, мотокултиваторе и тракторе,
- 4) регистарске таблице за прикључна возила,
- 5) регистарске таблице за моторна и прикључна возила дипломатских и конзуларних представништава и мисија страних држава и представништава међународних организација у Србији и Црној Гори и њиховог особља, страних трговинских, саобраћајних, културних и других представништава, страних дописништава и сталних страних дописника, односно странаца - сталних службеника страних дописништава,
- 6) регистарске таблице за привремено регистрована моторна и прикључна возила,
- 7) регистарске таблице за моторна и прикључна возила оружаних снага,
- 8) регистарске таблице за одређена моторна и прикључна возила органа унутрашњих послова,
- 9) регистарске таблице за моторна и прикључна возила која не испуњавају прописане услове у погледу димензија (дужина, ширина, висина), односно чија је највећа дозвољена маса већа од 40 тона.

Све врсте регистарских таблица из става 1. овог члана једнообразне су на целој територији Србије.

Казном из члана 474. ст.1. тачка 3. казниће се возач који управља возилом на коме су постављене регистарске таблице чији облик није у складу са одредбама овог закона и осталих важећих прописа.

Члан 328.

Моторно возило у саобраћају мора да има две регистарске таблице, а мотоцикл, мопед, мотокултиватор, трактор и прикључно возило, једну регистарску таблицу.

Регистарске таблице на возилу морају бити постављене на месту које је предвиђено декларацијом произвођача возила, а ако произвођач такво место није предвидео, на месту на коме се могу лако уочити.

Регистарске таблице морају бити постављене тако да су читљиве.

Казном из члана 474. ст.1. тачка 3. казниће се возач који управља возилом коме су регистарске таблице постављене супротно одредбама става 2. и 3. овог члана.

Казном из члана 474. ст.1. тачка 1. казниће се возач који управља возилом коме су регистарске таблице постављене супротно одредбама става 3. овог члана и изрећи ће му се мера забране управљања моторним возилом у трајању од 6 до 12 месеци.

Члан 329.

Кад управља моторним или моторним и прикључним возилом, возач мора да има код себе важећу саобраћајну дозволу за та возила.

Кад управља моторним или моторним и прикључним возилом возач је дужан да на захтев овлашћеног лица покаже важећу саобраћајну дозволу за то возило.

Казном из члана 474. ст.1. тачка 1. казниће се возач који управља возилом супротно одредбама става 1. овог члана и изрећи ће му се мера забране управљања моторним возилом у трајању од 6 до 12 месеци.

Казном из члана 474. ст.1. тачка 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

Казном из члана 474. ст.1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 3. овог члана.

Члан 330.

Моторно, односно прикључно возило појединачно увезено из иностранства и коришћено моторно, односно прикључно возило увезено из иностранства приликом прве регистрације у Републици Србији и моторно, односно прикључно возило које је претходно брисано из евиденције регистрованих возила на територији Републике Србије пре поновне регистрације за територију Републике Србије, мора да буде одобреног типа сходно захтевима ЕСЕ Правилника који су важили у години производње тог возила на територији Републике Србије или у земљи у којој је возило произведено.

За моторно, односно прикључно возило из претходног става Уверење о саобразности издаје Агенција на начин предвиђен за појединачно произведено возила.

Агенција прописује поступак за утврђивање услова из става 1. овог члана.

Члан 331.

Лице које изврши оправку моторног, или прикључног возила дужно је да оправку изврши у складу са правилима струке и препорукама произвођача возила.

Лице из претходног става дужно је да води уредну евиденцију о свим оштећеним возилима на којима је извршио оправку.

Евиденција из претходног става мора да садржи, нарочито: податке о власнику односно носиоцу права коришћења возила; о возилу; а посебно опис оштећења на возилу; време пријема возила на поправку; као и друге податке који могу бити од значаја за утврђивање кривичне или друге одговорности.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1 казниће се лице које поступи супротно одредбама овог члана.

Казном из чл. 472. казниће се лице које поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 2. казниће се лице које поступи супротно одредбама става 2. и 3. овог члана.

Члан 332.

Моторна и прикључна возила дипломатских и конзуларних преставништава и мисија страних држава и представништава међународних организација и њиховог особља, страних трговинских, саобраћајних, културних и других представништава, страних дописништава и

сталних страних дописника, односно странаца - сталних службеника страних дописништава и моторна и прикључна возила странаца којима је издато одобрење за привремени боравак дужи од шест месеци или за стално настанјење, као и моторна и прикључна возила држављана Србије који се врате из иностранства, односно дођу у Србију да у њој стално остану, могу да учествују у саобраћају само ако су регистрована у Србији.

Члан 333.

Привремено могу да се региструју моторна и прикључна возила увезена из иностранства или набављена у Србији и Црној Гори чији су власници странци који у Србији и Црној Гори привремено бораве на основу важеће путне исправе или држављани Србије и Црне Горе који привремено бораве у иностранству, моторна и прикључна возила која се користе на основу уговора о пословној сарадњи или уговора о закупу закљученог између домаћег и страног превозника, као и моторна и прикључна возила ради учешћа на сајмовима и спортским такмичењима.

Возило које у Србију уђе са страним регистарским таблицама на којима ознаке и број нису у складу са одредбама међународних уговора које је ратификовала СФРЈ, СРЈ или ДЗСЦГ мора се привремено регистровати.

Привремена регистрација возила, односно продужење привремене регистрације возила врши се сваке године

Промет моторних возила

Члан 334.

Уговор о промету моторног возила закључује се у писаној форми, а потписи уговарача оверавају се од стране суда или другог надлежног органа.

Уговор који није закључен на начин из става 1. овог члана, не производи правно дејство.

Члан 335.

Промет моторних возила, у смислу овог закона, јесте располагање моторним возилом правним послом, и то:

- 1) пренос права својине на моторном возилу са једног на друго лице;
- 2) пренос овлашћења коришћења моторног возила са једног на другог носиоца овлашћења коришћења.

Члан 336.

Лице на које је пренето право односно овлашћење из чл. 335. ст.1. тач. 2. овог закона, обавезно је да органу унутрашњих послова који води евиденцију моторних возила пријави промет моторног возила у року од три дана од дана закључења уговора из члана 334. овог закона.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 3 или чл. 474. ст. 1 тач. 2. казниће се лице које поступи супротно одредбама овог члана.

6.1 Технички преглед возила

Члан 337.

Технички преглед возила се обавља ради провере исправности моторних и прикључних возила, изузимајући радне машине.

Технички преглед возила је редован или ванредан.

На техничком прегледу се утврђује да ли возило има прописане уређаје и опрему, да ли су они исправни, и да ли возило испуњава и друге прописане услове за учествовање у саобраћају.

Министар надлежан за послове саобраћаја уз сагласност министра надлежног за унутрашње послове доноси прописе о техничком прегледу возила.

6.2 Редовни технички преглед возила

Члан 338.

За возило за које је на техничком прегледу утврђено да је исправно, станица издаје налепницу којом се означава рок важности техничког прегледа возила. На налепници је обавезна ознака издаваоца.

Изглед, употребу, место и начин постављања налепнице на возилу одређује министар надлежан за послове саобраћаја уз сагласност министара надлежног за унутрашње послове.

Технички преглед се обавља најмање једанпут годишње.

За ново возило се први технички преглед обавља пре прве регистрација, а други након две године.

Изузетно од 1. и 2. овог члана, најмање два пута годишње технички преглед се обавља за:

- 1) теретно возило чија највећа дозвољена маса прелази 3500 kg;
- 2) аутобус;
- 3) прикључно возило чија маса прелази 7500 kg;
- 4) моторно возило и скуп возила, којим се обавља јавни превоз путника;
- 5) моторно возило које се употребљава за оспособљавање кандидата за возаче;
- 6) моторно возило за изнајмљивање без возача (рент-а-кар);
- 7) возило које се употребљава као возило из чл. 192. или 195. овог закона;
- 8) возило старије од 16 година;

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који управља возилом коме није извршен редовни технички преглед у складу са одредбама овог члана.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 1. казниће се власник односно корисник возила које учествује у саобраћају а коме није извршен редовни технички преглед у складу са одредбама овог члана.

6.3 Ванредни технички преглед возила

Члан 339.

Ванредни технички преглед возила налаже полицајац у случају да сумња да возило није исправно, а возач односно власник је дужан да поступи по том налогу у року који ће одредити полицајац. Приликом одређивања рока, полицајац ће имати обзира нарочито према удаљености станице за технички преглед, уобичајеном радном времену и времену потребном да се преглед обави.

Ако у прописаном року возач не обави ванредни технички преглед возила, сматраће се да је возило технички неисправно.

Контролор је дужан да о резултату ванредног техничког прегледа без одлагања обавести надлежни орган унутрашњих послова.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који супротно одредбама става 1. овог члана не одвезе возило на ванредни технички преглед у одређеном року и изрећи ће му се мера забране управљања возилом у трајању од 6 до 12 месеци.

Члан 340.

Технички преглед возила врши привредно друштво које за то испуњава прописане услове и има лиценцу.

Преглед се обавља у станици за технички преглед возила (у даљем тексту: станица) која је огранак привредног друштва из ст. 1. и која за то испуњава прописане услове.

Лиценцу из става 1. овог члана издаје Агенција, кад утврди да привредно друштво испуњава прописане услове.

Ближе прописе о условима које мора испуњавати станица, као и услове и начин издавања лиценце доноси Агенција.

Члан 341.

Привредно друштво не сме обавити технички преглед сопственог возила, возила које користи, као ни возила које је ремонтвало у последњих 12 месеци.

Казном из чл. 472. казниће се привредно друштво из става 1. овог члана које поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 342.

Технички преглед возила обавља контролор техничког прегледа возила (у даљем тексту контролор) који има важећу лиценцу.

Основни услови за издавање лиценце за контролора су:

- 1) најмање завршена средња школа IV степена машинске струке – образовни профил у вези са моторима и возилима, или саобраћајне струке – образовни профил друмски саобраћај, или III степена – образовни профил аутомеханичар;
- 2) возачка дозвола за управљање моторним возилима оне категорије чији преглед обавља;
- 3) положен стручни испит за контролора техничког прегледа возила.

Лиценца важи 3 године од дана издавања.

Програм стручне обуке за контролора техничког прегледа возила прописује министар надлежан за послове саобраћаја, на предлог Агенције.

Агенција овлашћује стручне организације да спроводе програм обуке и да врше проверу знања кандидата за контролора техничког прегледа возила.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 1. казниће се станица у којој технички преглед возила обавља лице које не испуњава услове из става 1. и 2. овог члана.

Члан 343.

У станици сме да се врши технички преглед само употребом уређаја и опреме прописаног типа, и који су баждарени и исправни.

Контролор је обавезан да преглед обавља на прописан начин, и да уредно води прописану евиденцију.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 2. казниће се станица која поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 344.

Послове баждарења уређаја и опреме из [члана 343.](#) обавља стручна организација која поседује овлашћење за обављање истих, издато од стране Агенције за безбедност саобраћаја.

Члан 345.

Станица мора без одлагања прекинути обављање техничких прегледа возила, ако дође до неисправности неког од уређаја из [чл. 343.](#)

О прекиду из става 1. овог члана станица је дужна да без одлагања обавести орган који врши надзор.

Станица за технички преглед возила сме наставити обављање техничких прегледа возила када је неисправан уређај поправљен и када о томе обавести орган који врши надзор.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 1. казниће се станица која поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 346.

Ако контролор утврди да су уређаји на возилу неисправни тако да је извесно да би такво возило могло угрозити безбедност саобраћаја, возач не сме да се тим возилом укључи у саобраћај.

Станица је обавезна да за возило из става 1. омогући паркирање за време док возач или власник возила не транспортује возило, а најдуже до 13 часова наредног радног дана станице.

Контролор је дужан да обавести возача о забрани из ст. 1. и праву да возило паркира из ст. 2. овог члана.

Ако се возач укључи у саобраћај возилом из ст. 1. контролор је дужан да о томе одмах обавести полицију.

Ако возач односно власник не премести возило са паркинга станице по истеку рока из става 2. овог члана, контролор може позвати лице из [члана 84.](#) да уклони возило о трошку

власника возила.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 2. казниће се станица која поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се контролор који поступи супротно одредбама става 3. или 4. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који се поред упозорења контролора возилом укључи у саобраћај и изрећи ће му се мера забране управљања возилом у трајању од 12 месеци.

Члан 347.

Агенција ће одузети лиценцу за обављање техничког прегледа возила, станици, ако:

- 1) пословни простор не испуњава услове за обављање техничког прегледа,
- 2) не располаже прописаним уређајима и опремом или ако исти нису исправни или баждарени,
- 3) нема контролора техничког прегледа возила са важећом лиценцом, и
- 4) се послови техничког прегледа возила обављају на непрописан или несавесан начин односно на неисправној или небаждареној опреми.

Ако службено лице Агенције надзором утврди да станица не обавља поверене послове према прописима о техничком прегледу возила, Агенција ће станици привремено одузети лиценцу и одредити рок за отклањање утврђених недостатака.

Ако станица из става 2. овог члана не отклони утврђене недостатке у одређеном року, Агенција ће јој одузети овлашћење за обављање техничког прегледа возила.

Ако службено лице Агенције надзором утврди да контролор техничког прегледа возила обавља технички преглед возила на несавесан начин односно на неисправној или небаждареној опреми, Агенција ће контролору техничког прегледа возила привремено одузети лиценцу на рок од шест месеци, а у случају поновљеног прекршаја на рок од годину дана. Приликом трећег одузимања овлашћења, иста се одузима трајно.

Члан 348.

Минималну висину накнаде за технички преглед возила и друге послове који су са тим повезани, према категоријама возила, прописује министар надлежан за послове саобраћаја на предлог Агенције.

Члан 349.

У случају да полицајац изда налог за ванредни технички преглед возила, накнаду за тај преглед сноси министарство надлежно за унутрашње послове.

Ако на ванредном техничком прегледу буде утврђена неисправност возила, накнаду за ванредни технички преглед сноси возач, односно власник возила.

Члан 350.

Агенција овлашћује стручне организације да пружају стручну и другу помоћ станицама за техничке прегледе, обављају стручни надзор и друге стручне послове.

Надзор над радом стручних организација из става 1. овог члана обавља Агенција.

Ако стручна организација из става 1. овог члана не обавља поверене послове стручно и у складу са прописима, Агенција ће јој одузети овлашћење.

Ако је стручној организацији одузето овлашћење, послове из става 1. овог члана, обавља Агенција, док не овласти другу стручну организацију.

7 ПУТЕВИ

Члан 351.

Пројектовање, градња, реконструкција, опрема, одржавање и заштита пута мора бити изведена тако да пут одговара својој намени и захтевима безбедности саобраћаја.

Јавни пут, његови поједини дее или објекат, може се пустити у саобраћај само ако испуњава захтев безбедности саобраћаја и има употребну дозволу.

Казном из чл. 473. ст. 1 тач. 1. казниће се правно лице које не поступи по одредбама става 1. овог члана.

Казном из чл. 472. казниће се лице које не поступи по одредбама става 2. овог члана.

Члан 352.

Комисија независних и лиценцираних стручњака проверава испуњеност захтева безбедности саобраћаја у фази пројектовања, изградње, реконструкције, рехабилитације и одржавања пута.

Лице из става 1. овог члана лиценцира Агенција за безбедност саобраћаја, а комисију образује министар надлежан за послове саобраћаја.

Услови за издавање лиценце јесу:

- 1) VII степен саобраћне из области друмског саобраћаја односно грађевинске струке из области путева,
- 2) искуство од најмање 5 године у пројектовању и руковођењу пројектима у путоградњи односно пројектима у безбедности саобраћаја
- 3) завршене специјалистичке студије, магистратура, докторат или други вид оспособљавања и усавршавања за послове надзора над безбедношћу саобраћаја на путевима,
- 4) да има важећи лиценцу пројектанта,
- 5) да за последњих 5 године пре подношења захтева, није правоснажно осуђивано за кривична дела угрожавања јавног саобраћаја, кривична дела из групе против живота и тела, против достојанства личности и морала као и кривична дела корупције или примања и давања мита

Казном из чл. 474. ст. 1. казниће се лице које обавља послове из става 1. овог члана, а нема лиценцу одређену овим чланом.

Члан 353.

Провера захтева безбедности саобраћаја, на нивоу идејног пројекта врши се са становишта обликовања трасе и попречног профила, обликовања укрштања, опреме и сигнализације и реконструкције трасе и укрштања.

Провера захтева безбедности саобраћаја на нивоу главног пројекта врши се са становишта квалитета коловоза, организације грађења за новоградње и све радове инвестиционог одржавања, као и са становишта елиминације црних тачака или потеза повећаног ризика.

Члан 354.

Аутобуско стајалиште на јавном путу, осим улице, мора се пројектовати и изградити ван коловоза.

Члан 355.

Аутопут мора испуњавати услове у складу са овим законом и законом из области путева, као и подзаконским актима.

Пут резервисан за саобраћај моторних возила мора испуњавати услове да:

- 1) свака саобраћајна трака буде ширине 3,50 m,
- 2) је саобраћајним знаком означен као пут за саобраћај моторних возила

Одступања од прописане ширине саобраћајне траке може изетно одобрити министарство надлежно за послове саобраћаја, када то захтева конфигурација терена или постојеће стање.

Члан 356.

Забрањена је градња и постављање објеката, предмета и вршење активности или радње којима се умањује видљивост или прегледност пута, које могу да ометају пажњу возача и којима се угрожава безбедност саобраћаја или оштећује пут и објекти на њему.

Забрањено је поред пута палити материје, без прибављене сагласности органа надлежног за унутрашње послове.

Сагласност из става 2. овог члана мора садржати начин обавештавања учесника у саобраћају о активностима поред пута.

Казном из чл. 473. ст. 1 тач. 1. казниће се правно лице или предузетник које поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1 тач. 1. казниће се физичко лице које поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1 тач. 3. казниће се лице које поступи супротно одредбама става 2. овог члана

Члан 357.

Наплата путарине се организује тако да је омогућен безбедан проток саобраћаја возила, без непотребног застоја.

Казном из чл. 472. казниће се лице које поступи супротно одредби овог члана

Члан 358.

У случају угрожавања безбедности учесника у саобраћају, управљач пута односно лице које одржава пут дужан је да одмах предузме мере за отклањање сметњи уз ограничење или привремену забрану саобраћаја, док се не створе услови за успостављање безбедног саобраћаја.

Ако управљач пута не изврши обавезу из става 1. овог члана, и штетне последице даље трају, министарство надлежно за унутрашњих послова ангажоваће друго лице на терет управљача пута односно лица које одржава пут.

Казном из чл. 473. ст. 1 тач. 1. казниће се лице из става 1. које не поступи по одредби става 1. овог члана.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 1. казниће се ангажовано лице из става 2. овог члана које не поступи по одредби става 1. овог члана.

Члан 359.

Ако безбедност саобраћаја односно проток захтева, укрштање путева мора бити изведено ван нивоа.

Укрштање јавног пута са железничком пругом изводи се ван нивоа пута у случају густог саобраћаја возила и учесталог железничког саобраћаја, односно када то захтевају теренски или технички услови односно разлози безбедности саобраћаја.

Ако је укрштање пута са железничком пругом изведено у нивоу, управљач пута односно пруге мора припремити пројекат безбедности саобраћаја, а саобраћај организовати у складу са тим пројектом.

Када је пут вишег ранга од пруге тада је управљач пута дужан да обезбеди изразу и спровођење пројеката из става 3. овог члана.

Када је пруга вишег ранга од пута тада је управљач пруге дужан да обезбеди изразу и спровођење пројеката из става 3. овог члана.

Када су пруга и пут у истом рангу тада су управљач пруге и управљач пута, подједнако дужни да обезбеде изразу и спровођење пројеката из става 3. овог члана.

Члан 360.

Управљач државног пута дужан је да организује и обавља бројање возила и снимање саобраћаја и других величина саобраћајног тока на државним путевима и да резултате достави министарству надлежно за послове саобраћаја, министарству надлежном за унутрашње послове и Агенцији за безбедност саобраћаја. Начин и вођење података прописује министар надлежно за послове саобраћаја, а подаци су јавни.

Бројање возила, снимање саобраћаја и других величина на општинским путевима обавља се у складу са одлуком локалне самоуправе.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 2. казниће се лице које не поступи по одредби овог члана

Члан 361.

Управљач пута дужан је да прати стање безбедности саобраћаја на путу, врши стручне анализе црних тачака на путу и предузима мере за отклањање црних тачака у складу са појединачним пројектом безбедности саобраћаја.

У случају саобраћајне незгоде са погинулим лицима, управљач пута дужан је да формира независни стручни тим који ће у року од 5 дана од догађања незгоде изаћи на лице места сагледати околности и трагове настанка незгоде и предложити мере.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 2. казниће се лице које не поступи по одредби овог члана

Члан 362.

Предмет односно материја која може да угрози односно омета безбедност саобраћаја не сме се налазити на путу.

Учесник у саобраћају је дужан да без одлагања са пута уклони предмет односно материју која се на коловозу нашла његовим чињењем, као и предмет односно материју која потиче са возила којим управља односно од ствари коју држи.

Ако учесник у саобраћају из става 2. овог члана, није у могућности или би отклањање могло изазвати опасност у саобраћају, дужан је да без одлагања обавести полицију, обезбеди опасно место, надзире опасно место све до уклањања предмета.

Ако је у могућности и ако тиме не омета безбедност саобраћаја, учесник у саобраћају је дужан, у циљу безбедности саобраћаја, да са коловоза уклони предмете и препреке које угрожавају безбедност саобраћаја на које наиђе, а ако није у могућности, дужан је да о томе без одлагања обавести полицију или предузеће које се стара о одржавању пута.

Учесник у саобраћају је дужан да без одлагања обавести полицију о сваком догађају односно појави која може угрозити или угрожава безбедност саобраћаја.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се учесник у саобраћају који баци или остави на пут предмет односно материју из става 1. или ако не поступи у складу са одредбама става 2. и 3. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се учесник у саобраћају који поступи супротно одредбама става 4. или 5. овог члана.

Члан 363.

Ако због радова на путу саобраћај мора да се обавља наизменичним пуштањем возила из супротних смерова једном саобраћајном траком, управљач пута регулише пропуштање постављањем привремених семафора на крајњим тачкама овакве деонице пута.

Ако је деоница краћа и прегледна читавом својом дужином, пропуштање могу

регулисати лица које овласти управљач пута и то наизменичном дизањем односно спуштањем црвене и зелене заставице или постављањем црвене или зелене табле округлог облика.

У погледу значења боја заставице односно табле округлог облика, сходно се примењују одредбе из [чл. 382.](#) овог закона.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана и изрећи ће му се мера забране управљања моторним возилом у трајању од 9 до 12 месеци.

8 САОБРАЋАЈНА СИГНАЛИЗАЦИЈА

8.1 Заједничке одредбе

Члан 364.

Путеви морају бити опремљени саобраћајном сигнализацијом, којом се учесници у саобраћају упозоравају на опасност на путу, стављају им се до знања ограничења, забране и обавезе, односно дају обавештења за безбедно и несметано кретање.

Опасности на путу изазване радовима, изненадним оштећењем или другим онеспособљавањем пута, појавом физичких или других препрека, морају бити обележене саобраћајном сигнализацијом.

Саобраћајна сигнализација која служи за обележавање радова на путу, а којом се учесници у саобраћају упозоравају на опасност на путу, стављају им се до знања разна ограничења и забране, односно дају обавештења мора по боји основе да буде различита од саобраћајне сигнализације која се употребљава за обележавање редовних услова на путу.

Сигнализацију из става 2. овог члана управљач пута, односно извођач радова, мора уклонити или прекрити, без одлагања по престанку разлога због којих је постављена.

Учесници у саобраћају дужни су да се придржавају ограничења, забрана и обавеза изражених постављеном саобраћајном сигнализацијом.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 1. казниће се лице које поступи супротно одредбама из става 1, 2, 3. или 4. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се учесник у саобраћају који поступи супротно одредбама става 5. овог члана

Члан 365.

Саобраћајну сигнализацију чине знакови опасности, знакови изричитих наредби, знакови обавештења, знакови обавештења за вођење саобраћаја, допунске табле које су саставни део саобраћајног знака и које ближе одређују значење саобраћајног знака, ознаке на

коловозу и тротоару, знакови са изменљивим садржајем, светлосни саобраћајни знакови и светлосне и друге ознаке на путу.

Министар надлежан за послове саобраћаја доноси ближе прописе о саобраћајној сигнализацији.

Члан 366.

Саобраћајна сигнализација на путевима мора бити постављена према саобраћајном пројекту и мора да одговара условима саобраћаја на путу и захтевима безбедности саобраћаја.

Сагласност на пројекат из става 1. овог члана даје министарство надлежно за послове саобраћаја, односно надлежни орган локалне самоуправе.

Саобраћајна сигнализација мора да буде таква и поставља се да учесници у саобраћају могу на време и лако да је уоче и да благовремено поступе у складу са њеним значењем.

Саобраћајну сигнализацију, управљач пута мора да допуни, замени односно уклони, о чему мора да води прописану евиденцију, ако њено значење не одговара измењеним условима саобраћаја на путу, захтевима безбедности саобраћаја, односно ако је уништена, оштећена односно је изгубила својства прописана стандардима.

Саобраћајну сигнализацију постављају, одржавају и уклањају физичка односно правна лица, овлашћена законом односно прописом локалне самоуправе.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 1. казниће се лице које поступи супротно одредбама овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се физичко лице које поступи супротно одредбама става 5. овог члана

Члан 367.

Управљач пута води саобраћајно техничку документацију о постављању саобраћајних знакова.

Министар надлежан за послове саобраћаја прописује садржај, облик и начин вођења саобраћајно техничке документације.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 2. казниће се лице које поступи супротно одредбама става 1. овог члана

Члан 368.

На елементима саобраћајне сигнализације забрањено је постављање било чега што није у вези са значењем саме сигнализације.

Забрањено је неовлашћено постављање, уклањање, замена, оштећивање, односно промена значења саобраћајне сигнализације.

На путу је забрањено постављати ознаке сличне саобраћајним знаковима, табле, стубове и уређаје и препреке које смањују прегледност пута, заклањају или смањују видљивост саобраћајне сигнализације или који обликом, бојом и местом постављања имитирају или личе на саобраћајни знак, заслепљују учеснике у саобраћају, односно одвраћају пажњу возача.

У случају из става 3. овог члана овлашћени инспектор односно орган унутрашњих послова, наредиће управљачу пута односно власнику уклањање предмета, уређаја и препрека постављених на путу односно поред пута.

Решење о уклањању предмета из става 3. овог члана доноси се без саслушања странке и жалба против истог не одлаже извршење.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 1. казниће се правно лице које поступа супротно одредбама става 1,2 и 3 овог члана или не поступи по наређењу овлашћеног лица из става 4. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се физичко лице које поступи супротно одредбама става 1,2 и 3 овог члана односно не поступи по наређењу органа из става 4. овог члана.

8.2 Саобраћајни знакови

Члан 369.

Саобраћајни знакови су знакови опасности, знакови изричитих наредби, знакови обавештења и знакови обавештења за вођење саобраћаја, са или без допунских табли.

Садржај, облик, боја и величина саобраћајног знака мора да буде иста у свим временским условима, при дневном светлу и при осветљавању фаровима.

Саобраћајни знак мора да буде осветљен или израђен од светлоодбојних материјала.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 2. казниће се управљач пута ако се на путу налази саобраћајни знак чија је карактеристика није у складу са одредбама става 2. и 3. овог члана, односно није осветљен.

Члан 370.

Знакови опасности служе да се учесници у саобраћају упозоре на опасност на одређеном месту, односно делу пута и да се обавесте о природи те опасности.

Знакови изричитих наредби служе да ставе до знања учесницима у саобраћају на путу забране, ограничења и обавезе којих се морају придржавати.

Знакови обавештења служе да пружи учесницима у саобраћају потребна обавештења о путу којим се крећу и друга обавештења која им могу бити корисна.

Знакови обавештења за вођење саобраћаја служе да пруже учесницима у саобраћају обавештења о пружању путних праваца, распореду насељених места дуж путног правца и начину доласка до њих.

8.3 Ознаке на коловозу

Члан 371.

Ознаке на коловозу чине линије, стрелице, натписи и друге ознаке (линије, поља, симболи, натписи). Постављају се као уздужне, попречне и ознаке за означавање површина посебне намене. Саставни део ознака на коловозу могу бити и техничка средства за побољшање уочљивости (маркери, призме, и сл.).

Ознаке на коловозу морају бити усаглашене са саобраћајним знаковима и морају имати светлоодбојна својства и елементе за повећавање отпора на клизање.

Учесници у саобраћају су дужни да поступају према ознакама на коловозу.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се учесник у саобраћају који поступи супротно одредбама става 3. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се учесник у саобраћају који пређе точковима свог возила преко неиспрекидане уздужне линије на коловозу, супротно одредбама става 3. овог члана.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 2. казниће се правно лице или предузетник који поставља ознаке на коловозу које не испуњавају услове из става 2. овог члана.

Члан 372.

На јавном пут са савременим коловозом на коме постоје најмање две саобраћајне траке, саобраћајне траке морају да буду одвојене одговарајућом уздужном линијом на коловозу.

Државни пут мора бити обележен и ивичним линијама.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 2. казниће се управљач пута који поступи супротно одредбама овог члана.

8.4 Знакови са изменљивим садржајем

Члан 373.

Ако безбедност саобраћаја или саобраћајно – технички услови то захтевају учесницима у саобраћају одређени саобраћајни знакови односно поруке могу бити пренети путем знакова који у целини или делимично могу да мењају садржај.

На знаковима са изменљивим садржајем порука односно саобраћајни знак могу бити стално активирани или се активирају према потреби и условима саобраћаја на путу.

Центар за управљање саобраћајем, који је овлашћен за управљање саобраћајем, врши промену садржаја на знаку.

Члан 374.

Светлосни саобраћајни знакови који се дају знаковима са изменљивим садржајем постављеним изнад саобраћајне траке имају следеће значење:

- 1) црвено светло у облику слова "х" - забрана саобраћаја,
- 2) зелена стрелица усмерена вертикално надоле – слободан пролаз дуж саобраћајне траке изнад које је постављена и
- 3) жута трепћућа стрелица усмерена косо надоле – возач треба да промени саобраћајну траку којом се кретао и да настави кретање у саобраћајној траци која је у смеру стрелице.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који користи саобраћајну траку на којој је забрањен саобраћај по одредбама става 1. овог члана.

8.5 Светлосни саобраћајни знакови - семафори и светлосне ознаке

Члан 375.

Светлосни саобраћајни знакови служе за регулисање кретања возила, пешака, возила јавног превоза путника, укрштања и означавање прелаза пута преко железничке пруге у нивоу, приступа и означавање радова и препрека на путу.

Члан 376.

За регулисање саобраћаја употребљавају се уређаји којима се дају светлосни саобраћајни знакови светлима црвене, жуте, зелене односно беле боје, у даљем тексту семафори.

Светло које дају уређаји из става 1. може бити постојано (непрекидно) или трепћуће (прекидајуће).

Члан 377.

Семафорима са тробојним светлима регулише се кретање возила.

Члан 378.

На семафорима са тробојним светлима светла су у облику круга односно са симболом једне или више стрелица.

Семафори са тробојним светлима у облику круга служе за регулисање кретања возила на путу односно раскрсници.

Семафори са тробојним светлима са симболом једне односно две стрелице служе за регулисање кретања возила по смеровима на раскрсници.

На семафорима са тробојним светлима са симболом једне или више стрелица црвено и жуто светло су у облику круга са симболом једне или више стрелица црне боје, док је зелено светло у облику једне или више стрелица у кругу црне боје.

Члан 379.

На семафорима са тробојним светлима, светла се постављају по вертикалној оси, једно испод другог, и то: црвено горе, жуто у средини, а зелено доле. Ако је семафор постављен изнад саобраћајне траке, светла могу бити постављена по хоризонталној оси, једно поред другог и то: црвено лево, жуто у средини, а зелено десно.

Члан 380.

За регулисање вожње бицикала и mopеда на бициклическим тракама или стазама, могу се употребљавати семафори са тробојним светлима.

Светла на семафору из става 1. овог члана су црвене, жуте и зелене боје, на којима се светла постављају по вертикалној оси, једно испод другог, и то: црвено горе, жуто у средини, а зелено доле. Црвено и жуто светло су у облику круга са симболом бицикла црне боје, док је зелено светло са симболом бицикла смештеног у кругу црне боје.

На преласку траке или стазе за кретање возила из става 1. овог члана преко коловоза, могу се користити уређаји за регулисање кретања пешака, ако се трака или стаза налази уз обележени пешачки прелаз.

Члан 381.

На семафорима са тробојним светлима:

- 1) црвено и зелено светло не сме да буде укључени истовремено.
- 2) жуто светло мора да буде укључено као самостално светло у интервалу од престанка зеленог до појаве црвеног светла или истовремено са црвеним светлом пре укључења зеленог светла, као самостално трепћуће светло
- 3) Зелено светло може бити трепћуће светло пре промене зеленог светла у жуто.

Члан 382.

Боје светлосних саобраћајних знакова из члана 381. имају следеће значење:

- 1) црвено светло – забрањен пролаз.
- 2) жуто светло – забрањен пролаз, изузев у случају када се возило не може безбедно зауставити испред наведеног знака.
- 3) зелено светло – дозвољен пролаз.
- 4) жуто и црвено светло, ако су укључена истовремено – забрањен пролаз и наговештај да ће се укључити зелено светло.
- 5) трепћуће жуто светло –обазриво кретање.
- 6) трепћуће зелено светло – дозвољен пролаз и наговештај да ће се ускорити укључити жуто светло.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана и изрећи ће му се мера забране управљања моторним возилом у трајању од 9 до 12 месеци.

Члан 383.

За регулисање кретања пешака употребљавају се семафори са светлима црвене и зелене боје и, по потреби, уређаји за давање звучних сигнала. Светла морају бити постављена по вертикалној оси, једно испод другог, и то: црвено светло горе, а зелено светло доле, односно по хоризонталној оси, једно поред другог: црвено светло лево, а зелено светло десно.

На семафор из става 1. овога члана могу се додати уређаји који пешацима дају информације у циљу безбеднијег преласка коловоза.

Црвено светло је са симболом пешака у стању мировања црне боје, док је зелено светло са симболом пешака у стању кретања смештеност на основи црне боје.

Светла из става 3. овог члана не смеју да буду укључена истовремено.

Рад уређаја за давање звучних сигнала мора бити усклађен са радом семафора, тако да је звучни сигнал укључен истовремено са зеленим светлом за пешаке.

Члан 384.

Боје светлосних саобраћајних знакова из члана 383. имају следеће значење:

- 1) црвено светло – забрањен пролаз
- 2) зелено светло – дозвољен пролаз

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се пешак који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 385.

За контролу приступа употребљавају се семафори са двобојним светлима. Светла морају бити постављена по вертикалној оси, једно испод другог, и то: црвено светло горе, а зелено светло доле, односно по хоризонталној оси, једно поред другог: црвено светло лево, а зелено светло десно.

Светла из става 1. овог члана имају значење: црвено светло забрану приступа, а зелено светло дозвољен приступ. Та светла не смеју да буду укључена истовремено.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2 казниће се возач који поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

Члан 386.

За регулисање условног кретања возила употребљавају се уређаји који дају светлосне саобраћајне знакове у облику стрелице зелене боје на тамној подлози.

Под условним кретањем возила из става 1 овог члана подразумева се кретање возила са прилаза које у том тренутку нема слободан пролаз. Условним сигналом се дозвољава пролазак у смеру стрелице уз обавезно пропуштање свих учесника у саобраћају којима је дозвољен пролаз.

Семафор за регулисање условног кретања возила поставља се уз семафор за возила у висини зеленог светла са леве или десне стране зависно од усмерења стрелице. Условна стрелица са смером право може се поставити или са леве или са десне стране зависно од њене боље видљивости.

Члан 387.

За регулисање кретања возила јавног превоза путника употребљавају се посебни уређаји за давање светала беле боје. Светла беле боје могу бити у облику положене, усправне или косе црте на тамној подлози. Положена црта значи забрану саобраћаја возила јавног превоза путника, а усправна или коса слободан пролаз у одговарајућем смеру.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана и изрећи ће му се мера забране управљања моторним возилом у трајању од 9 до 12 месеци.

Члан 388.

Семафори којима се препоручује брзина возила користе се у системима линијске координације, а светлосни знакови се дају у облику препоручене брзине беле боје на тамној подлози.

Семафори за препоруку брзине кретања возила могу бити са више светала.

Члан 389.

Светлосни сигнали којима се учесници у саобраћају упозоравају на опасност су у облику круга жуте боје. Раде са прекидима (трепћуће) у одређеном ритму, а могу бити постављени уз вертикалне или хоризонталне усмеравајуће табле или самостално, појединачно или у групама или серијама.

Трепћуће светло жуте боје може бити у облику пешака смештеног на тамној подлози.

Семафори из става 2. овог члана упозоравају возаче да наилазе на обележени пешачких прелаз.

Семафори из става 1. овог члана могу бити постављени појединачно или у серији (више комада) по хоризонтали. Постављају се самостално или уз семафор за возила.

Семафори из става 3. овог члана ако се постављају уз семафор за возила у висини зеленог светла имају значење да се при скретању може наићи на пешаке. Ови сигнали се акивирају и трају колико и зелено светло уз које су постављени.

8.6 Светлосне ознаке на путу

Члан 390.

Ивице коловоза на јавном путу обележавају се светлосним саобраћајним ознакама и то десна страна коловоза ознакама црвене боје, а лева страна ознакама беле боје.

Ознакама из става 1. овог члана морају бити обележене ивице коловоза на делу пута кроз тунел.

Ако пешачка острва, острва за усмеравање саобраћаја и други објекти на коловозу нису ноћу довољно осветљени, морају се обележити светлима, техничким средствима за побољшање уочљивости (маркери, призме, и сл.), односно светлосним ознакама жуте боје.

8.7 Обележавање прелаза пута преко железничке пруге у истом нивоу

Члан 391.

Прелаз пута и других саобраћајних површина преко железничке пруге, мора бити обележен одговарајућим саобраћајним знаковима.

Члан 392.

На прелазу пута преко железничке пруге постављају се браници, полубраници, уређаји за давање светлосних, звучних знакова односно други сигнални уређаји који упозоравају на забрану преласка преко пруге.

Светлосни знакови којима се најављује приближавање шинског возила прелазу пута преко железничке пруге дају се наизменичним укључивањем два црвена трепћућа светла која су облика кругова.

Члан 393.

На прелазу пута преко железничке пруге са браницима или полубраницима који се аутоматски спуштају, мора се поставити уређај за давање светлосних знакова, односно уређај за давање звучних знакова којима се даје обавештења о спуштању браника или полубраника.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 2 казниће се лице које не постави уређај у складу са одредбама овог члана.

Члан 394.

Ближе прописе у погледу врсте, изгледа и начина постављања и употребе браника, полубраника, уређаја за давање светлосних, звучних знакова односно других сигналних уређаја доноси министар надлежан за послове саобраћаја.

8.8 Техничко регулисање саобраћаја

Члан 395.

Техничко регулисање саобраћаја на државним путевима врши министарство надлежно за послове саобраћаја, а на општинским путевима орган локалне самоуправе надлежан за послове саобраћаја.

Члан 396.

Саобраћајно техничким мерама на путевима уређује се режим саобраћаја у редовним условима и у току радова на путу, ограничење брзине за све или поједине категорије возила, управљање брзинама у функцији густине саобраћајног тока, ограничење брзине у функцији стања коловоза и временских услова, ограничење коришћења пута за поједине категорије возила, одређивање безбедног и ефикасног начина регулисања саобраћаја на раскрсницама, локације аутобуских стајалишта, дозвољено осовинско оптерећење, усмеравање корисника.

Саобраћајно техничким мерама у насељу уређује се режим саобраћаја у редовним условима и у току радова на путу, усмеравање транзитног, теретног, бициклистичког, пешачког саобраћаја, утврђивање путева и улица намењених јавном превозу путника, начину коришћења саобраћајних трака за возила јавног превоза путника, ограничење брзине кретања за све или поједине категорије возила, одређивање једносмерних улица, пешачких зона, одређивање безбедног и ефикасног начина регулисања саобраћаја на раскрсницама, одређивање простора за паркирање и заустављање возила, снабдевање, усмеравање и преусмеравање корисника.

Саобраћајно техничке мере које нису прописане овим Законом или Законом о путевима доноси министар надлежан за послове саобраћаја.

Саобраћајно техничке мере се спроводе на основу пројекта безбедности односно техничког регулисања саобраћаја, по прибављеној сагласности министарства надлежног за послове саобраћаја, односно органа локалне самоуправе надлежног за послове саобраћаја.

8.9 Техничка средства за успоравање саобраћаја

Члан 397.

Техничким средствима за успоравање саобраћаја учесницима у саобраћају се физички ограничава брзина кретања возила односно додатно се упозоравају на ограничење брзине на опасном делу пута.

Техничка средства за успоравање саобраћаја су физичке препреке, вибрационе и шуштеће траке и ознаке на коловозу.

Физичке препреке за успоравање саобраћаја дозвољено је постављати само на општинским путевима у насељу. Изузетно, физичке препреке за успоравање саобраћаја могу се постављати на државним путевима у зонама школа, вртића и других објеката поред којих је ради безбедности свих учесника у саобраћају додатно ограничена дозвољена брзина у насељу.

Техничка средства за успоравање саобраћаја морају бити обележени одговарајућом саобраћајном сигнализацијом.

Министар надлежан за послове саобраћаја доноси ближе прописе о врсти, изгледу и начину постављање техничких средстава за успоравање саобраћаја на путу.

Техничка средства за успоравање саобраћаја постављају се према пројекту на који даје сагласност министарство надлежно за послове саобраћаја, односно орган локалне самоуправе надлежан за послове саобраћаја.

Казном из чл. 461 ст. 1. тач. 1. казниће се лице које поступи супротно одредбама става 3,4 и 5. овог члана

8.10 Препреке и радови на путу

Члан 398.

Део пута на коме су настале препреке које се не могу одмах отклонити или на коме се изводе радови мора бити видно обележен саобраћајном сигнализацијом постављеном у складу са пројектом безбедности саобраћаја, а учесници у саобраћају обезбеђени и постављањем браника.

Браници, којима се обезбеђују радови морају бити израђени од светлоодбојних материјала, а ноћу и у условима смањене видљивости морају бити постављена и трепћућа светла жуте боје, у складу са пројектом безбедности саобраћаја.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 1. казниће се управљач пута односно извођач радова ако пут није обезбеђен у складу са одредбама овог члана

Члан 399.

Саобраћајна сигнализација у зонама радова на путу поставља се према пројекту привремене саобраћајне сигнализације у зонама радова на путу на који сагласност даје министарство надлежно за послове саобраћаја, односно орган локалне самоуправе надлежан за послове саобраћаја за општинске путеве.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 1. казниће се лице које постави сигнализацију супротно одредбама овог члана.

Члан 400.

Приликом извођења радова на путу, радова на одржавању пута или обављања других послова на путу, на делу који није затворен за саобраћај, лица која изводе радове и налазе се на путу, морају на себи имати спољну одећу јарких боја са уграђеним тракама од светлоодбојног материјала.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 2. казниће се лице које обавља наведене послове чији радник нема споља обучену одећу одређену овим чланом.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се лице које обавља наведене послове а нема споља обучену одећу одређену овим чланом.

Члан 401.

Учесник у саобраћају не сме да омета радника који обавља радове на путу или поред пута, и да уклони своје возило ако је то потребно. То важи и у случају ако је дат јавни позив за уклањање возила из одређене зоне због извођења радова већег обима.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се лице које омета извођење радова супротно одредбама овог члана.

8.11 Знаци и наредбе које даје овлашћено лице

Члан 402.

Учесници у саобраћају морају поступати по знацима и наредбама које даје полицајац или законом овлашћено друго лице за контролу и регулисање саобраћаја.

Знаци и наредбе дају се рукама и положајем тела, уређајима за давање светлосних и звучних знакова, усменим или писменим наредбама. Знаци и наредбе могу се давати и из возила.

Знаци и наредбе морају бити јасни, недвосмислени, уочљиви и чујни и имају првенство (предност) у односу на саобраћајну сигнализацију и прописана правила саобраћаја.

Знаке и наредбе, њихово значење и начин давања ближе прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се учесник у саобраћају који поступи супротно одредбама става 1. овог члана, и изрећи ће му се мера забране управљања возилом у трајању од 12 месеци.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се овлашћено лице из става 1. које даје нејасне, двосмислене, неуочљиве или нечујне знаке или наређења.

9 САОБРАЋАЈНО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ

Члан 403.

Сви субјекти безбедности саобраћаја дужни су да, у оквиру својих надлежности, непрекидно спроводе мере саобраћајног образовања и васпитања у циљу стицања знања, вештина и навика неопходних за безбедно учешће у саобраћају, унапређивања и учвршћивања позитивних ставова и понашања значајних за безбедно учешће у саобраћају.

Члан 404.

Посебну одговорност за спровођење мера из [члана 403.](#) овог закона имају:

- 1) породица - за саобраћајно образовање и васпитање деце,
- 2) Агенција за безбедност саобраћаја - за координацију, праћење и унапређење рада надлежних субјеката,
- 3) органи и организације надлежни за бригу о деци - за доношење програма

- саобраћајног образовања и васпитања деце предшколског узраста и за праћење реализације овог програма,
- 4) органи и организације надлежни за послове образовања за доношење програма саобраћајног образовања и васпитања у предшколским установама и за праћење реализације овог програма,
 - 5) органи надлежни за унутрашње послове за реализацију дела програма саобраћајног образовања и васпитања у предшколским установама, основним и средњим школама на захтев ових установа, а посебно за организацију и рад школских саобраћајних патрола и саобраћајних патрола грађана,
 - 6) органи надлежни за послове саобраћаја за унапређење саобраћајног окружења у зонама школа и другим зонама са повећаним присуством рањивих учесника у саобраћају и за унапређење понашања учесника у саобраћају у овим зонама,
 - 7) органи надлежни за послове здравља за едукацију грађана о здравственим аспектима безбедног понашања у саобраћају,
 - 8) органи локалне самоуправе за подршку у планирању и спровођењу свих мера и активности саобраћајног образовања и васпитања на нивоу локалне самоуправе, као и за предузимање посебних мера заштите рањивих учесника у саобраћају и заштите у одређеним зонама,
 - 9) предшколске установе, основне и средње школе за реализацију програма саобраћајног образовања и васпитања деце у оквиру својих надлежности,
 - 10) ауто-школе за саобраћајно образовање и васпитање кандидата за возаче и унапређење понашања возача којима је одређена дообука у складу са овим законом,
 - 11) стручне и научне институције које се баве безбедношћу саобраћаја за унапређење научних основа система саобраћајног образовања и васпитања и
 - 12) невладине организације, удружења и групе грађана које се баве безбедношћу саобраћаја, бригом о деци и омладини да у складу са својим делокругом рада учествују у саобраћајном образовању и васпитању.

Члан 405.

Министарство надлежно за послове образовања ће у програм сваког наставног предмета уврстити део садржаја који се односе на безбедност деце у саобраћају.

Деца се у предшколским установама и у 1. разреду основне школе оспособљавају за безбедно учествовање у саобраћају у улози пешака и полажу испит за пешака, а најкасније у 4. разреду оспособљавају се и за управљање бициклом и полажу бициклистички испит.

У вишим разредима основне школе садржаји из области безбедног учешћа деце у саобраћају изучаваће се сваке школске године у оквиру најмање једног наставног предмета.

Министарство надлежно за послове образовања ће организовати такмичење деце у знању и вештинама из области саобраћаја, а посебно из безбедности саобраћаја, тако да ова такмичења буду обавезни део наставних планова и програма.

Такмичење деце у знању и вештинама из области саобраћаја организује се на школском, општинском, градском и републичком нивоу. Такмичење деце могу да организују и друге организације и институције које се баве пословима из области безбедности саобраћаја, уз сагласност министарства надлежног за послове образовања.

Садржаји који ће бити заступљени на такмичењима и садржај тестова одређује Агенција.

Члан 406.

Васпитачи у предшколским установама, наставници и учитељи који држе наставу из [члана 405.](#) дужни су да периодично похађају одговарајуће облике оспособљавања и унапређења знања и ставова из области безбедности деце у саобраћају и методике извођења наставе из тема везаних за безбедност деце у саобраћају.

Програм и начин оспособљавања и унапређења знања и ставова из става 1 овог члана ближе ће уредити министарство надлежно за послове образовања у сарадњи са Агенцијом.

Члан 407.

Министарство надлежно за послове образовања прописаће минимални фонд часова за средњешколске образовне установе у оквиру којих ће се ученицима посебно скренути пажња на: специфичности ризика учешћа младих у саобраћају, утицај алкохола и дрога на безбедност саобраћаја, последице небезбедног понашања у саобраћају, значај заштите хендикепираних и других рањивих учесника у саобраћају, утицај саобраћаја на животну средину итд.

Члан 408.

Забрањено је емитовање и објављивање садржаја који нису у складу са захтевима безбедности саобраћаја, односно промовишу противправно понашање у саобраћају.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 1. казниће се лице које поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 409.

Приликом рекламирања или оглашавања алкохолних пића обавезно је и саопштавање порука о штетном утицају алкохола на безбедност саобраћаја.

Произвођачи алкохолних пића који своје производе рекламирају у средствима јавног информисања и објављивања обавезни су да најмање 50% цене емитовања уплате на посебан рачун Трезора Републике Србије.

Влада преноси средства из става 2. овог члана на рачун Агенције која та средства користи за унапређење безбедности саобраћаја.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 1. казниће се лице које поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 410.

Средства јавног информисања и објављивања дужна су да подржавају стратегије и планове безбедности саобраћаја, а посебно да у својим програмима имају садржаје из области безбедности саобраћаја, да објављују информације значајне за безбедно одвијање саобраћаја, поруке у кампањама безбедности саобраћаја, итд.

10 ДУЖНОСТИ У СЛУЧАЈУ САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ

Члан 411.

Учесник саобраћајне незгоде (у даљем тексту: незгоде), лице која наиђе или се затекне на месту незгоде дужан је да предузме све што је у његовој моћи да спречи увећавање постојећих односно настајање нових последица.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који не поступи по одредбама овог члана.

Члан 412.

Возач односно учесник незгоде у којој је неко лице задобило телесне повреде, односно погинуло или је настала велика материјална штета дужан је да:

- 1) заустави возило, искључи мотор, укључи све показиваче правца, постави сигурносни троугао на безбедном растојању и предузме друге расположиве мере како би упозорио остале учеснике у саобраћају о постојању незгоде,
- 2) упозори сва лица да се склоне са коловоза да не би била повређена и да не би уништавала трагове незгоде,
- 3) обавести полицију и остане на месту незгоде до доласка полиције и завршетка увиђаја,
- 4) укаже прву помоћ повређенима,
- 5) да предузме све мере заштите које су у његовој моћи да се спречи настајање нових и увећавање постојећих последица (заштита од пожара, заштита од електричног пражњења, заштита од крађе и сл.),
- 6) да обезбеди трагове и предмете незгоде, под условом да тиме не угрожава безбедност саобраћаја,
- 7) да сарађује са истражним органима.

Изузетно, лице из става 1. овог члана може се удаљити са места незгоде ако му је неопходна хитна медицинска помоћ, ради превозења повређеног до најближе здравствене установе када то нема ко други да уради или ради обавештавања полиције. У тим случајевима лице је дужно да се врати на место незгоде чим буде у могућности.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се учесник незгоде који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који се удаљи са места незгоде супротно одредбама става 2. овог члана и одредиће му се мера забране управљања возилом од 12 месеци.

Члан 413.

Возач или друго лице које наиђе или се затекне на месту незгоде у којој је неко лице погинуло, односно задобило телесне повреде, дужан је да:

- укаже помоћ повређеноме,
- превезе повређеног до најближе здравствене установе,
- обавести полицију о незгоди,
- обезбеди место незгоде.

У случају неспособности учесника незгоде, лице из става 1 је обавезно да предузме обавезе [из члана 412](#).

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се лице који поступи супротно одредбама овог члана.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. тачка 2. овог члана, и изрећиће му се мера забране управљања моторним возилом у трајању од 6 до 12 месеци.

Ако је лице које поступи супротно одредбама става 1. тачка 1. или 2. овог члана здравствени радник, изрећиће му се и мера забране вршења здравствене делатности.

Члан 414.

Лице које је довело лице повређено у незгоди, оставиће своје личне податке здравственој установи у коју је је довео повређено лице.

Здравствена установа је дужна да без одлагања обавести надлежни орган унутрашњих послова када:

- 1) је обавештена о саобраћајној незгоди из [члана 412](#). или је примила на лечење лице повређено у саобраћајној незгоди, уз истовремено давање података о лицу које је довело повређено лице,
- 2) учесник у саобраћајној незгоди премине од задобијених повреда,
- 3) постоји сумња да је код возача услед повреде дошло до смањења психичке или физичке способности за управљање моторним возилом, односно трамвајем.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 2. казниће се установа која поступи супротно одредбама става 2 овог члана.

Члан 415.

Полиција је дужна да одмах по сазнању за незгоду из чл. 400 обавести службу хитне медицинске помоћи, изађе на место незгоде и обезбеђује га до потпуне нормализације саобраћаја.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се одговорно лице у полицији које не поступи у складу са одредбама овог члана.

Члан 416.

Истражни органи су обавезни да при увиђају незгоде из [чл. 412](#). сачине потпуну увиђајну документацију: записник о увиђају, скицу лица места, ситуациони план, фотодокументацију и остале прилоге.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се одговорно лице које поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 417.

Возач односно учесник незгоде у којој нема повређених, нити погинулих лица или је настала мања материјална штета дужан је да:

- 1) предузме све расположиве мере како би упозорио остале учеснике у саобраћају о постојању возила и других препрека на путу, ако ове не може уклонити,
- 2) уклони возило и друге предмете са коловоза, ако ови онемогућавају или угрожавају одвијање саобраћаја, односно ако прети опасност од нових саобраћајних незгода,
- 3) попуни Европски извештај о саобраћајној незгоди или на други начин размени податке о возачима, возилима, осигурању и сведоцима,
- 4) упозори сва лица да се склоне са коловоза да не би ометала саобраћај, била повређена и да не би уништавала трагове незгоде,
- 5) возачу оштећеног возила или држаоцу друге оштећене ствари у незгоди, остави податке о себи и возилу, односно полицији ако овај није на месту незгоде.
- 6) да предузме све мере заштите које су у њиховој моћи да се спречи настајање нових и увећавање постојећих последица незгоде (заштита од пожара, заштита од електричног пражњења, заштита од крађе и сл.).

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се учесник незгоде који поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 418.

Лице које обавља послове осигурања, дужно је да води евиденцију незгода из [чл. 417.](#) према упутству које доноси Агенција за безбедност саобраћаја.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 1. казниће се лице које поступи супротно одредбама овог члана.

Члан 419.

Ако један од учесника незгоде из [члана 417.](#) тражи да полиција изађе на место незгоде и изврши увиђај, сви учесници су дужни да сачекају полицију.

У случају из става 1. овог члана, полиција је дужна да изађе на место саобраћајне незгоде, да обезбеди лице места и изврши увиђај, а трошкове увиђаја сноси осигурање чији осигураник захтева вршење увиђаја, односно лице које је тражило увиђај.

У случају из става 1. овог члана, полиција ће сачинити увиђајну документацију неопходну за стручну анализу незгоде.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 3. казниће се учесник незгоде који супротно одредбама става 1. овог члана напусти место незгоде.

Члан 420.

Лице које је учествовало у саобраћајној незгоди не сме узимати алкохолна пића, опојне дроге или забрањене лекове док се не изврши увиђај.

.....

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана, и изрећи ће му се мера забране управљања моторним возилом у трајању од 6 до 12 месеци.

Члан 421.

Овлашћено службено лице које врши увиђај саобраћајне незгоде подвргнуће учеснике незгоде утврђивању присуства алкохола, опојне дроге или забрањеног лека помоћу одговарајућих средстава и апарата или ће их упутити на стручни преглед.

У случају незгоде из [чл. 412.](#) овлашћено службено лице које врши увиђај наредиће да се учесницима незгоде узме узорак телесне материје ради утврђивања присуства алкохола, опојне дроге или забрањеног лека.

Учеснику саобраћајне незгоде из [чл. 417.](#) на сопствени захтев омогућиће се анализа телесних материја ради утврђивања да ли је под утицајем алкохола, опојне дроге или забрањеног лека. Трошкове анализе и полицијске услуге сноси учесник који је услугу захтевао.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се возач који одбије да се подвргне утврђивању присуства забрањених материја, супротно одредбама става 1. и 2. овог члана, и изрећи ће му се мера забране управљања моторним возилом у трајању од 12 месеци.

Члан 422.

Ако су на возилу које је учествовало у саобраћајној незгоди очигледно неисправни склопови и уређаји возила битни за безбедно кретање возила, овлашћено службено лице ће наредити возачу односно власнику возила да скине и преда регистарске таблице. Ако возач односно власник то одбије, овлашћено службено лице ће наредити стручном лицу да то учини о трошку возача односно власника.

Овлашћено службено лице ће возачу издати потврду о привремено одузетим регистарским таблицама.

Орган унутрашњих послова ће задржати регистарске таблице, док власник односно возач не поднесе доказ о техничкој исправности возила.

Ако возач односно власник не преузме регистарске таблице у року од 3 дана, исте ће се доставити органу у чијој се евиденцији возило води.

Члан 423.

Орган унутрашњих послова обавестиће породицу настрадалог учесника у саобраћајној незгоди.

Овлашћено лице које обавља увиђај, дужно је да организује попис имовине која на месту догађаја остане иза лица које је у саобраћајној незгоди погинуло или теже повређено, да обавести организацију која уклања возила и ствари са пута или заинтересовано лице и пружи помоћ ради заштите имовине ако на месту догађаја нема лица које ту имовину може преузети.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се овлашћено лице које поступи супротно

одредбама става 2. овог члана.

Члан 424.

Возач односно власник возила, дужан је да возило, терет, ствари или други материјал расут по путу након обављеног увиђаја, без одлагања, уклони са коловоза.

Ако возач односно власник није у стању да поступи према ставу 1 овог члана, овлашћено службено лице које се затекне на месту незгоде наредиће предузећу за одржавање путева или другој овлашћеној организацији да на сигурно место уклони возило, терет, ствари или други расути материјал са коловоза, о трошку власника односно корисника возила.

На захтев овлашћеног службеног лица морају се хитно предузети потребне мере за уклањање и чување возила са теретом, ствари или другог расутог материјала са коловоза и осигурати проходност пута.

Ако предузеће за одржавање путева или друга овлашћена организација не поступи по ставу 2 овог члана, а због онеспособљености возила или препрека на коловозу створених од терета, ствари или другог материјала буде онемогућено кретање другим учесницима у саобраћају, надлежна организациона јединица полиције министарства надлежног за унутрашње послове предузеће одговарајуће мере да се омогући нормално одвијање саобраћаја.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 2. казниће се лице које не поступи по захеву овлашћеног службеног лица, супротно одредбама става 2. овог члана.

Члан 425.

О саобраћајним незгодама пријављеним осигуравајућим организацијама, те организације дужне су да воде јавни регистар према упутству Агенције за безбедност саобраћаја. Податке из регистра осигурање је дужно да доставља Агенцији за безбедност саобраћаја најкасније 30 дана после незгоде.

Казном из чл. 473. ст. 1. тач. 1. казниће се осигуравајућа организација која не поступи по одредбама овог члана.

11 ЕВИДЕНЦИЈЕ И БАЗЕ ПОДАТАКА

Члан 426.

Агенција формира базу података из [члана 25.](#) на основу постојећих евиденција, и то о:

- 1) стању пута, интензитету и другим обележјима саобраћајних токова, на основу података министарства надлежног за послове саобраћаја, односно од управљача пута,
- 2) саобраћајним незгодама и њиховим последицама на основу евиденција министарства надлежног за унутрашње послове, осигурања и здравствених установа и других

- субјеката,
- 3) изреченим санкцијама за кривична дела и прекршаје у области безбедности саобраћаја, на основу евиденција министарства надлежног за унутрашње послове, односно судова и других субјеката,
 - 4) возачима на основу евиденција министарства надлежног за унутрашње послове, осигурања, ауто школа, предузећа која запошљавају возаче и других субјеката,
 - 5) возилима на основу евиденција министарства надлежног за унутрашње послове, осигурања, техничких прегледа возила и других субјеката,
 - 6) техничким прегледима возила на основу евиденција министарства надлежног за унутрашње послове, струковних удружења и других субјеката,
 - 7) ауто школама на основу евиденција министарства надлежног за унутрашње послове, струковних удружења и других субјеката итд.

Евиденције из става 1. овог члана непосредно се воде у надлежним органима и организацијама, у Агенцији, односно другим институцијама које одреди Агенција у сагласности са надлежним органима.

Члан 427.

Агенција ће прописати и организовати базу података значајних за праћење безбедности саобраћаја, и то о:

- 1) опасним тачкама, деоницама и зонама на путној мрежи,
- 2) индикаторима безбедности саобраћаја (проценат употребе сигурносних појасева и других система заштите, расподела брзина у саобраћајним токовима, проценту алкохолисаних возача, поштовању и прихватању саобраћајних прописа итд.),
- 3) резултатима научноистраживачког рада у области безбедности саобраћаја и
- 4) другим показатељима од значаја за праћење безбедности саобраћаја.

Члан 428.

Начин прикупљања, обраде, коришћења и брисања података из евиденције ближе ће уредити надлежни органи, односно Агенција.

Члан 429.

Надлежни орган који изрекне казну, односно меру безбедности, дужан је да без одлагања достави Агенцији решење о кажњавању лица, као и надлежном органу унутрашњих послова, на чијем подручју осуђени или кажњени возач има пребивалиште или боравиште у време покретања кривичног или прекршајног поступка.

Члан 430.

Агенција за безбедност саобраћаја ће обезбедити квалитетну размену података са надлежним органима и организацијама других држава и са међународним организацијама.

12 НАДЗОР

Члан 431.

У вршењу инспекцијског надзора надлежна министарства у оквиру свог делокруга рада предлажу и предузимају мере за остваривање права и обавеза предузећа и других правних лица и грађана у области безбедности саобраћаја на путевима, сарађују са другим државним органима и локалном самоуправом, међународним организацијама и органима других држава, стручним организацијама у области саобраћаја на путевима, удружењима грађана и грађанима и уважавају њихове иницијативе за решавање проблема у безбедности саобраћаја на путевима.

Члан 432.

Инспекцијски надзор над спровођењем овог закона и прописа донетих на основу овог закона, непосредну контролу, интервентно регулисање саобраћаја и предузимање посебних и других мера на успостављању безбедности саобраћаја врши министарство надлежно за унутрашње послове, осим ако законом није другачије одређено.

Члан 433.

Министарство надлежно за послове саобраћаја врши инспекцијски надзор над спровођењем закона и других прописа у вези са техничким регулисањем саобраћаја, управљањем саобраћајем, безбедношћу пута у процесу пројектовања, изградње, реконструкције и одржавања, поштовањем рокова за припрему, садржај и спровођење националне стратегије и националног плана.

Члан 434.

Агенција за безбедност саобраћаја, врши инспекцијски надзор над спровођењем закона и других прописа у вези припреме деце за самостално учешће у саобраћају.

Члан 435.

Министарство надлежно за послове здравља врши инспекцијски надзор и предузима мере у погледу придржавања прописа:

- 1) здравствених прегледа возача и кандидата за возача;
- 2) обуке за прву помоћ у саобраћају,
- 3) поступак здравствених прегледа анализе телесних материја у вези утврђивања присуства алкохола, опојних дрога и других опојних средстава у организму;

Министарство надлежно за послове здравља врши стручни надзор над радом овлашћених здравствених установа за утврђивање здравствене способности возача и кандидата за возача.

Министарство надлежно за послове здравља може овластити посебну здравствену установу за послове стручног надзора из става 2. овог члана.

Министарство односно овлашћена установа из става 2. и 3. овог члана прати и анализира рад здравствених установа овлашћених за утврђивање здравствене способности возача, организује стручно усавршавање и унапређује метод и поступак за утврђивање здравствене способности возача.

У вршењу инспекцијског надзора из става 1. овог члана овлашћени инспектор министарства здравља контролише испуњеност услова:

- 1) за утврђивање здравствене способности возача;
- 2) и начина обуке за пружање прве помоћи у саобраћају;
- 3) и начина утврђивања присуства алкохола, опојних дрога и других опојних средстава у организму;

Када утврди неправилности у раду овлашћени инспектор ће:

- 1) наредити отклањање утврђених недостатака,
- 2) привремено забрани рад и
- 3) предложити одузимање овлашћења за обављање делатности.

Министарство здравља ће привремено забранити рад ако здравствена установа не испуњава прописане услове, до отклањања утврђених недостатака, а најдуже три месеца.

Министарство ће одузети овлашћење из члана 251. здравственој установи за коју се приликом инспекцијског надзора утврди да не испуњава прописане услове, односно да делатност обавља несавесно, нестручно и неправилно.

Члан 436.

Непосредни надзор над одвијањем саобраћаја на путевима, интервентно регулисање саобраћаја, контролу лица и возила у саобраћају, у погледу поштовања овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши униформисани припадник саобраћајне полиције (у даљем тексту полицајац).

На прилазу војном објекту, у саобраћају војних возила и јединица на путевима контролу и интервентно регулисање саобраћаја могу вршити и припадници саобраћајне војне полиције.

Начин обављања послова и задатака и предузимања мера из става 1. овог члана ближе ће се одредити прописом који доноси министар надлежан за унутрашње послове.

Члан 437.

Приликом контроле и регулисања саобраћаја, полицајац има право да заустави возило, да даје прописане светлосне и звучне знаке и да издаје наредбе учесницима у саобраћају, на начин да не угрози безбедност саобраћаја.

Када полицајац у возилу упали плаво светло и звучни сигнал сиреном: возач иза кога се креће полицијско возило које даје такве знаке, мора постепено да успори и заустави возило уз десну ивицу коловоза.

Приликом контроле, возач и путници не смеју да напусте возило ако им полицајац то нареди.

Возач сме да се укључи у саобраћај тек када му полицајац то дозволи.

Казном из чл. 474. ст. 1. тач. 1. казниће се лице које не поступи по одредбама става 2. и 3. овог члана.

Члан 438.

Полицајац је дужан да пружи одговарајућу помоћ учесницима у саобраћају на путу у складу са својим могућностима, датим условима и околностима и на начин којим неће угрозити своју и безбедност других учесника у саобраћају.

Члан 439.

Министарство надлежно за унутрашње послове наложиће управљачу пута односно лицу које одржава пут да предузмете мере за отклањање непосредне опасности по учеснике у саобраћају на путу, одмах по сазнању о постојању такве опасности.

Управљач пута односно лице које одржава пут дужно је да одмах поступи по налогу из става 1. предузме мере за отклањање опасности и о предузетим мерама и завршеним радовима извести министарство надлежно за унутрашње послове и орган надлежан за саобраћај.

Решење из става 1. овог члана може се донети без саслушања странке, усмено или писано, а жалба не задржава извршење.

Министарство надлежно за унутрашње послове дужно је да решење из става 1. овог члана достави органу надлежном за саобраћај.

Орган надлежан за саобраћај дужан је да изврши надзор над изведеним стањем.

Ако радови, из става 1. овог члана, нису изведени у складу са пројектном документацијом, орган надлежан за саобраћај, наложиће управљачу пута да стање усклади са пројектном документацијом пута односно да обезбеди пројектну документацију и усклади стање на путу са документацијом.

Члан 440.

Министарство надлежно за унутрашње послове врши инспекцијски надзор над поштовањем прописа у обуци возача у ауто школи и полагању возачког испита.

Министарство надлежно за образовање врши инспекцијски надзор над доношењем, усавршавањем и применом наставног плана и програма, стручним оспособљавањем и усавршавањем инструктора вожње, као и стручним оспособљавањем и усавршавањем предавача теоријског дела образовања и васпитања кандидата за возача.

Ако орган из става 1. надзором утврди да инструктор или испитивач одављају своју делатност на непрописан или несавестан начин, привремено ће решењем инструктору или испитивачу одузети лиценцу на рок од три месеца, а у поновљеном случају орган ће Агенцији поднети предлог за трајно одузимање лиценце.

Ако се у инспекцијском надзору утврди да ауто школа не испуњава прописане услове или да постоје неправилности у раду, орган из става 1. овог члана решењем ће наложити отклањање недостатака у року до 30 дана.

Ако ауто школа не отклони недостатке из става 4. у датом року, орган из става 1. ће Агенцији предложити одузимање лиценце.

Ауто школа престаје са обављањем делатности даном одузимања лиценце за рад.

Ако је власник ауто школе лице које је власник ауто школе којој је одузета лиценца, или лице које је са њим у сродству као брачни друг, сродник по крви у правој линији до било ког степена, у побочној линији до четвртог степена, а по тазбини до другог степена, ауто школа не може добити лиценцу за рад у периоду од 3 године.

Члан 441.

Министарство надлежно за послове саобраћаја врши надзор над Агенцијом за безбедност саобраћаја у вези са испитивањем безбедносних карактеристика возила у саобраћају.

Орган из става 1. овог члана када утврди да постоје неправилности, у записнику ће констатовати и наложити отклањање истих.

Ако се у инспекцијском надзору утврди да овлашћена организација не испуњава услове орган из става 1. овог закона решењем ће привремено забранити рад, најдуже 3 месеца.

Ако се приликом инспекцијског надзора утврди да овлашћена организација не испуњава услове, да неправилно и несавесно обавља послове орган из става 1. овог члана ће предложити Агенцији одузимање лиценце.

Овлашћена организација престаје са обављањем делатности даном одузимања лиценце за рад.

Овлашћена организација којој је одузета лиценца не може добити лиценцу за рад испитивања безбедносних карактеристика возила у периоду од 5 година од дана одузимања лиценце.

Члан 442.

Министарство надлежно за унутрашње послове врши инспекцијски надзор над поштовањем прописа у вршењу техничког прегледа возила и продужења важења регистрације возила код овлашћених организација.

Орган из става 1. овог члана када утврди да постоје неправилности, у записнику ће констатовати и наложити отклањање истих.

Ако се у инспекцијском надзору утврди да овлашћена организација не испуњава услове орган из става 1. овог закона решењем ће привремено забранити рад до испуњења законом предвиђених услова.

Орган из става 1. овог члана привремено ће забранити рад станице за технички преглед возила ако у поступку утврди да је оверена техничка исправност за возило које није било на техничком прегледу.

Ако орган из става 1. надзором утврди да контролор техничког прегледа возила оавља своју делатност на непрописан или несавестан начин, привремено ће му решењем одузети лиценцу на рок од три месеца, а у поновљеном случају орган ће Агенцији поднети предлог за трајно одузимање лиценце.

Ако се приликом инспекцијског надзора утврди да станица за технички преглед не испуњава услове, да неправилно или несавесно обавља послове, орган из става 1. овог члана ће предложити Агенцији одузимање лиценце.

Овлашћена организација престаје са обављањем делатности даном одузимања лиценце за рад.

Ако је власник привредног друштва које обавља техничке прегледе лице које је власник привредног друштва којем је одузета лиценца за рад, или лице које је са њим у сродству као брачни друг, сродник по крви у правој линији до било ког степена, у побочној линији до четвртог степена, а по тазбини до другог степена, привредно друштво не може добити лиценцу за рад у периоду од 3 године.

Члан 443.

Инспекцијски надзор над поштовањем прописа у обавезном организовању послова безбедности саобраћаја на путевима у предузећима, другим правним лицима и органима врши министарство надлежно за унутрашње послове.

Овлашћено лице које врши инспекцијски надзор из става 1. овог члана саставиће записник о извршеном прегледу и налазима и примерак овог записника ће уручити правном лицу или органу код којих је извршен преглед.

Предузећа, друга правна лица и органи у којима се врши надзор из става 1. овог члана дужни су да овлашћеном лицу омогуће вршење надзора, ставе на располагање одговарајућу документацију и да дају потребне податке и обавештења.

Члан 444.

Министарство надлежно за послове саобраћаја инспекцијски надзор у складу са овим законом врши преко републичког инспектора за безбедност саобраћаја (у даљем тексту Инспектор за безбедност саобраћаја).

Инспектор за безбедност саобраћаја проверава:

- 1) начин и испуњеност услова за управљање саобраћајем на путевима,
- 2) примену техничких прописа, техничких норматива и стандарда и норми квалитета и употребе материјала за постављање саобраћајне сигнализације и опреме јавног пута,
- 3) да ли је на јавном путу, саобраћајна сигнализација постављена према техничкој документацији на основу које је издато одобрење и да ли је та документација израђена у складу са прописима,
- 4) поштовање прописа у вези испитивања безбедносних карактеристика возила у саобраћају.

Републички инспектор за безбедност саобраћаја поред послова из става 2. овог члана обавља и друге послове поверене овим законом, националном стратегијом и националним планом.

Члан 445.

У вршењу инспекцијског надзора инспектор за безбедност саобраћаја је дужан и овлашћен да:

- 1) забрани овлашћеном лицу, органу или организацији управљање саобраћајем које се изводи противно закону и другим прописима, техничким нормативима и стандардима, нормама квалитета и употребе материјала,
- 2) предложи органу надлежном за техничко регулисање саобраћаја забрану саобраћаја или саобраћаја одређене врсте возила, на државном путу, његовом делу или путном објекту;
- 3) нареди отклањање недостатака у утврђеном року, ако утврди да се приликом производње и употребе материјала при производњи, постављању и употреби саобраћајне сигнализације, не примењују технички прописи, технички нормативи и стандарди и норме квалитета, а ако се у утврђеном року недостаци не отклоне, забрани, односно обустави даљу употребу и постављање саобраћајне сигнализације,
- 4) нареди отклањање непрописног и неправилног рада, као и привремено одузимање овлашћења за рад организације овлашћене за испитивање безбедносних карактеристика возила,

Члан 446.

Републички инспектор за безбедност саобраћаја за време обављања инспекцијских послова мора носити службено одело и показати службену легитимацију.

Министар надлежан за послове саобраћаја прописује изглед, садржину и коришћење службеног одела и службене легитимације.

Члан 447.

Против решења републичког инспектора за безбедност саобраћаја може се изјавити жалба Влади Републике Србије у року од осам дана од дана достављања. Жалба се подноси преко Министарства надлежног за послове саобраћаја.

Жалба изјављена против решења из ст. 1. овог члана не одлаже извршење решења.

13 Посебна овлашћења

Члан 448.

Посебне мере безбедности и овлашћења предузимају се ради спречавања угрожавања безбедности учесника у саобраћају односно омогућавања одвијања саобраћаја.

Посебне мере, односно овлашћења из става 1. овог члана су :

- 1) привремена искључење возача из саобраћаја,
- 2) привремено одузимање возачке дозволе,
- 3) одузимање возачке дозволе,
- 4) задржавање возача,
- 5) упућивање возача на контролни лекарски преглед,
- 6) утврђивање присуства алкохола, опојних дрога и забрањених лекова код учесника у саобраћају,
- 7) саобраћајно васпитање,

- 8) провера знања, способности и вештине, односно склоности возача,
- 9) упућивање ради заустављања возила на безбедно место или укључивања на пут за ту врсту или категорију возила,
- 10) искључење возила из саобраћаја,
- 11) ограничења брзине кретања одређене врсте или категорије возила,
- 12) забрана кретања одређене врсте или категорије возила,
- 13) привремена обустава саобраћаја,
- 14) налагање мера ради отклањања односно спречавања настанка опасности на путу,
- 15) снимање саобраћаја и учесника у саобраћају коришћењем одговарајућих средстава,
- 16) привремено спречавање коришћења возила,
- 17) привремено одузимање предмета прекршаја,
- 18) привремено одузимање регистарских таблица,
- 19) упућивање на ванредни технички преглед возила,
- 20) уклањање возила и премештање возила.

Мере и овлашћења из ст. 1. тач. 1, 2, 6, 9, 10, 16, 17, 18, 19. и 2. овог члана налаже полицајац приликом контроле саобраћаја, мере и овлашћења из тачке 3, 4, 5, 12, 13, 14. и 15. налаже надлежни орган унутрашњих послова или други орган управе одређен законом, и мере из тачке 7. и 8. налаже Агенција за безбедност саобраћаја.

13.1 Привремена искључење возача из саобраћаја и привремено одузимање возачке дозволе

Члан 449.

Полицајац ће привремено искључити возача из саобраћаја:

- 1) ако је због телесног односно душевног стања очигледно смањена његова способност за управљање возилом (умор, болест, повреде и сл.);
- 2) ако је под дејством алкохола, супротно одредбама овог закона;
- 3) ако је под дејством опојних дрога или лекова који се не смеју употребљавати пре и за време вожње;
- 4) ако одбије да се подвргне испитивању, односно стручном прегледу;
- 5) ако захтева анализу крви или крви у смислу овог закона,
- 6) ако не употребљава помагала, односно не поштује ограничења која су му наложена или одређена;
- 7) ако прекорачи време дозвољеног трајања управљања возилом;
- 8) ако се безобзирно понаша у саобраћају (безобзирне вожње);
- 9) који неоправдано и супротно одредбама овог закона напусти место саобраћајне незгоде у којој је учествовао;
- 10) ако управља пре стицања права на управљање,
- 11) ако управља возилом за које нема одговарајућу категорију, односно управља возилом у време када му то није дозвољено,
- 12) ако је истекла важност возачке дозволе,
- 13) ако није могуће утврдити да ли возач има право на управљање одговарајућом категоријом возила,
- 14) ако му је возачка дозвола одузета,
- 15) ако управља возилом за превоз опасних материја, а не испуњава прописане услове за то.

У случајевима из става 1. овог члана, осим из тачке 10, 11, 12, 14. и 16, привремено ће се, уз потврду, одузети возачка дозвола, док трају разлози за то, а најдуже 48 часова.

Полицајац који привремено одузме возачку дозволу обавезан је издати возачу потврду која садржи: име и презиме возача, број возачке дозволе, дан, час и разлог одузимања као и време, место и начин враћања, назив органа којем припада полицајац и број значке полицајца.

Орган полиције, чији је полицајац привремено одузео возачку дозволу дужан је возачу вратити ту дозволу чим престану разлози, због којих је одузета.

Против решења којим се возач исључује из саобраћаја, може се поднети приговор надлежном органу унутрашњих послова у року од 5 дана од дана доношења решења.

13.2 утврђивање присуства алкохола, опојних дрога и забрањених лекова код учесника у саобраћају,

Члан 450.

Полицајац може ради утврђивања присуства алкохола, опојних дрога или лекова који су забрањени за употребу пре или за време вожње (у даљем тексту: забрањени лекови) у организму, да возача подвргне испитивању помоћу одговарајућих средстава (алкометар, дрога тест и др.) или да га упутити на стручни преглед, у одговарајућу установу.

Полицајац може ради утврђивања присуства алкохола или опојних дрога у организму, да пешака који непосредно угрожава безбедност саобраћаја подвргне испитивању помоћу одговарајућих средстава (алкометар, дрога тест и др.) или да га упутити на стручни преглед, у одговарајућу установу.

Учесник у саобраћају из става 1. и 2. овог члана дужан је да се подвргне испитивању, односно стручном прегледу на који је упућен.

Учеснику у саобраћају из става 1. и 2. овог члана, који одбије испитивање од стране полицајца, омогућиће се анализа крви, урина или других телесних материја, у одговарајућој установи, о сопственом трошку.

Ближе прописе у вези наплате трошкова из става 4. овог члана, доноси министар надлежан за унутрашње послове, у сагласности са министром надлежним за послове здравља.

Анализа крви, урина или других телесних материја у одговарајућој установи врши се када учесник у саобраћају из става 1. и 2. овог члана код кога је полицајац испитивањем помоћу одговарајућих средстава утврдио присуство алкохола, опојних дрога, или забрањених лекова у организму, пориче добијене резултате. Анализа се обавља на начин који не узрокује штетне последице на здравље особе која се испитује.

Ако је утврђивањем спроведеним према одредбама овог члана утврђено да је под дејством алкохола, опојних дрога, или забрањених лекова, трошкове утврђивања сноси учесник у саобраћају из става 1. и 2. овог члана.

Члан 451.

Стручни преглед учесника у саобраћају у смислу овог закона, јесте преглед којим се утврђују знаци поремећености у понашању који могу да проузрокују небезбедно понашање у саобраћају.

На стручном прегледу стручно лице може одредити да се изврши анализа телесних материја, ради утврђивања присуства алкохола, опојне дроге или забрањених лекова, у организму.

Здравствена установа односно лабораторија о резултатима извршене анализе из става 2. овог члана мора најкасније у року од три дана дати писмени налаз од дана анализе узорка.

О извршеном стручном прегледу, лекар је дужан, без одлагања дати писмени налаз и мишљење полицајцу и лицу над којим је вршен преглед.

Ако здравствена организација није у могућности да у потпуности изврши анализу, стручно обезбеђење телесне материје ће се доставити службеним путем најближој овлашћеној здравственој установи односно лабораторији где се може извршити даља анализа.

Ако је стручним прегледом спроведеним према одредбама овог члана утврђено да показује знаке поремећености у понашању који могу да проузрокују небезбедно понашање у саобраћају, трошкове прегледа сноси учесник у саобраћају.

13.3 Привремено одузимање возила

Члан 452.

Полицајац може привремено одузети односно преместити возило, ако је из саобраћаја искључио возача који је због телесно-душевног стања неспособан за безбедно управљање возилом.

У случају из става 1. овог члана полицајац може наредити возачу да под његовим надзором одвезе возило до одређеног места, да обезбеди од неовлашћене употребе и преда кључеве, или да нареди одређеној организацији, да о трошку возача, власника или корисника, премести возило.

Власник или корисник возила дужан је да накнади трошкове премештања, складиштења и чувања возила и преузме возило одмах по престанку разлога за одузимање.

О привременом одузимању, премештању и враћању возила издаје се потврда.

Ближе прописе о условима које мора испунити организација која може премештати возила из става 1. овог члана, као и начин утврђивања и наплате трошкова доноси министар унутрашњих послова.

13.4 Задржавање возача

Члан 453.

Орган за прекршаје обавезно ће наредити, да се возач, возач инструктор или кандидат за возача, затечен под дејством алкохола више од 1,2 g/kg које је приведен задржи док се не отрезни. Ово задржавање може наредити надлежни орган за унутрашње послове.

Задржавање возача из става 1. овог члана може трајати најдуже 24 сати.

Ако су испуњени услови за задржавање из става 1. овог члана полицајац ће привести лице надлежном органу.

13.5 Одузимање возачке дозволе

Члан 454.

Орган који води возача у евиденцији решењем одузима, возачку дозволу возачу ако:

- 1) није обавио контролни здравствени преглед, за време док га не обави;
- 2) је на контролном здравственом прегледу установљено да због телесног или душевног стања више није способан да управља моторним возилом.

Члан 455.

Ако је возачу изречена мера забране управљања моторним возилом та забрана се уписује у евиденцију возача и у његову возачку дозволу.

13.6 Снимање саобраћаја и учесника у саобраћају коришћењем одговарајућих средстава

Члан 456.

Орган надлежан за послове саобраћаја меже снимати саобраћај и учеснике у саобраћају ради праћења саобраћајних услова, безбедности саобраћаја и понашања учесника у саобраћају

Брзина кретања возила снима се уређајима за мерење брзине кретања возила (радар, тахограф, трафифото и сл.), који испуњавају прописане метролошке услове.

13.7 Искључење возила из саобраћаја

Члан 457.

Полицајац ће привремено искључити из саобраћаја, возило:

- 1) које због техничких неисправности уређаја за управљање, заустављање, спајања вучног и прикључног возила, односно светлосно-сигналних уређаја, непрописне

уградње и коришћења уређаја за давање посебних светлосних и звучних знакова, у случају смањене видљивости и ноћу као и других неисправности, угрожава или омета друге учеснике у саобраћају, односно није на прописан начин означено важећом налепницом за технички преглед;

- 2) које има неправилно смештен, обележен или причвршћен терет;
- 3) које прекорачује највеће дозвољене димензије односно масу или осовинско оптерећење, осим возила са посебном дозволом;
- 4) када се креће на путу на коме кретање те врсте возила није дозвољено;
- 5) ако не превози опасне материје у складу са прописима,
- 6) ако не врши ванредни превоз у складу са прописима;
- 7) које не испуњава прописане захтеве у погледу заштите животне средине (издувни гасови, бука, итд);
- 8) које није регистровано;
- 9) коме је истекла важност саобраћајне дозволе,
- 10) нема важећу потврду за пробну вожњу;
- 11) које није прописано означено регистарским таблицама;
- 12) које није осигурано, у складу са овим и другим законима;
- 13) ако нема прописану зимску опрему у време када је то прописано, односно када не употребљава зимску опрему у условима снега или леда,
- 14) коме није дозвољен улаз у државу,
- 15) које је преправљено односно нема важећу потврду издату од стране овлашћене организације за испитивање возила.

Искључивање возила врши се на месту и на разуман начин, тако да се не угрожава безбедност других учесника у саобраћају, односно не омета кретање возила по путу или пешака.

Полицајац, који искључи возило из саобраћаја из става 1. овог члана, осим под тачком 4, 10, 11, 12, 13 и 14, привремено ће одузети и регистарске таблице.

У случајевима из става 1. тачка 4. овог члана полицајац искључује возило до престанка забране за кретање возила, односно упућује га на други пут.

У случају из става 1. тачка 13. овог члана, искључује возило док је возач прописано не употреби.

Против решења којим се возило искључује из саобраћаја, може се поднети приговор надлежном органу унутрашњих послова у року од 5 дана од дана доношења решења.

Члан 458.

Забрањено је управљање возилом које је привремено искључено из саобраћаја.

Полицајац може да за разумно време, а најдуже 15 минута привремено искључи из саобраћаја моторно возило или групу возила, за којима се због споре вожње створила колона возила, а

Ако у разумном року који одреди полицајац, не буде отклоњен разлог због кога је возило искључено, власник односно корисник возила је дужан да возило уклони са пута. У супротном, полицајац ће наредити уклањање возила лицу које је за то стручно оспособљено, а на трошак власника односно корисника.

Члан 459.

Орган полиције чији је полицајац привремено одузео регистарске таблице дужан је власнику односно кориснику вратити регистарске таблице по престанку разлога због којих су одузете,

Ако возач не отклони разлоге у року од 15 дана, због којих је возило искључено из саобраћаја и не преузме регистарске таблице, одузете таблице доставиће се надлежном органу код којег се возило води у евиденцији.

Члан 460.

Полицајац који је привремено одузео регистарске таблице дужан је да возачу изда потврду која садржи нарочито: назив и седиште органа чији је полицајац одузео регистарске таблице, регистарску ознаку возила, име и презиме возача, разлог одузимања, датум, време и место одузимања и начин и време враћања.

Члан 461.

Ако полицајац утврди да се вучење возила не врши у складу са прописима, забраниће даље вучење возила док се недостаци не отклоне.

Изузетно полицајац може дозволити даље вучење возила до најближег места, на коме је могуће возило безбедно исклучити из саобраћаја.

Члан 462.

Ред вожње у линијском саобраћају на путу мора да одговара времену вожње које је на тој линији потребно за безбедан саобраћај.

Орган који врши контролу линијског саобраћаја на путу може да обустави саобраћај на линији ако утврди да редом вожње нису испуњени услови из става 1. овог члана.

13.8 Преглед техничких исправности возила

Члан 463.

Полицајац може прегледати техничку исправност возила непосредним увидом или применом одговарајућих средстава, на лицу места.

13.9 Премештање и уклањање возила

Члан 464.

Полицајац ће наредити премештање возила ако је возило заустављено или паркирано супротно одредбама из чл. 83. односно ако омета одвијање или угрожава безбедност саобраћаја.

Ако возач није присутан или одбије да поступи по наређењу, полицајац ће писано наложити овлашћеној организацији да уклони возило о трошку корисника, односно власника возила

Орган у коме је полицајац запослен обавестиће на погодан начин власника, односно корисника возила, о уклањању возила, као и о његовим правима и обавезама с тим у вези.

Уклањање возила ће се прекинути ако се возач, власник односно корисник возила појави и прихвати да уклони возило.

Возач, власник, односно корисник из претходног става овог члана сноси трошкове предузетих радњи.

Члан 465.

По налогу надлежног органа инспекције за путеве односно комуналне инспекције извршиће се уклањање возила која се налазе на местима на којима се ометају радови или извођења других активности или на којима возило омета комунални ред.

Члан 466.

Овлашћени орган или организација која управља јавним паркиралиштем, обавестиће надлежни орган ради уклањања возила које је непрописно паркирано или омета комунални ред.

13.10 Посебна ограничења

Члан 467.

Дозвољена брзина кретања моторних возила у погледу врсте возила на одређеном путу или делу пута у одређене дане или у одређеном временском размаку може се привремено ограничити кад то захтевају разлози безбедности саобраћаја, односно ако се може основано очекивати да ће саобраћај бити изузетно интензиван у време за које се одређује ограничење.

Кад то захтевају посебни разлози безбедности саобраћаја или одржавање јавног реда и мира надлежни орган унутрашњих послове може привремено обуставити саобраћај или одредити посебно ограничења на одређеним путевима или делу пута, за време док постоје разлози за који се те мере предузимају.

Наредбу о ограничењима из става 1. овог члана доноси надлежни орган за саобраћај, уз претходно прибављено мишљење надлежног органа за унутрашње послове.

Управљач пута је дужан да постави одговарајућу саобраћајну сигнализацију ради саопштавања о привременом ограничењу из ст. 1. овог члана.

13.11 Привремено одузимање предмета прекршаја

Члан 468.

Полицајац или друго овлашћено лице може привремено одузети предмет којим је учињен или који је настао као последица прекршаја, када је за тај прекршај прописана заштитна мера одузимања предмета.

13.12 Саобраћајно васпитање

Члан 469.

Агенција за безбедност саобраћаја наложиће васпитне мере за унапређење понашања учесника у саобраћају који крше правила саобраћаја, у случајевима када је то одређено законом.

14 КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

14.1 Кривична дела

Члан 470.

Ко управља моторним возилом, а нема право на управљање ниједном категоријом моторног возила, или му је возачка дозвола поништена,

казниће се затвором до једне године.

Члан 471.

Ко управља моторним возилом под дејством алкохола са више од 2,1 g/kg у организму,

казниће се затвором од три месеца до три године.

14.2 Казне за привредне преступе

Члан 472.

Износи новчане казне за правно лице или предузетника који чини привредни преступ супротно одредбама овог закона јесу од 300.000 до 3.000.000 динара за правно лице или предузетника и од 20.000 до 200.000 динара за одговорно лице у правном лицу,

14.3 Прекршајне казне за правно лице и предузетника

Члан 473.

Износи новчане казне за правно лице или предузетника који чини прекршај супротно одредбама овог закона јесу:

1. од 100.000 до 1.000.000 динара за правно лице или предузетника и од 6.000 до 60.000 динара за одговорно лице у правном лицу,

2. од 60.000 до 600.000 динара за правно лице или предузетника и од 3.000 до 30.000 динара за одговорно лице у правном лицу,

14.4 Прекршајне казне за физичко лице

Члан 474.

Казне за физичко лице које чини прекршај супротно одредбама овог закона јесу:

1) Новчана казна у износу од 4.000 до 8.000 динара или казна затвора од 15 до 30 дана и 6 казнених поена ако је прекршај извршило управљајући моторним возилом.

Ако је лице извршењем прекршаја изазвало непосредну опасност за другог учесника у саобраћају, новчана казна у износу од 5.000 до 12.500 динара или казна затвора најмање 30 дана и 7 казнених поена ако је прекршај извршило управљајући моторним возилом.

Ако је лице извршењем прекршаја проузроковало саобраћајну незгоду, новчана казна у износу од 15.000 до 45.000 динара или казна затвора најмање 45 дана и 8 казнених поена ако је прекршај извршило управљајући моторним возилом.

Ако се приликом изрицања казне из ове тачке утврди да је возач моторног возила у последње две године правоснажном одлуком био кажњен казном из ове тачке, казниће се казном затвора најмање 30 дана.

2) Новчана казна у износу од 3.000 до 6.000 динара или казна затвора до 15 дана и 3 казнена поена ако је прекршај извршило управљајући моторним возилом.

Ако је лице извршењем прекршаја изазвало непосредну опасност за другог учесника у саобраћају, новчана казна у износу од 4.000 до 10.000 динара или казна затвора од 15 до 30 дана и 5 казних поена ако је прекршај извршило управљајући моторним возилом.

Ако је лице извршењем прекршаја проузроковало саобраћајну незгоду, новчана казна у износу од 10.000 до 30.000 динара или казна затвора најмање 30 дана и 6 казнених поена ако је прекршај извршило управљајући моторним возилом.

3) Новчана казна на лицу места у износу од 2.000 динара и 1 казнени поен ако је прекршај извршило управљајући моторним возилом.

Ако је лице извршењем прекршаја изазвало непосредну опасност за другог учесника у саобраћају, новчана казна у износу од 3.000 до 12.500 динара или казна затвора од 5 до 10 дана и 4 казнена поена ако је прекршај извршило управљајући моторним возилом.

Ако је лице извршењем прекршаја проузроковало саобраћајну незгоду, новчана казна у износу од 8.000 до 24.000 динара или казна затвора од 10 до 15 дана и 5 казних поена ако је прекршај извршило управљајући моторним возилом.

4) Новчана казна на лицу места у износу од 1.000 динара.

Ако је лице извршењем прекршаја изазвало непосредну опасност за другог учесника у саобраћају, новчана казна у износу од 2.000 до 5.000 динара или казна затвора до 5 дана и 3 казних поена ако је прекршај извршило управљајући моторним возилом.

Ако је лице извршењем прекршаја проузроковало саобраћајну незгоду, новчана казна у износу од 6.000 до 18.000 динара или казна затвора од 5 до 10 дана и 4 казних поена ако је прекршај извршило управљајући моторним возилом.

14.5 Прекршаји против безбедности деце у саобраћају

Члан 475.

Ако је приликом извршења прекршаја из члана [97, 98, 99, 100, 101, 102, 104, 105](#), 106. или [384](#). пешак са собом водио дете до 12 година старости или се ради о организованој колони деце до 12 година старости, пешак односно вођа колоне ће се казнити новчаном казном у најмање двоструком износу од минималног износа казне предвиђене овим законом. Орган који је водио прекршајни поступак доставиће примерак одлуке којом је окривљени оглашен кривим надлежном органу старатељства.

Ако је приликом извршења прекршаја из члана [57, 58, 59, 60, 63, 64, 66, 67, 244, 246](#). или [382](#). возач на или у возилу А, А1, В или В1 категорије превозио дете до 12 година старости, возач ће се казнити новчаном казном у најмање двоструком износу од минималног износа казне предвиђене овим законом и изрећиће му се мера забране управљања моторним возилом у трајању од 12 месеци. Орган који је водио прекршајни поступак доставиће примерак одлуке којом је окривљени оглашен кривим надлежном органу старатељства.

Ако је приликом извршења прекршаја из члана [57, 58, 59, 60, 63, 64, 66, 67, 188, 189, 244, 246](#). или [382](#). возач возила вршио организовани превоз деце, возач ће се казнити казном затвора од 30 до 60 дана и изрећи ће му се мера забране управљања моторним возилом у трајању од 12 месеци.

14.6 Прекршаји безобзирне вожње

Члан 476.

Возач који учини прекршај приликом насилничке вожње казниће се казном затвора од 30 до 60 дана, и 18 казних поена.

14.7 Начин извршења казне

Члан 477.

Новчану казну на лицу места наплаћује овлашћено службено лице издавањем налога за уплату.

Ако кажњено лице плати новчану казну у року од осам дана од дана издавања налога за уплату, новчана казна ће се сматрати извршеном и ако кажњено лице уплати најмање половину од износа изречене новчане казне.

Члан 478.

Ако је заштитна мера забране управљања моторним возилом изречена возачу инструктору, он не сме да се бави обучавањем кандидата за возача у управљању моторним возилом за време док траје изречена заштитна мера.

Члан 479.

Трајање заштитне мере забране управљања моторним возилом рачуна се од дана одузимања возачке дозволе или од дана пријема писане изјаве окривљеног којом тврди да не поседује возачку дозволу.

Време проведено на издржавању казне затвора не рачуна се у време трајања заштитне мере из става 1. овог члана.

Потпис окривљеног у писаној изјави из става 1. овог члана мора бити оверен од стране суда или другог надлежног органа.

Члан 480.

Осуђени коме је изречена заштитна мера забране управљања моторним возилом у трајању од шест месеци и дуже, може добити возачку дозволу само ако са успехом положи одговарајући испит пред Агенцијом, осим у случају из члана 481. овог закона.

Осуђени може да приступи полагању испита из става 1. овог члана најраније 30 дана пре истицања трајања заштитне мере.

Члан 481.

Осуђеном коме је изречена заштитна мера забране управљања моторним возилом у трајању од шест месеци и дуже, може се опозвати изречена мера и пре истека трајања заштитне мере, а најраније по истеку половине трајања заштитне мере, под условом да одслуша одговарајући курс и са успехом положи одговарајући тест пред Агенцијом.

Поступак за опозивање изречене мере покреће се на молбу осуђеног.

Молба се подноси суду који је судио у првом степену.

Судија првостепеног суда ће утврдити да ли је протекло потребно време предвиђено законом за опозивање изречене мере и затражити извештај од Агенције који показује да ли је осуђени са успехом одслушао одговарајући курс и положио одговарајући испит, и да ли су постигнути услови за опозивање заштитне мере, ако тај извештај није достављен уз молбу осуђеног.

Начин слушања и полагања као и садржај курса и испита из овог члана прописује Агенција.

Члан 482.

Под условом реципроцитета, против возача који има пребивалиште у Републици Србији а у страниој земљи учини саобраћајни прекршај по прописима те земље, покренуће се у Републици Србији прекршајни поступак ако то захтева надлежни страни орган, а возач за исти прекршај може бити кажњен по домаћим прописима ако за тај прекршај није био кажњен у земљи у којој је прекршај учињен.

Члан 483.

Ако возач који има страну возачку дозволу учини на територији Републике Србије прекршај за који је овим законом предвиђено да се мора или може изрећи заштитна мера забране управљања моторним возилом, том возачу се, уместо забране управљања моторним возилом, може изрећи заштитна мера забране коришћења стране возачке дозволе за исто време.

Заштитна мера забране коришћења стране возачке дозволе састоји се у забрани возачу коме је изречена да на територији Републике Србије управља моторним возилом оне категорије или оних категорија на коју се забрана односи.

Забрана коришћења стране возачке дозволе уписаће се у страну возачку дозволу лицу коме је изречена, као и у међународну возачку дозволу ако је има.

Члан 484.

Ако малолетник учини прекршај прописа о безбедности саобраћаја на путевима, новчаном казном прописаном за учињени прекршај казниће се родитељ, усвојилац, односно старалац малолетника, ако је прекршај учињен као последица пропуста дужног старања о малолетнику.

Члан 485.

Возач инструктор под чијим се надзором кандидат за возача обучава у управљању моторним возилом у саобраћају на путу, казниће се за прекршај који учини кандидат за возача, осим ако није био у стању да спречи прекршај.

Члан 486.

Лице под чијим надзором је моторно возило, казниће се за прекршај који је извршен тим моторним возилом, ако није могуће утврдити идентитет извршиоца прекршаја, осим ако није био у стању да спречи неовлашћену употребу тог моторног возила.

Члан 487.

Орган који изрекне казну, односно заштитну меру или меру безбедности, дужан је да о изреченој казни, односно мери обавести орган који води евиденцију о тим казнама и мерама.

Податке из евиденције предвиђене у ставу 1. овог члана могу да користе правосудни органи, органи који воде прекршајни поступак, органи унутрашњих послова, здравствена предузећа, органи и организације који се баве питањима безбедности саобраћаја, као и органи и организације који врше јавни превоз или превоз за сопствене потребе.

15 ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 488.

Влада Републике Србије ће у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона поднети предлог Закона о оснивању Агенције за безбедност саобраћаја, на предлог министарства надлежног за послове саобраћаја.

Члан 489.

Влада ће именовати чланове Републичког савета за безбедност саобраћаја на путевима у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Скупштине јединица територијалне аутономије и локалне самоуправе ће образовати тела за безбедност саобраћаја на путевима у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 490.

Усаглашавање техничких норматива за издувне гасове који се контролишу на техничком прегледу возила код моторних возила извршиће се у року од шест година од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 491.

Најкасније до 30.06.2006. године са овим Законом морају се ускладити:

- 1) Правилник о димензијама, укупним масама и осовинском оптерећењу возила и о основним условима које морају да испуњавају уређаји и опрема на возилима у саобраћају на путевима („Сл. лист СФРЈ” бр. 50/82, 4/85, 65/85, 64/86, 22/90, 50/90 и 51/91), и
- 2) Правилник о укупном трајању времена управљања возилом, одморима возача и начину рада удвојених посада на возилима, у обиму који утиче на безбедност управљања возилом („Сл. лист СФРЈ” 18/84 и 67/58)

Члан 492.

Најкасније до 31.12.2006. године са овима Законом морају се ускладити:

- 1) Правилник о саобраћајним знаковима на путевима („Сл. гласник РС” бр. 15/04)
- 2) Правилник о знацима које учесницима у саобраћају на путевима дају овлашћена лица („Сл. лист СФРЈ” бр. 28/89)
- 3) Правилник о регистрацији моторних и прикључних возила („Сл. лист СФРЈ” бр. 74/89, 17/90, 7/92, 22/92, 25/92, „Сл. лист СРЈ” бр. 50/92 и 44/98),
- 4) Правилник о регистрацији возила („Сл. гласник СРС” бр. 51/75 и 46/77),

- 5) Правилник о здравственим условима које морају испуњавати возачи („Сл. лист СФРЈ” бр. 5/82)
- 6) Правилник о условима и вршењу здравствених прегледа за утврђивање способности за управљање моторним возилима („Сл. гласник СРС” 19/76, 26/76 и 49/79)
- 7) Правилник о вршењу техничког прегледа возила („Сл. гласник СРС” 23/84)
- 8) Правилник о наставном плану и програму центара за обуку возача и евиденцији које ти центри воде („Сл. гласник СРС” 2/83 и „Сл. гласник РС” 14/97)
- 9) Правилник о условима за рад центара за обуку возача („Сл. гласник СРС” 2/83 и 29/86)
- 10) Правилник о начину полагања возачког испита („Сл. гласник СРС” 2/83 и 17/03)
- 11) Правилник о програму и начину полагања испита за возача-инструктора („Сл. гласник СРС” 16/83)
- 12) Правилник о обрасцу возачке дозволе („Сл. лист СФРЈ” бр. 74/89 и 17/90)
- 13) Правилник о возачким дозволама, дозволама за возаче трактора и потврдама о познавању саобраћајних прописа („Сл. гласник СРС” 16/83)
- 14) Правилник о начину обележавања возила за обучавање кандидата за возаче („Сл. гласник СРС 16/83)
- 15) Правилник о посебном знаку за означавање возила којим управља лице коме су оштећени екстремитети битни за управљање возилом („Сл. лист СФРЈ” 2/83 и 64/86)
- 16) Правилник о начину обележавања возила којим се превозе деца („Сл. лист СФРЈ” 2/83 и 20/83)

Члан 493.

До доношења подзаконских аката из чланова 491. и 492. овог Закона примењиваће се одредбе постојећих правилника ако нису у супротности са одредбама овог Закона.

Члан 494.

Министар надлежан за послове саобраћаја донеће најкасније до 31.12.2006. године Правилник о саобразности возила и Правилник о означавању радова на путу.

Члан 495.

Даном ступања на снагу овог Закона престаје да важи Закон о основама безбедности саобраћаја на путевима (“Службени лист СФРЈ”, бр 50/88, 63/88, 80/89, 29/90, 11/91, „Сл. лист СРЈ 34/92, 13/93, 24/94, 41/94, 28/96 и 3/02) и Закон о безбедности саобраћаја на путевима (“Службени гласни СРС” број 53/82, 15/84, 5/86, 21/90, „Службени гласник РС” 28/91, 53/93, 67/93, 48/94 и 25/97).

Члан 496.

Овај Закон ступа на снагу у року 90 дана од дана објављивања у “Службеном гласнику РС” .

Члан 497.

Одредбе овог закона којима се уређује оснивање Агенције примењују се даном ступања Закона на снагу, а остале одредбе Закона које се тичу послова и надлежности Агенције примењују се даном истека шест месеци од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије" Закона о оснивању Агенције.

До ступања на снагу одредби Закона које се тичу послова и надлежности Агенције, примењиваће се одредбе Закона о основама безбедности саобраћаја на путевима (“Службени лист СФРЈ”, бр 63/80, 4/81, 53/85,50/88) и Закона о безбедности саобраћаја на путевима (“Службени гласни СРС” број 53/82).

Члан 498.

Одредбе овог Закона које се тичу казних поена, ступају на снагу даном ступања на снагу одредби Закона о прекршајима које уређују изрицање казних поена.

Члан 499.

Одредбе члана 41. ст. 3. и чл. 88. ст. 4. ступају на снагу 1. јануара 2007. године.

Члан 500.

Одредбе члана 197. ст. 2. тач. 3. и 6. ступају на снагу 1. јануара 2007. године.

До ступања на снагу ове одредбе, возачи трактора и мотокултиватора су обавезни да имају укључене све показиваче правца.

Члан 501.

Ближе прописе о начину и елементима превођења категорија које се уписују у возачку дозволу, а које су прописане Законом о основама безбедности саобраћаја на путевима и Законом о безбедности саобраћаја на путевима донеће министар надлежан за послове саобраћаја.

Члан 502.

Изузетно од тачке 4. става 1, овог члана, возила ауто-школа на којима се у тренутку ступања на снагу овог закона вршила обука за возаче, могу се користити до 31.12.2007. године за возила категорије "А" и "В" и до 31.12.2010. године за категорије "С" и "D".

Члан 503.

Изузетно од става 2, овог члана, возила ауто-школа на којима се у тренутку ступања на снагу овог закона вршила обука за возаче, могу се користити без уграђеног тахографа до 31.12.2008. године.